

Briselē, 2024. gada 17. aprīlī
(OR. en)

8679/24

**Starpiestāžu lieta:
2021/0423(COD)**

**CODEC 1038
ENER 171
CLIMA 148
ENV 400
AGRI 320
IND 206
COMPET 404
RECH 158
RELEX 496
PE 108**

INFORMATĪVA PIEZĪME

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs: Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome

Temats: Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA par metāna emisiju samazināšanu enerģētikas sektorā un ar ko groza Regulu (ES) 2019/942
– Eiropas Parlamenta pirmā lasījuma iznākums
(Brisele, 2024. gada 10.–11. aprīlis)

I. IEVADS

Saskaņā ar LESD 294. pantu un Kopīgo deklarāciju par koplēmuma procedūras praktiskajiem aspektiem ¹ Padome, Eiropas Parlaments un Komisija vairākkārt ir neoficiāli sazinājušies, lai vienotos par šo dosjē pirmajā lasījumā.

¹ OV C 145, 30.6.2007., 5. lpp.

Šajā sakarā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas (ENVI) priekšsēdētājs Pascal CANFIN (RE, FR) un Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas (ITRE) priekšsēdētājs Cristian-Silviu BUȘOI (PPE, RO) ENVI un ITRE komitejas vārdā iesniedza kompromisa grozījumu (grozījums Nr. 281) minētajā regulas priekšlikumā, par kuru Pascal CANFIN (RE, FR) un Jutta PAULUS (Verts/ALE, DE) bija sagatavojuši ziņojuma projektu. Par šo grozījumu bija panākta vienošanās minētajā neoficiālajā saziņā. Citi grozījumi netika iesniegti.

II. BALSOJUMS

Plenārsēdes balsojumā 2024. gada 10. aprīlī tika pieņemts kompromisa grozījums (grozījums Nr. 281) minētajā regulas priekšlikumā. Komisijas priekšlikums, kas ir tādējādi grozīts, ir Parlamenta nostāja pirmajā lasījumā, kura ir ietverta šā dokumenta pielikumā izklāstītajā normatīvajā rezolūcijā ².

Parlamenta nostāja atbilst tam, par ko iestādes iepriekš bija vienojušās. Tāpēc Padomei vajadzētu spēt apstiprināt Parlamenta nostāju.

Pēc tam leģislatīvo aktu pieņemtu tādā redakcijā, kas atbilst Parlamenta nostājai.

² Parlamenta nostājas versija normatīvajā rezolūcijā ir iezīmēta, norādot ar grozījumiem izdarītās izmaiņas Komisijas priekšlikumā. Papildinājumi Komisijas tekstā ir izcelti *treknā slīprakstā*. Ar simbolu "■" ir norādīti svītrojumi.

P9_TA(2024)0190

Metāna emisiju samazināšana enerģētikas sektorā

Eiropas Parlamenta 2024. gada 10. aprīļa normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par metāna emisiju samazināšanu enerģētikas sektorā un ar ko groza Regulu (ES) 2019/942 (COM(2021)0805 – C9-0467/2021 – 2021/0423(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2021)0805),
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 194. panta 2. punktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C9-0467/2021),
- ņemot vērā Juridiskās komitejas atzinumu par ierosināto juridisko pamatu,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu un 192. panta 1. punktu,
- ņemot vērā pamatoto atzinumu, kuru saskaņā ar Protokolu Nr. 2 par subsidiaritātes principa un proporcionālītātes principa piemērošanu iesniedzis Čehijas parlamenta Deputātu palāta un kurā norādīts, ka leģislatīvā akta projekts neatbilst subsidiaritātes principam,
- ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2022. gada 19. maija atzinumu¹,
- ņemot vērā Reģionu komitejas 2022. gada 12. oktobra atzinumu²,
- ņemot vērā provizorisko vienošanos, ko atbildīgā komiteja apstiprināja saskaņā ar Reglamenta 74. panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2024. gada 15. marta vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,
- ņemot vērā Reglamenta 59. un 40. pantu,
- ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas un Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas kopīgās apsardes saskaņā ar Reglamenta 58. pantu,

¹ OV C 323, 26.8.2022., 101. lpp.

² OV C 498, 30.12.2022., 83. lpp.

- ņemot vērā Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas vēstuli,
 - ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas un Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas ziņojumu (A9-0162/2023),
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju³;
 2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
 3. uzdod priekšsēdētājam Parlamentam nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

³ Ar šo nostāju aizstāj 2023. gada 9. maijā pieņemtos grozījumus (OV C, C/2023/1081, 15.12.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1081/oj>).

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2024. gada 10. aprīlī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/... par metāna emisiju samazināšanu enerģētikas sektorā un ar ko groza Regulu (ES) 2019/942

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā **192. panta 1. punktu**,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru³,

¹ OV C 323, 26.8.2022., 101. lpp.

² OV C 498, 30.12.2022., 83. lpp.

³ Eiropas Parlamenta 2024. gada 10. aprīļa nostāja.

tā kā:

- (1) Metāns ir otrs nozīmīgākais klimata pārmaiņu veicinātājs aiz oglekļa dioksīda (CO₂) un ir vainojams pie aptuveni trešās daļas no pašreizējās sasilšanas. Metāna daudzums atmosfērā pēdējo desmit gadu laikā ir strauji pieaudzis.
- (2) ***Klimata pārmaiņu starpvaldību padome (IPCC), kas izveidota Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) satvarā, savā sestajā izvērtējuma ziņojumā publicēja konstatējumu, ka līdz 2030. gadam ir jāpanāk antropogēno metāna emisiju pamatīga samazināšana, lai globālo sasilšanu ierobežotu līdz 1,5°C. Minētajā ziņojumā teikts, ka, lai gan metāns atmosfērā vidēji saglabājas īsāku laiku nekā CO₂, proti, 10 līdz 12 gadi salīdzinājumā ar simtiem gadu, tā siltumnīcas efekts 20 gadu laikposmā ir vairāk nekā 80 reizes spēcīgāks nekā CO₂ siltumnīcas efekts. Konkrētāk, saskaņā ar IPCC datiem, lai gan 100 gadu laikposmā metānam ir 29,8 reizes lielāks globālās sasilšanas potenciāls nekā CO₂, 20 gadu laikposmā tas ir 82,5 reizes spēcīgāks.***
- (3) ***No Eiropas Vides aģentūras 2020. gada ziņojuma par gaisa kvalitāti Eiropā izriet, ka metāns ir piezemes ozona prekursora gāze un veicina gaisa piesārņojumu. Metāna emisiju novēršana ļautu ne vien risināt vides un klimata problēmas, bet arī uzlabotu cilvēka veselības aizsardzību.***
- (4) ANO Vides programmas (UNEP) un Klimata un tīra gaisa koalīcijas (CCAC) jaunākās aplēses liecina: ja, izmantojot pieejamos specifiskos pasākumus un papildu pasākumus saskaņā ar ANO Ilgtspējīgas attīstības mērķiem, līdz 2030. gadam metāna emisijas izdotos samazināt par 45 %, tad globālā sasilšana līdz 2045. gadam būtu par 0,3°C mazāka.

- (5) Saskaņā ar *Starptautiskās Enerģētikas aģentūras tiešsaistes datu pakalpojumu “Pasaules enerģijas bilances” Savienība ir pasaulē lielākā fosilās enerģijas importētāja un kā tāda ir globālo metāna emisiju rašanās būtiska veicinātāja.*
- (6) Eiropas zaļais kurss vienlaikus ir visaptverošu, savstarpēji pastiprinošu pasākumu un iniciatīvu kopums, kuru mērķis ir **vēlākais** līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti Savienībā. Savā 2019. gada 11. decembra paziņojumā par Eiropas zaļo kursu Komisija norādīja, ka tiks veicināta gāzes sektora dekarbonizācija, cita starpā pievēršoties ar enerģētiku saistītu metāna emisiju jautājumam. 2020. gada oktobrī Komisija pieņēma ES metāna emisiju samazināšanas stratēģiju (“Metāna stratēģija”), kurā izklāstīti pasākumi, ar ko samazināt metāna emisijas gan Savienībā, tostarp enerģētikas sektorā, gan globālā mērogā. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2021/1119⁴ ir noteikts mērķrādītājs, kas paredz **vēlākais** līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti visas ekonomikas mērogā, kā arī ir noteikts saistošs Savienības iekšējais mērķrādītājs, proti, līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu neto emisijas (emisijas pēc likvidēšanas atskaitīšanas) vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni. **No šīs regulas priekšlikumam pievienotā ietekmes novērtējuma izriet, ka – saskaņā ar pieņēmumiem par vēlamo politikas risinājumu, kas paredzēts metāna tiesību akta priekšlikumam, apvienojumā ar tiesību aktu paketes “Gatavi mērķrādītājam 55 %” pieņēmumiem – 77 % no visām metāna emisijām, kas saistītas ar naftu, gāzi un oglēm un kas prognozētas 2030. gadam, var no sociālā un vides viedokļa samazināt izmaksu ziņā lietderīgi. Tas palīdzētu ierobežot globālo sasilšanu līdz 1,5°C un ļautu Savienībai efektīvi uzņemties vadību metāna emisiju apkarošanā un stiprināt savu enerģētisko drošību.**

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (“Eiropas Klimata akts”) (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp.).

- (7) Metāna emisijas aptver Regulā (ES) 2021/1119 noteiktie Savienības 2030. gada siltumnīcefekta gāzu samazināšanas mērķrādītāji un saistošie nacionālie emisiju samazināšanas mērķrādītāji saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/842⁵. Tomēr pašlaik nav Savienības tiesiskā regulējuma, kas paredzētu konkrētus pasākumus, ar kuriem samazināt antropogēnās metāna emisijas enerģētikas sektorā. Turklāt, lai gan Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES ⁶ attiecas uz metāna emisijām no minerāleļļas un gāzes pārstrādes, tā neattiecas uz metāna emisijām no citām darbībām enerģētikas sektorā.
- (8) Tālab šī regula būtu jāpieņem metāna emisiju samazināšanai naftas un fosilās gāzes augšposma izpētē un ieguvē, **neaktīvos urbumos, pagaidu kārtā tamponētos urbumos un galīgi tamponētos un pamestos urbumos**, fosilās gāzes savākšanā un pārstrādē, gāzes pārvadē, sadalē un pazemes krātuvēs un **sašķidrinātas dabasgāzes (LNG)** termināļos. Šī regula būtu jāpieņem arī aktīvām apakšzemes ogļraktuvēm un virszemes **ogļraktuvēm**, un slēgtām vai pamestām **apakšzemes ogļraktuvēm**.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/842 (2018. gada 30. maijs) par saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumiem, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam un kas dod ieguldījumu rīcībā klimata politikas jomā, lai izpildītu Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 156, 19.6.2018., 26. lpp.).

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17. lpp.).

- (9) Noteikumi par metāna emisiju precīzu mērīšanu, *monitoringu*, ziņošanu un verifikāciju naftas, gāzes un ogļu sektorā, kā arī par minēto emisiju samazināšanu, tostarp paredzot noplūžu atklāšanas un novēršanas (NAN) apsekojumus un ierobežojumus novadīšanai atmosfērā un sadedzināšanai lāpā ***un vienlaikus nodrošinot darba ņēmēju aizsardzību pret metāna emisijām***, būtu jānosaka ar piemērotu Savienības tiesisko regulējumu. ***Šajā regulā paredzētajiem noteikumiem būtu jāvairo pārredzamība attiecībā uz fosilās enerģijas importu Savienībā un jāsekmē virzība uz metāna emisiju mazināšanas risinājumu plašāku ieviešanu visā pasaulē. Saistībā ar globālās sasilšanas potenciālu būtu jāizmanto 20 gadu un 100 gadu laikposms.***
- (10) Paredzams, ka, lai izpildītu šajā regulā noteiktos pienākumus, būs nepieciešamas regulēto subjektu investīcijas, un ar šādām investīcijām saistītās izmaksas būtu jāņem vērā tarifu noteikšanā, tomēr ievērojot efektivitātes principus. ***Nepieciešamajām izmaksām nevajadzētu radīt nesamērīgu finansiālo slogu tiešajiem lietotājiem un patērētājiem.***

- (11) Katrai dalībvalstij būtu jāieceļ vismaz viena kompetentā iestāde, kas pārrauga to, ka operatori, uzņēmumi, raktuvju operatori un importētāji patiešām pilda šajā regulā noteiktos pienākumus, un būtu jāinformē Komisija par šādu iecelšanu un visām izmaiņām tajā. Minētās kompetentās iestādes **būtu jānodrošina ar pietiekamiem finanšu resursiem un cilvēkresursiem, un** tām būtu jāveic visi vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu atbilstību **■** šai regulai **saskaņā ar uzdevumiem, kas tām konkrēti uzticēti. Kompetentajām iestādēm būtu jāizveido kontaktpunkts.** Ņemot vērā, ka gan darbības enerģētikas sektorā, gan metāna emisijas pēc rakstura ir pārrobežu parādība, kompetentajām iestādēm būtu jāsadarbjas gan savā starpā, gan ar Komisiju. Minētajā sakarā, lai veicinātu ciešu sadarbību, Komisijai un kompetentajām iestādēm būtu kopā jāveido šo regulu piemērojošo publisko iestāžu tīkls, paredzot nepieciešamo kārtību informācijas un paraugprakses apmaiņai, un jārada iespējas savstarpēji apsprieties.
- (12) Lai nodrošinātu šīs regulas raitu un efektīvu īstenošanu, Komisijai būtu dalībvalstis jāatbalsta ar tehniskā atbalsta instrumentu, kurš izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/240 ⁷, nodrošinot individuāli pielāgotas tehniskās zināšanas, kas nepieciešamas, lai izstrādātu un īstenotu reformas, tostarp reformas, kas veicina metāna emisiju samazināšanu enerģētikas sektorā. Minētais tehniskais atbalsts varētu ietvert, piemēram, administratīvo spēju stiprināšanu, tiesiskā regulējuma saskaņošanu un nozīmīgas paraugprakses apmaiņu.

⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/240 (2021. gada 10. februāris), ar ko izveido tehniskā atbalsta instrumentu (OV L 57, 18.2.2021., 1. lpp.).

- (13) Lai kompetentās iestādes varētu izpildīt savus uzdevumus, operatori, uzņēmumiem, raktuvju operatoriem un importētājiem būtu jāsniedz minētajām kompetentajām iestādēm visa nepieciešamā palīdzība. Turklāt operatori, uzņēmumiem, raktuvju operatoriem un importētājiem visas nepieciešamās kompetento iestāžu apzinātās darbības būtu jāveic kompetento iestāžu noteiktā periodā vai citā periodā, par kuru panākta vienošanās ar kompetentajām iestādēm.
- (14) ***Vienam no*** galvenajiem kompetento iestāžu rīcībā esošajiem mehānismiem vajadzētu būt inspekcijām, tostarp dokumentācijas un uzskaites dokumentu pārbaudei, emisiju mērījumiem un pārbaudēm uz vietas. Inspekcijas būtu jāveic regulāri, pamatojoties uz kompetento iestāžu veikto novērtējumu par ***riskiem, piemēram, vides riskiem, kas saistīti ar katru objektu. Kompetentajām iestādēm būtu jāņem vērā izveidotie kontroles mehānismi un tām pieejamā paraugprakse.*** Turklāt būtu arī jāveic inspekcijas, lai izmeklētu pamatotas sūdzības un neatbilstības gadījumus un lai nodrošinātu, ka komponentu remonts vai nomaiņa ***un mitigācijas pasākumi*** notiek saskaņā ***ar šo regulu, kā arī lai regulāri pārbaudītu importētāju atbilstību*** šai regulai. Ja kompetentās iestādes konstatē šīs regulas nopietnu pārkāpumu, tām būtu jāizdod rīkojums, kādi korektīvie pasākumi ir jāveic operatoram, uzņēmumam, ***raktuves operatoram vai importētājam.*** ***Alternatīvi kompetentajām iestādēm vajadzētu būt iespējai nolemt uzdot operatoram, uzņēmumam, raktuves operatoram vai importētājam, lai tie iesniedz kompetentajām iestādēm apstiprināšanai korektīvo pasākumu kopumu pārkāpuma novēršanai.*** Kompetentajām iestādēm būtu jāved inspekciju uzskaitē un jāpublisko attiecīgā informācija saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/4/EK ⁸.

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/4/EK (2003. gada 28. janvāris) par vides informācijas pieejamību sabiedrībai un par Padomes Direktīvas 90/313/EEK atcelšanu (OV L 41, 14.2.2003., 26. lpp.).

- (15) *Lai noteiktu šīs regulas pārkāpuma smagumu, kompetentajām iestādēm būtu jāņem vērā videi nodarītais kaitējums un ietekme uz cilvēka drošību un veselību, kā arī iespējamība, ka pārkāpums būtiski ietekmēs datu ticamību un noturību saistībā ar šajā regulā noteiktajiem monitoringa un ziņošanas pienākumiem.*
- (16) Tā kā daži metāna emisiju avoti atrodas urbanizētu teritoriju vai dzīvojamo rajonu tuvumā *un ņemot vērā to ietekmi uz veselību, vidi un klimatu*, fiziskām vai juridiskām personām ■ vajadzētu būt iespējai iesniegt pienācīgi pamatotas sūdzības kompetentajām iestādēm *par iespējamiem šīs regulas pārkāpumiem. Minētajā sakarā vajadzētu būt iespējamam izmantot Eiropas e-tiesiskuma portālu, lai mitinātu attiecīgo informāciju, ko darījušas pieejamu dalībvalstis, jo īpaši kompetento iestāžu kontaktinformāciju, svarīgākos sūdzību procedūras posmus, kā arī tiesības un pamatnoteikumus, kas jāievēro.*
- Kompetentajām iestādēm sūdzības iesniedzēji būtu pastāvīgi jāinformē par procedūru un pieņemtajiem lēmumiem, un tiem būtu jāsaņem galīgais lēmums saprātīgā termiņā pēc sūdzības iesniegšanas.

- (17) Pamatīga verifikācijas sistēma **uzlabo** paziņoto datu ticamību. Turklāt metāna emisiju mērījumu lielā detalizētība un tehniskā sarežģītība ir tāda, ka operatoru, uzņēmumu, raktuvju operatoru un importētāju paziņotie metāna emisiju dati ir pienācīgi jāverificē. Lai gan ir iespējama pašverifikācija, trešo personu veikta verifikācija nodrošina lielāku neatkarību un pārredzamību. Turklāt tas dod iespēju izveidot tādu saskaņotu kompetenču un zināšanu līmeņa kopumu, kāds var nebūt pieejams visām publiskajām struktūrām. Verificētāji būtu jāakreditē akreditācijas struktūrām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 765/2008 ⁹ **vai citādi jāpilnvaro tādā veidā, kas ir salīdzināms ar Regulu (EK) Nr. 765/2008**. Tādējādi neatkarīgiem ■ verificētājiem būtu jānodrošina, ka operatoru, **uzņēmumu**, raktuvju operatoru un **importētāju** sagatavotie emisiju ziņojumi ir precīzi un atbilst šajā regulā noteiktajām prasībām. **Verifikācijas darbībām vajadzētu būt saskaņotām ar attiecīgajiem Eiropas vai citiem starptautiskajiem standartiem un metodikām verificētājiem, un tajās būtu pienācīgi jāņem vērā verificējamo darbību raksturs. Verificētājiem** būtu jāpārskata emisiju ziņojumos iekļautie dati, lai novērtētu datu uzticamību, ticamību un precizitāti. **Lai nodrošinātu datu precizitāti, verificētājiem attiecīgā gadījumā būtu jāveic izziņotas un neizziņotas objektu pārbaudes.** Verificētājiem vajadzētu būt nošķirti no kompetentajām iestādēm, un tiem vajadzētu būt neatkarīgiem no operatoriem, **uzņēmumiem**, raktuvju operatoriem un **importētājiem**, kuriem būtu jāsniedz verificētājiem visa nepieciešamā palīdzība, lai darītu iespējamā vai atvieglotu verifikācijas darbības, jo īpaši saistībā ar piekļuvi objektiem un dokumentācijas vai reģistru uzrādīšanu.

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 765/2008 (2008. gada 9. jūlijs), ar ko nosaka prasības akreditācijai un atceļ Regulu (EEK) Nr. 339/93 (OV L 218, 13.8.2008., 30. lpp.).

- (18) ***Pildot savus uzdevumus un īstenojot savas pilnvaras saskaņā ar šo regulu, Komisijai, kompetentajām iestādēm un verificētājiem būtu jāņem vērā informācija, kas darīta pieejama starptautiskā mērogā, piemēram, ko darījusi pieejamu Starptautiskā metāna emisiju observatorija (IMEO), jo īpaši attiecībā uz datu agregēšanas un analīzes metodiku un to metodiku un statistisko procesu verifikāciju, ko operatori, uzņēmumi, raktuvju operatori un importētāji izmanto datu kvantificēšanai savos emisiju ziņojumos. Minētajā sakarā atsauces kritēriji var ietvert Naftas un gāzes sektora metāna emisiju partnerības (OGMP) ziņošanas sistēmu, tehnisko norāžu dokumentus un ziņošanas veidnes. ■***
- (19) *IMEO 2020. gada oktobrī izveidoja Savienība partnerībā ar UNEP, CCAC un Starptautisko Enerģētikas aģentūru, un ar to iepazīstināja G20 samitā 2021. gada oktobrī. IMEO ir uzdots pasaules līmenī vākt, saskaņot, verificēt un publicēt datus par antropogēnajām metāna emisijām. IMEO varētu būt nozīme superemitentu identificēšanā, izmantojot agrīnas atklāšanas un brīdināšanas sistēmu.*

- (20) Savienībai kā Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*)¹⁰ un *UNFCCC* ietvaros pieņemtā Parīzes nolīguma¹¹ (“Parīzes nolīgums”) pusei ir pienākums katru gadu sniegt inventarizācijas ziņojumu par antropogēnajām siltumnīcefekta gāzu emisijām, kas ir dalībvalstu nacionālo siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas ziņojumu apkopojums, kurš sagatavots, izmantojot *IPCC* akceptētu labas prakses metodiku.
- (21) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999¹² ir noteikts, ka dalībvalstīm ir jāziņo Komisijai par saviem siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskata datiem un savām nacionālajām prognozēm. Saskaņā ar minēto regulu šī informācija jāziņo, ievērojot *UNFCCC* ziņošanas vadlīnijas, un bieži vien tās pamatā ir standarta emisijas faktori, nevis tieši avota līmeņa mērījumi, un tas nozīmē, ka nav pārlicības par emisiju izcelsmi, biežumu un daudzumu.

¹⁰ OV L 33, 7.2.1994., 13. lpp.

¹¹ OV L 282, 19.10.2016., 4. lpp.

¹² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1999 (2018. gada 11. decembris) par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 663/2009 un (EK) Nr. 715/2009, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/22/EK, 98/70/EK, 2009/31/EK, 2009/73/EK, 2010/31/ES, 2012/27/ES un 2013/30/ES, Padomes Direktīvas 2009/119/EK un (ES) 2015/652 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 525/2013 (OV L 328, 21.12.2018., 1. lpp.).

- (22) Valstu dati, kas paziņoti, ievērojot *UNFCCC* ziņošanas noteikumus, tiek iesniegti *UNFCCC* sekretariātam vajadzīgajā detalizācijas pakāpē saskaņā ar *IPCC* vadlīnijām. Minētajā sakarā *IPCC* parasti iesaka izmantot augstākas detalizācijas pakāpes metodes tiem emisiju avotiem, kuri būtiski ietekmē valsts kopējo siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskatu tādos aspektos kā absolūtais līmenis, tendences vai nenoteiktība.
- (23) Detalizācijas pakāpe atspoguļo metodoloģisko sarežģītības līmeni. Pastāv trīs detalizācijas pakāpes. 1. pakāpes metodes parasti izmanto *IPCC* standarta emisijas faktoros, un tām ir vajadzīgi paši elementārākie un vismazāk dezagregētie darbības dati. Augstākās detalizācijas pakāpēs parasti izmanto sīkāk izstrādātas metodes un avotam, tehnoloģijai, reģionam vai valstij specifiskus emisijas faktoros, kuru pamatā bieži vien ir mērījumi un kam parasti ir vajadzīgi sīkāk dezagregēti darbības dati. Konkrētāk, 2. detalizācijas pakāpe nozīmē, ka ir jāizmanto valstij specifiskie, nevis standarta emisijas faktori, savukārt 3. pakāpē jāizmanto dati vai mērījumi par katru objektu atsevišķi un atsevišķa objekta līmenī ir jāpiemēro stingrs augšupējs novērtējums pēc avota veida. *IPCC* savā 2019. gada precizējumā, kas attiecas uz *IPCC* 2006. gada vadlīnijām par nacionālajiem siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskatiem, norādīja, ka virzība no 1. pakāpes uz 3. pakāpi nozīmē, ka ar metānu saistīto emisiju mērījumu noteiktība aizvien pieaug.

- (24) Dalībvalstu prakse attiecībā uz to, kādā detalizētības pakāpē tās ziņo *UNFCCC* sekretariātam par savām ar enerģētiku saistītajām metāna emisijām, ir atšķirīga. Ziņošana 2. detalizācijas pakāpē par lieliem emisiju avotiem atbilst *IPCC* ziņošanas vadlīnijām, jo 2. pakāpes metodes tiek uzskatītas par augstākas pakāpes metodēm. Vairākās dalībvalstīs joprojām ļoti plaši ir izplatīts tas, ka par metāna emisijām no oglēm, gāzes un naftas ziņo 1. detalizācijas pakāpē, proti, zemākajā līmenī. Tā rezultātā dažādās dalībvalstīs tiek izmantota atšķirīga ar enerģētiku saistīto metāna emisiju aplēšanas un ziņošanas metodika.
- (25) Pašlaik daudzās valstīs nozīmīgākie metāna emisiju kvantificēšanas un mitigācijas pasākumi vēl aizvien ir saistīti ar brīvprātīgām, pašas nozares virzītām iniciatīvām. Viena no galvenajām nozares virzītajām iniciatīvām enerģētikas sektorā ir *OGMP* – brīvprātīga metāna emisiju mērīšanas un ziņošanas iniciatīva, ko 2014. gadā izveidoja *UNEP* un *CCAC*, kuras valdē ir pārstāvēta arī Komisija. *OGMP* galvenais uzdevums ir izstrādāt paraugpraksi, kā padarīt pieejamāku globālo informāciju par metāna emisiju kvantificēšanu un pārvaldību un kā stimulēt mitigācijas darbības nolūkā samazināt metāna emisijas. *OGMP* darbā pie standartu un metodiku izstrādes ir iesaistītas valdības, pilsoniskā sabiedrība un uzņēmumi. Līdz šim **115** uzņēmumi, **kuru aktīvi atrodas vairāk nekā 60 valstīs piecos kontinentos un kuri pārstāv vairāk nekā 35 % no pasaules naftas un gāzes ražošanas darbībām un vairāk nekā 70 % no LNG plūsmām, ir kļuvuši par *UNEP OGMP 2.0 dalībniekiem***. *OGMP 2.0* satvars ir metāna emisiju dinamiskā standarta jaunākā versija, un tas var būt piemērota bāze metāna emisiju standartiem, kas balstās uz pārdomātiem zinātnes standartiem.

- (26) Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāuzlabo metāna emisiju mērīšana un paziņoto datu kvalitāte, tostarp par galvenajiem metāna emisiju avotiem, kas saistīti ar Savienībā saražoto un patērēto enerģiju. Turklāt būtu jānodrošina, ka ir pieejami avota līmeņa dati un ka metāna emisijas tiek pienācīgi kvantificētas, jo tas vairo ziņošanas ticamību un paplašinās pienācīgu mitigācijas pasākumu tvērumu.
- (27) Lai **kvantificēšana** un ziņošana būtu efektīva, būtu jānosaka, ka **operatoriem un uzņēmumiem** metāna emisijas ir **jākvantificē** un par tām jāziņo sadalījumā pa avotiem un ka agregētie dati ir jādara pieejami dalībvalstīm, lai dalībvalstis varētu uzlabot savu inventarizācijas pārskatu un ziņojumu pareizību. Turklāt ir vajadzīga paziņoto datu efektīva verifikācija. Lai līdz minimumam samazinātu operatoru un uzņēmumu administratīvo slogu, ziņošanai būtu jānotiek reizi gadā.
- (28) Šī regula, kuras pamatā ir *OGMP 2.0* satvara attiecīgās daļas, palīdz ievākt uzticamus un neapstrīdamus datus, kas veido pietiekamu bāzi metāna emisiju monitoringam, un vajadzības gadījumā nodrošina papildu pasākumus metāna emisiju turpmākai ierobežošanai.

- (29) *OGMP 2.0* satvarā ir pieci ziņošanas līmeņi. Ziņošana avota līmenī sākas 3. līmenī, ko uzskata par pielīdzināmu *UNFCCC* 3. detalizācijas pakāpei. Tajā var izmantot vispārējos emisijas faktorus. Ziņošana *OGMP 2.0* satvara 4. līmenī nozīmē, ka jāveic tieši avota līmeņa metāna emisiju mērījumi, un tajā var izmantot specifiskos emisijas faktorus. Ziņošana *OGMP 2.0* satvara 5. līmenī nozīmē, ka papildus metāna emisiju kvantificēšanai avota līmenī ir jāveic komplementāri objekta līmeņa mērījumi. Turklāt *OGMP 2.0* satvars paredz, ka uzņēmumiem tiešie metāna emisiju mērījumi ir jāpaziņo 3 gadu laikā pēc pievienošanās *OGMP 2.0* satvaram attiecībā uz pašu ekspluatētiem aktīviem un piecu gadu laikā attiecībā uz pašu neekspluatētiem aktīviem. Termiņi, kuros operatoriem un uzņēmumiem ir jāiesniedz šajā regulā prasītie ziņojumi, būtu jānosaka, pamatojoties uz *OGMP 2.0* īstenoto pieeju attiecībā uz ziņošanu avota līmenī un ņemot vērā to, ka daudzi Savienības uzņēmumi jau ir pievienojušies *OGMP 2.0*. Papildus kvantificēšanai avota līmenī kvantificēšana objekta līmenī dod iespēju novērtēt, verificēt un salīdzināt avota līmeņa aplēses, kas agregētas pa objektiem, un tas savukārt piešķir lielāku ticamību paziņotajām emisijām. Līdzīgi kā *OGMP 2.0* satvarā, būtu jānosaka, ka ir jāveic objekta līmeņa mērījumi, lai būtu iespējams sabalansēt kvantificēšanu avota līmenī.
- (30) Saskaņā ar datiem no Savienības siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskata, kura pamatā ir nacionālie siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskati, kas paziņoti atbilstoši Regulai (ES) 2018/1999, vairāk nekā puse no visām tiešajām metāna emisijām enerģētikas sektorā ir saistīta ar netīšu metāna izdalīšanos atmosfērā. Naftas un gāzes gadījumā šādas netīšas metāna emisijas veido lielāko daļu no metāna emisijām.

- (31) Netīšas metāna noplūdes atmosfērā var rasties urbšanas un ieguves, kā arī apstrādes, glabāšanas, pārvades un sadales tiešajiem lietotājiem laikā. Šādas noplūdes var rasties arī neaktīvos urbumos, ***pagaidu kārtā tamponētos urbumos vai galīgi tamponētos un pamestos*** urbumos. Ir metāna emisijas, pie kurām vainojami tehnisko komponentu, piemēram, savienojumu, atloku un vārstu, defekti vai parastais nolietojums vai komponenti, kas sabojāti, piemēram, avārijas gadījumā. Korozija var arī izraisīt noplūdes no spiedieniekārtu sienīnām.
- (32) Lai samazinātu ***metāna*** emisijas, operatoriem būtu jāveic visi ***atbilstošie mitigācijas*** pasākumi, ■ lai samazinātu darbībās radušās metāna emisijas.
- (33) Konkrētāk, noplūžu izraisītas metāna emisijas visbiežāk tiek samazinātas, pateicoties NAN apsekojumiem, ko veic, lai noplūdes ***vispirms*** konstatētu un ***pēc tam*** noplūdes ■ novērstu ***vai nomainītu komponentus, kuros radusies noplūde***. Tāpēc operatoriem būtu jāveic ■ periodiski NAN apsekojumi, tostarp metānu novadošo komponentu apsekojumi, lai ***pārbaudītu***, vai ***aprīkojumam nav darbības traucējumi***.

- (34) Tālab būtu jāizstrādā saskaņota pieeja, lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem operatoriem Savienībā. Šāda pieeja ietvertu NAN apsekojumiem noteiktās minimālās prasības, taču vienlaikus dalībvalstīm un operatoriem tiktu dota arī pietiekama rīcības brīvība. Minētā rīcības brīvība ir vajadzīga, lai dotu iespējas inovācijai un jaunu **komponentu**, jaunu NAN tehnoloģiju un jaunu atklāšanas metožu izstrādei un tādējādi tiktu novērsta tehnoloģiju iesūkste, kura nāk par sliktu vides aizsardzībai. Nemitīgi parādās jaunas NAN tehnoloģijas un jaunas atklāšanas metodes, un dalībvalstīm būtu jāveicina inovācija šajā sektorā, lai būtu iespējams ieviest precīzus un arī izmaksu ziņā visefektīvākos **komponentus, NAN tehnoloģijas un atklāšanas metodes, kas rada vismazāk emisiju.**

- (35) Pienākumi attiecībā uz NAN apsekojumiem būtu jānosaka tā, ka tie atspoguļo paraugpraksi. NAN apsekojumiem galvenokārt vajadzētu būt vēršiem uz **noplūžu pēc iespējas ātrāku** konstatēšanu un **novēršanu, veicot komponenta, kurā radusies noplūde, remontu vai nomaiņu**, nevis uz to kvantificēšanu, un zonas ar lielāku noplūžu risku būtu jāpārbauda biežāk. Nosakot NAN apsekojumu biežumu **un pieņemot lēmumu par komponenta remontu vai nomaiņu**, būtu jāvadās ne tikai pēc vajadzības saremontēt vai nomainīt tos komponentus, no kuriem metāns izplūst tādā līmenī, kas pārsniedz metāna emisiju robežvērtību, bet arī pēc operacionāliem apsvērumiem, proti, ņemot vērā drošuma apdraudējumus. Tas nozīmē, ka, ja tiek konstatēts lielāks drošuma risks vai lielāks metāna emisiju risks, kompetentajām iestādēm vajadzētu būtu iespējai ieteikt biežākus NAN apsekojumus attiecīgajiem komponentiem **vai komponentu nomaiņu ar tādu tehnoloģiju, kurā noplūžu iespējamība ir mazāka**. Visas noplūdes neatkarīgi no to lieluma būtu jāapseko un jāpārbauda, jo nelielas noplūdes var pārtapt lielākās. Pēc noplūdes novēršanas būtu jāpārlicinās, ka remontdarbi bijuši efektīvi. Lai būtu iespējams izmantot jaunus vai modernākus **komponentus vai jaunas** metāna emisiju atklāšanas tehnoloģijas, būtu jānorāda metāna zudumu apjoms, kuru sasniedzot vai pārsniedzot, ir jāveic remontdarbi, bet tajā pašā laikā operatoriem vajadzētu būt iespējai pašiem izvēlēties, kādu atklāšanas ierīci izmantot. Attiecīgā gadījumā **NAN apsekojumu ietvaros** vajadzētu būt iespējamam izmantot **atklāšanas tehnoloģijas, piemēram**, nepārtrauktu monitoringu, **ja vien tā atbilst šīs regulas prasībām par modernu atklāšanas tehnoloģiju. Operatoriem ar vislabāko sniegumu, kuri ražo vai pārstrādā naftu vai dabasgāzi, vajadzētu būt iespējai piemērot dažādus NAN apsekojumu biežumus, ja ir izpildīti šīs regulas nosacījumi un ir saņemts kompetento iestāžu apstiprinājums.**

- (36) *NAN apsekojumi būtu jāveic, izmantojot piemērotas pieejamās tehnoloģijas un atklāšanas metodes, lai konstatētu noplūdes: virszemes komponentiem un komponentiem virs jūras līmeņa – cik iespējams tuvu katram atsevišķam potenciālajam emisijas avotam; pazemes komponentiem – zemes un atmosfēras saskares punktā kā pirmo posmu un, ja tiek atklāta iespējama noplūde, cik iespējams tuvu emisijas avotam kā otro posmu; un izmantojot labākās atklāšanas metodes, kas ir komerciāli pieejamas atkrastes komponentiem zem jūras līmeņa vai zem jūras gultnes.*
- (37) *Attiecībā uz pazemes komponentiem NAN apsekojumus parasti veic, izmantojot procesu, ko veido divi posmi. Pirmajā posmā veic noplūžu pirmo atklāšanu un nosaka, vai zemē rakt vai urbt šurfu, ja cauruļvadā var piekļūt tieši. Operatori rok vai urbj zemē, ja noplūde ir sasniegusi vai pārsniedz noplūžu pirmās atklāšanas robežvērtību. Otrajā posmā veic noplūžu otro atklāšanu un nosaka, vai noplūde ir jānovērš. Operatori novērš noplūdi, ja tā ir sasniegusi vai pārsniedz noplūžu otrās atklāšanas robežvērtību.*
- (38) *Minimālās atklāšanas robežas palīdz nodrošināt, ka atklāšanas ierīces ir pietiekami jutīgas, lai atklātu noplūdes, kā prasīts šajā regulā. Komisijai, ņemot vērā dažādos komponentu veidus un NAN apsekojumus, būtu visām komponentu kategorijām jānosaka minētās minimālās atklāšanas robežas un arī izmantojamās atklāšanas metodes, kā arī jānosaka robežvērtības, kas piemērojamas pazemes komponentu NAN apsekojumu pirmajam posmam.*

- (39) *Remonts vai nomaiņa būtu jāveic tūlīt pēc tam, kad ir atklāta noplūde, kas ir sasniegusi vai pārsniedz šajā regulā noteikto robežvērtību, vai iespējami drīz pēc atklāšanas. Lai gan varētu būt nepieciešams ņemt vērā ārkārtas drošības, administratīvos un tehniskos aspektus, būtu jāsniedz pierādījumi, kas pamato jebkādu remonta vai nomaiņas kavējumus. Remonta vai nomaiņas veikšanai būtu jāizmanto labākās tehnoloģijas, kas ir komerciāli pieejamas un kas nodrošina ilgtermiņa aizsardzību pret turpmākām noplūdēm.*
- (40) *Mazas savienotas sistēmas, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/944¹³, sistēmas apturēšanas gadījumā var saskarties ar piegādes drošības un tīkla stabilitātes problēmām. Tāpēc, lai izvairītos no šādiem piegādes drošības riskiem, remonta vai nomaiņas darbi būtu jāveic sistēmas plānotās apturēšanas laikā.*
- (41) **■** *Ņemot vērā, cik liela ietekme novadīšanai atmosfērā ir uz siltumnīcefekta gāzu emisijām, tā būtu jāaizliedz, izņemot ārkārtas situāciju vai darbības traucējuma vai dažu konkrētu notikumu laikā, kad no tās nav iespējams izvairīties un tā ir katrā ziņā nepieciešama. Lai nodrošinātu, ka operatori neizmanto iekārtas, kas paredzētas novadīšanai atmosfērā, būtu jāpieņem tehnoloģiju standarti, kas ļauj izmantot alternatīvas ar zemāku emisiju līmeni.*

¹³ *Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/944 (2019. gada 5. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (OV L 158, 14.6.2019., 125. lpp.).*

- (42) **█ Sadedzināšanu lāpā** uzskata *par* sistemātisku sadedzināšanu lāpā, ja to veic naftas, gāzes un *ogļu* normālas ieguves gaitā **un nav atbilstošu** iekārtu vai piemērotu ģeoloģisku formējumu, lai *iegūto gāzi* varētu ievadīt atpakaļ, utilizēt uz vietas objektā vai nosūtīt uz tirgu. Sistemātiska sadedzināšana lāpā būtu jāaizliedz. Sadedzināšana lāpā būtu jāatļauj, ja tā ir vienīgā alternatīva novadīšanai atmosfērā un ja novadīšana atmosfērā nav aizliegta. **Sistemātiskas sadedzināšanas lāpā novēršana arī palielinātu dabasgāzes pieejamību gāzes tirgiem.** Novadīšana atmosfērā videi kaitē vairāk nekā sadedzināšana lāpā, jo izdalījusies gāze parasti satur ļoti daudz **█** metāna, savukārt sadedzināšanas lāpā laikā metāns tiek oksidēts CO₂, **kam ir mazāks globālās sasilšanas potenciāls. Tāpēc, ja nav citas izvēles, priekšroka būtu jādod sadedzināšanai lāpā, nevis novadīšanai atmosfērā.**
- (43) Lai sadedzināšanu lāpā varētu izmantot par alternatīvu novadīšanai atmosfērā, izmantotajām ierīcēm ir jāspēj efektīvi metānu sadedzināt. Tālab gadījumos, kad sadedzināšana lāpā ir atļauta, būtu jāparedz arī prasības par sadedzināšanas efektivitāti, **un būtu pakāpeniski jāatsakās no tādām sadedzināšanas lāpā ierīcēm, kuru projektētais noārdīšanas un likvidēšanas efektivitātes līmenis ir zem 99 %.** Būtu arī jānosaka, ka jāizmanto **automātiski iedegļi vai nepārtrauktas darbības iedegļi,** jo tie nodrošina stabilāku aizdegšanos, ko neietekmē vējš.
- (44) Metāna atpakaļievadīšanai vai utilizācijai uz vietas objektā, vai metāna nosūtīšanai uz tirgu būtu vienmēr jādod priekšroka salīdzinājumā ar novadīšanu atmosfērā vai sadedzināšanu lāpā. Operatoriem, kas izmanto novadīšanu atmosfērā, būtu kompetentajām iestādēm jāsniedz pierādījumi, ka metāna atpakaļievadīšana, utilizācija uz vietas objektā, uzkrāšana vēlākai izmantošanai, nosūtīšana uz tirgu vai sadedzināšana lāpā nebija iespējama, un operatoriem, kas izmanto sadedzināšanu lāpā, kompetentajām iestādēm būtu jāsniedz pierādījumi, ka metāna atpakaļievadīšana, izmantošana uz vietas objektā, uzkrāšana vēlākai izmantošanai vai nosūtīšana uz tirgu nebija iespējama.

- (45) Operatoriem būtu kompetentajām iestādēm nekavējoties jāziņo par būtiskiem novadīšanas atmosfērā notikumiem un sadedzināšanas lāpā notikumiem, kā arī **katru gadu minētajām iestādēm** jāsniedz visaptverošāki ziņojumi par visiem novadīšanas atmosfērā notikumiem un sadedzināšanas lāpā notikumiem. Tāpat tiem būtu jānodrošina, ka novadīšanas atmosfērā un sadedzināšanas lāpā aprīkojums un ierīces atbilst Savienības tiesību aktos noteiktajiem standartiem.
- (46) Metāna emisijas no neaktīviem urbumiem, **pagaidu kārtā tamponētiem urbumiem un galīgi tamponētiem un pamestiem** urbumiem apdraud veselību, drošumu un vidi. Tāpēc uz minētajiem urbumiem un urbuma laukumiem joprojām būtu jāattiecinā monitoringa, **tostarp kvantificēšanas un, ja ir šāds spiediena monitoringa aprīkojums, spiediena monitoringa** un ziņošanas pienākumi, un **attiecīgā gadījumā** būtu jāveic minēto urbumu un urbuma laukumu **galīga tamponāža**, sanācija un remediācija. Šādos gadījumos dalībvalstīm vajadzētu uzņemt galveno lomu, jo īpaši **inventarizācijas pārskatu izstrādē un, kad nav iespējams identificēt nevienu atbildīgo pusi, ziņošanā par metāna emisijām, un** mitigācijas plānu **izstrādē skaidri noteiktos termiņos.**
- (47) **Galīgi tamponētu un pamestu urbumu gadījumā būtu jānodrošina pienācīga dokumentācija, kas apliecina metāna emisiju neesamību, par visiem urbumiem, kuri ir galīgi tamponēti un pamesti 30 gadu laikā pirms šīs regulas stāšanās spēkā vai šīs regulas spēkā stāšanās dienā vai pēc tam, un, ja šāda dokumentācija ir pieejama, par urbumiem, kuri ir galīgi tamponēti un pamesti vairāk nekā 30 gadu laikā pirms šīs regulas stāšanās spēkā. Šādā dokumentācijā būtu jāiekļauj vismaz uz emisijas faktoriem balstīta vai uz paraugiem balstīta kvantificēšana vai ticami pierādījumi par galīgo apakšzemes izolāciju saskaņā ar ISO 16530–1:2017, proti, piemērojamo starptautisko standartu par urbumu integritāti naftas un dabasgāzes rūpniecībā.**

- (48) *Ja kompetentajām iestādēm tiek sniegti ticami pierādījumi par būtiskiem metāna emisiju daudzumiem, attiecīgi, neaktīvā atkrastes urbumā, pagaidu kārtā tamponētā urbumā vai galīgi tamponētā un pamestā urbumā, kurus apstiprinājusi neatkarīga trešā persona, kompetentajām iestādēm būtu jālemj par to, ka attiecībā uz minēto urbumu piemēro tos pienākumus, kuri noteikti pagaidu kārtā tamponētiem urbumiem.*
- (49) *Dalībvalstīs esošo neaktīvu urbumu, pagaidu kārtā tamponētu urbumu un galīgi tamponētu un pamestu urbumu skaits būtiski atšķiras, un dažās dalībvalstīs šādu urbumu skaits to teritorijā ir ļoti liels. Šādām dalībvalstīm būtu jāļauj piemērot pakāpeniskāku pieeju pienākumu izpildei attiecībā uz minēto urbumu inventarizācijas saraksta izveidi, lai nodrošinātu ar minēto inventarizācijas sarakstu saistīto izmaksu un administratīvā sloga samērīgumu.*
- (50) *Tā kā iespējamība, ka metāna noplūdes no atkrastes urbumiem sasniegs virsmu, ir atkarīga no vairākiem faktoriem un parasti samazinās līdz ar ūdens dziļumu un tā kā, palielinoties ūdens dziļumam un attālumam no krasta, palielinās arī resursi, kas nepieciešami, lai apsekotu atkrastes urbumus un tajos iejauktos, attiecībā uz tiem atkrastes urbumiem, kuri atrodas lielākā ūdens dziļumā, būtu jāapsver atbrīvojumi no dažiem šajā regulā paredzētajiem pienākumiem, ja var sniegt pārlicinošus pierādījumus, ka minēto urbumu iespējamo metāna emisiju ietekme uz klimatu, visticamāk, būs nenozīmīga.*

- (51) Savienības siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskata dati liecina, ka metāna emisijas no ogļraktuvēm ir lielākais atsevišķais metāna emisiju avots Savienības enerģētikas sektorā. 2019. gadā tiešās emisijas ogļu sektorā bija 31 % no visām metāna emisijām, kas ir gandrīz tikpat, cik tiešās metāna emisijas naftas un fosilās gāzes sektoros kopā, proti, 33 %.
- (52) Pašlaik nav konkrētu Savienības mēroga tiesību aktu, kas ierobežotu metāna emisijas ogļu sektorā, neraugoties uz to, ka ir pieejams plašs mitigācijas tehnoloģiju klāsts. Ogļu sektorā nav arī Savienības vai starptautiska monitoringa, ziņošanas un verifikācijas standarta. Savienībā par metāna emisijām no ogļu rūpniecības tiek ziņots dalībvalstu ziņojumos par siltumnīcefekta gāzu emisijām. Dati par apakšzemes ogļraktuvēm ir iekļauti arī Eiropas Piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistrā, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 166/2006 ¹⁴.
- (53) Jaunākie pētījumi liecina, ka metāna emisijas galvenokārt ir saistītas gan ar aktīvo, gan slēgto, gan pamesto apakšzemes ogļraktuvju izstrādi. Aktīvās apakšzemes ogļraktuvēs metāna koncentrācija gaisā tiek pastāvīgi kontrolēta, jo tā ir drauds veselībai un drošībai. Apakšzemes ogļraktuvēs lielākā daļa metāna emisiju rodas ventilācijas un degazācijas jeb gāzu atdalīšanas sistēmās, kas ir divi galvenie veidi, kā tiek samazināta metāna koncentrācija ogļraktuves gaisa kanālos.

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 166/2006 (2006. gada 18. janvāris) par Eiropas Piesārņojošo vielu un izmešu pārneses reģistra *ieviešanu* un Padomes Direktīvu 91/689/EEK un 96/61/EK grozīšanu (OV L 33, 4.2.2006., 1. lpp.).

(54) Kad ieguve ir pārtraukta un ogļraktuve ir slēgta vai pamesta, tajā turpina izdalīties metāns, ko dēvē par “pamesto raktuvju metānu” (PRM). Šādas metāna emisijas parasti rodas precīzi nosakāmos avota punktos, piemēram, ventilācijas šahtās vai spiediena samazināšanas atverēs. Tā kā klimata ieceres kļuvušas vērienīgākas un enerģijas ražošanā notiek pāreja uz mazāk oglekļietilpīgiem energoresursiem, domājams, ka PRM emisijas Savienībā palielināsies. Tiek lēsts, ka pat 10 gadus pēc izstrādes pārtraukšanas no neapplūdinātām ogļraktuvēm metāns joprojām tiek emitēts līmenī, kas sasniedz aptuveni 40 % no slēgšanas laikā reģistrētā līmeņa. Turklāt apiešanās ar PRM vēl aizvien ir ļoti dažāda, jo Savienībā atšķiras īpašumtiesību un ekspluatācijas tiesību **un pienākumu** regulējums. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāizveido inventarizācijas saraksti ar slēgtajām **apakšzemes ogļraktuvēm** un pamestajām **apakšzemes ogļraktuvēm, kurās darbības ir pārtrauktas pēc ... [70 gadi pirms šīs regulas spēkā stāšanās dienas]**, un ■ būtu jāprasa, lai identificētā atbildīgā puse uzstāda metāna emisiju mērierīces.

- (55) Aktīvās virszemes ogļraktuvēs Savienībā ražo lignītu, un tās emitē mazāk metāna nekā apakšzemes ogļraktuves. ***Lignīta ogļraktuves Savienībā galvenokārt ir atklātā paņēmiena virszemes ogļraktuves, izņemot vienu lignīta apakšzemes ogļraktuvi vienā dalībvalstī.*** Savienības siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskats liecina, ka 2019. gadā aktīvās virszemes ogļraktuves emitēja 166 kilotonnas metāna salīdzinājumā ar 828 kilotonnām metāna, ko emitēja apakšzemes ogļraktuves. Metāna emisiju no virszemes ogļraktuvēm mērīšana ir sarežģīta, jo metānam ir tendence izkliedēties plašā teritorijā. Tāpēc, neraugoties uz atbilstošas tehnoloģijas pieejamību, metāna emisijas no virszemes ogļraktuvēm mēra reti. Metāna emisijas no virszemes ogļraktuvēm var aprēķināt, izmantojot baseinam specifiskos ogļu emisijas faktorus un – kas dod lielāku precizitāti – raktuvēm specifiskos vai atradnēm specifiskos emisijas faktorus, jo ogļu baseinos ir atradnes ar atšķirīgu metānsaturību. Emisijas faktorus var noteikt, mērot gāzes saturu ogļu slāņos, no kuriem ņemti paraugi no izpētes urbumu serdēm. Tāpēc raktuvju operatoriem būtu jākvantificē metāna emisijas virszemes ogļraktuvēs, izmantojot minētos emisijas faktorus.
- (56) ***Metāna emisijām no pilnībā applūdinātām apakšzemes ogļraktuvēm ir tendence laika gaitā ievērojami samazināties, jo pēc ogļraktuves slēgšanas un appludināšanas procesa pabeigšanas stabilizējas hidroģeoloģiskie apstākļi. Tāpēc pienācīgi pamatotos gadījumos vajadzētu būt iespējamam atbrīvot šādas ogļraktuves no kvantificēšanas pienākumiem.***

- (57) **Raktuvju** operatoriem būtu nepārtraukti jāmēra un jākvantificē metāna emisijas no ventilācijas šahtām apakšzemes ogļraktuvēs un nepārtraukti jāmēra atmosfērā novadītais un lāpā sadedzinātais metāns degazācijas stacijās. Tiem būtu jāizmanto specifiskie emisijas faktori attiecībā uz virszemes ogļraktuvēm. Šie dati tiem būtu jāpaziņo kompetentajām iestādēm.
- (58) Metāna emisiju mitigācija vissekmīgākā būtu aktīvās un slēgtās **apakšzemes ogļraktuvēs** vai pamestās apakšzemes ogļraktuvēs. Metāna emisiju efektīvu mitigāciju aktīvās virszemes ogļraktuvēs un slēgtās vai pamestās virszemes ogļraktuvēs patlaban kavē tehnoloģiski ierobežojumi. Tomēr, lai sagādātu bāzi šādu metāna emisiju mitigācijas tehnoloģiju pētniecībai un izstrādei nākotnē, būtu vajadzīgs šādu metāna emisiju daudzuma efektīvs un detalizēts monitorings, ziņošana un verifikācija.
- (59) **Aktīvās apakšzemes** ogļraktuvēs iegūst katlu ogles vai koksa ogles. Katlu ogles galvenokārt izmanto par enerģijas avotu, savukārt koksa ogles izmanto par kurināmo un par reaktantu tērauda ražošanas procesā. Gan katlu ogļu, gan koksa ogļu raktuvēs būtu jāveic mērīšana, paziņošana un verifikācija, **un mitigācijas pasākumi** saistībā ar metāna emisijām. **Mitigācijas pasākumi būtu jāīsteno, pakāpeniski pārtraucot novadīšanu atmosfērā un sadedzināšanu lāpā. Mitigācijas pasākumiem nevajadzētu pasliktināt darba ņēmēju drošību.**

- (60) Attiecībā uz aktīvām apakšzemes ogļraktuvēm mitigācijas pasākumi būtu jāīsteno, pakāpeniski atsakoties no sadedzināšanas lāpā ***ierīcēm, kuru projektētai noārdīšanas un likvidēšanas efektivitātes līmenis ir zem 99 %***. Ar slēgtu vai pamestu apakšzemes ogļraktuvju applūdināšanu var novērst metāna emisiju rašanos, tomēr tas netiek darīts sistemātiski un rada vides riskus. Minētajās ogļraktuvēs būtu pakāpeniski jāatsakās arī no sadedzināšanas lāpā ***ierīcēm, kuru projektētais noārdīšanas un likvidēšanas efektivitātes līmenis ir zem 99 %***. Tā kā ģeoloģisko ierobežojumu un vides apsvērumu dēļ nav iespējams izmantot universālu pieeju attiecībā uz pamestām apakšzemes ogļraktuvēm, dalībvalstīm būtu jāizstrādā savs mitigācijas plāns, ņemot vērā minētos ierobežojumus un PRM mitigācijas tehnisko iespējamību.
- (61) ***Lai samazinātu metāna emisijas no aktīvām ogļraktuvēm, būtu jāļauj dalībvalstīm ieviest metāna emisiju samazināšanas stimulu sistēmas, ievērojot piemērojamos valsts atbalsta noteikumus. Minētās sistēmas jo īpaši varētu stimulēt investīcijas metāna uztveršanā un ievadīšanā tīklā, kā arī metāna emisiju no ventilācijas šahtām un no sadedzināšanas lāpā samazināšanā. Dalībvalstīm būtu jāļauj ieviest īpašas maksu un nodevu sistēmas, lai veicinātu investīcijas metāna emisiju samazināšanā, cita starpā tādu valsts atbalsta programmu ietvaros, kuru mērķis ir ogļu ieguves jaudu dezekspluatācija, ievērojot piemērojamos valsts atbalsta noteikumus.***

- (62) *Slēgtās vai pamestās ogļraktuvēs būtu jāatļauj esošā mitigācijas paraugprakse metāna emisiju samazināšanai, piemēram, ģeotermālu un siltumenerģijas uzkrāšanas projektu attīstīšana applūdinātās ogļraktuvēs, hidroenerģijas izmantošana neapplūdinātās ogļraktuvēs, metāna emisiju uztveršana, veicot gāzu atdalīšanu, drošumam būtisku gāzu atdalīšanas ierīču izmantošana, raktuvju gāzes izmantošana enerģijas ražošanai vai raktuvju ūdens uzkrāšana un citi iespējamie izmantošanas veidi.*
- (63) Importēts tiek 70 % no Savienībā patērētajām akmeņoglēm, 97 % no patērētās naftas un 90 % no patērētās fosilās gāzes. *Tiek lēsts, ka to globālo antropogēno metāna emisiju īpatsvars, kas emitētas Eiropā, ir tikai aptuveni 6 %, tomēr fosilo degvielu patēriņš un atkarība no to importa būtiski veicina Savienības metāna emisijas* ■ .
- (64) Metāna emisiju ietekme uz globālo sasilšanu ir pārrobežu parādība. Lai gan dažas fosilās enerģijas ražotājas trešās valstis jau ir sākušas rīkoties, lai savā enerģētikas sektorā samazinātu metāna emisijas, uz daudziem trešo valstu ražotājiem un eksportētājiem to attiecīgajā pašmāju tirgū neattiecas nekādi noteikumi. Tiem ir jāsaņem nepārprotami stimuli samazināt savas metāna *emisijas*. Tāpēc pārredzama informācija par metāna emisijām, kas saistītas ar Savienības tirgū laistas jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu ieguvu, būtu jādara pieejama tirgiem un plašākai sabiedrībai.

- (65) Pašlaik precīzi dati (paziņoti *UNFCCC* 3. detalizācijas pakāpē vai izmantojot līdzvērtīgas metodes) par starptautiskajām metāna emisijām ir pieejami ierobežotā apjomā. Daudzas fosilās enerģijas eksportētājas trešās valstis vēl nav *UNFCCC* sekretariātam iesniegušas pilnīgus inventarizācijas pārskata datus. Turklāt ir pierādījumi tam, ka pēdējo 20 gadu laikā naftas un gāzes ieguves darbību radītās metāna emisijas pasaulē ir ievērojami palielinājušās, **proti**, no 65 līdz 80 Mt gadā.
- (66) Kā minēts Metāna stratēģijā, Savienība ir apņēmusies sadarboties ar saviem enerģētikas partneriem un citām svarīgām fosilās enerģijas importētājām **un eksportētājām** trešām valstīm, lai metāna emisiju problēmu risinātu pasaules mērogā. Enerģētikas diplomātija metāna emisiju jomā jau ir sniegusi būtiskus rezultātus. Savienība un Amerikas Savienotās Valstis 2021. gada septembrī paziņoja par globālo metāna emisiju samazināšanas solījumu, **kas tika uzsākts ANO Klimata pārmaiņu konferencē (COP 26) 2021. gada novembrī. Globālais metāna emisiju samazināšanas solījums** ir politiska apņemšanās **kopīgi strādāt pie tā, lai līdz 2030. gadam kolektīvi samazinātu globālās metāna emisijas par 30 % salīdzinājumā ar 2020. gada līmeni, un veikt visaptverošus iekšējos pasākumus minētā mērķrādītāja sasniegšanai.** Tas arī ietver apņemšanos virzīties uz labāko pieejamo inventarizācijas metodiku izmantošanu metāna emisiju kvantificēšanai. Vairāk nekā 100 valstis **█**, kuras rada gandrīz pusi no globālajām antropogēnajām metāna emisijām, jau **ir pievienojušās** globālajam metāna emisiju samazināšanas solījumam. **█**

- (67) *IMEO* ir svarīga loma, lai palielinātu pārredzamību attiecībā uz globālajām metāna emisijām enerģētikas sektorā, **un Komisijai būtu jāturpina sadarboties ar IMEO.**
- (68) Līdztekus sava diplomātiskā darba ■ turpināšanai, lai panāktu, ka tiek uzņemtas ■ globālas saistības **par metāna emisiju būtisku samazināšanu**, Savienība arī turpina sekmēt **visus centienus, kas saistīti ar** minēto emisiju būtisku samazināšanu visā pasaulē, jo īpaši trešās valstīs, kas piegādā fosilo enerģiju Savienībai.
- (69) Tāpēc būtu jānosaka, ka jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu importētājiem Savienībā ir jāsniedz **attiecīgajām kompetentajām iestādēm** informācija par pasākumiem attiecībā uz metāna emisiju mērīšanu, ziņošanu, **verifikāciju** un mitigāciju, kurus veic eksportētāji uz Savienību, jo īpaši par regulatīvu vai brīvprātīgu pasākumu piemērošanu nolūkā kontrolēt to trešo valstu ražotāju metāna emisijas, kuri piegādā jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles, piemēram, tādiem kā NAN apsekojumi vai pasākumi, ar kuriem kontrolē un ierobežo novadīšanas atmosfērā notikumus un sadedzināšanas lāpā notikumus. Importētājiem pildāmajās informācijas prasībās noteiktajiem mērīšanas un ziņošanas līmeņiem būtu jāatbilst tiem, ■ kurus piemēro Savienības operatoriem ■ . Turklāt **importētājiem** noteiktajam pienākumam sniegt informāciju par pasākumiem, **kas veikti, lai kontrolētu** emisijas, nevajadzētu būt apgrūtinātākam par attiecīgo Savienības operatoriem noteikto pienākumu.

Dalībvalstīm būtu jāpaziņo Komisijai informācija par minētajiem pasākumiem. Pamatojoties uz minēto informāciju, Savienībai būtu jāizveido un jāpārvalda metāna pārredzamības datubāze, **kurā ietverta informācija, ko paziņojuši Savienības ražotāji un jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu importētāji** . Šāda datubāze būtu informācijas avots gan importētājiem, kas pieņem lēmumus par jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu iegādi, gan citām ieinteresētajām personām un sabiedrībai. **Papildus** metāna pārredzamības datubāzei **Komisijai būtu jāizstrādā metāna snieguma profili, kuros ietverti metāna emisiju dati, kas saistīti ar Savienības tirgū laistu jēlnaftu, dabasgāzi un oglēm. Minētajos profilos** būtu arī **jāiekļauj novērtējums par** centieniem, kurus fosilās enerģijas Savienības ražotāji, importētāji un trešo valstu ražotāji un eksportētāji uz Savienību ir īstenojuši, lai mērītu un paziņotu, kā arī samazinātu savas metāna emisijas. **Minētajos profilos tāpat** būtu jāiekļauj informācija par tiem **regulatīvajiem pasākumiem attiecībā uz** mērīšanu, ziņošanu, verifikāciju un mitigāciju, **ko īstenojušas** trešās valstis, kurās iegūst jēlnaftu, dabasgāzi un ogles.

(70) Turklāt Savienībai būtu jāizveido globāls metāna monitoringa rīks, kas sniedz informāciju par tādu notikumu sastopamību, mērogu un atrašanās vietu, kuri rada lielas metāna emisijas no enerģijas avotiem, **kā arī ātrās reaģēšanas mehānisms, lai pievērstos superemisijas notikumiem, kuri norisinās Savienībā vai ārpus tās. Minētajā sakarā Komisijai būtu jāņem vērā visa pienācīgi pamatotā informācija, ko tā saņēmusi no dalībvalstīm vai trešām personām par superemisijas notikumiem. Dalībvalstis būtu jāmudina kopīgi šādu informāciju ar Komisiju. Minētajiem rīkiem** būtu vēl vairāk jāpalīdz gūt reālus un pierādāmus rezultātus no to pasākumu īstenošanas, ar kuriem reglamentē metāna emisijas, un no efektīviem mitigācijas pasākumiem, ko **veic uzņēmumi** Savienībā un uzņēmumi, kas piegādā fosilo enerģiju uz Savienību. **Vajadzētu būt iespējamam minētos rīkus balstīt uz esošajiem starptautiskajiem rīkiem vai satvariem. Minētajiem rīkiem** būtu jāapkopo dati no vairākiem sertificētiem datu sniedzējiem un pakalpojumiem, tostarp no Savienības kosmosa programmas, kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/696 ¹⁵, *Copernicus* komponenta un no *IMEO*. Tiem būtu jāsniedz informācija to Komisijas divpusējo dialogu vajadzībām, kurus tā risina ar attiecīgajām trešām valstīm **par** metāna emisiju rīcībpolitiku un pasākumiem.

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/696 (2021. gada 28. aprīlis), ar ko izveido Savienības kosmosa programmu un Eiropas Savienības Kosmosa programmas aģentūru un atceļ Regulas (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 un (ES) Nr. 377/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES (OV L 170, 12.5.2021., 69. lpp.).

- (71) *Metāna pārredzamības datubāzei, metāna snieguma profiliem, globālajam metāna monitoringa rīkam un ātrās reaģēšanas mehānismam vajadzētu kopīgi palīdzēt uzlabot pārredzamību pircējiem Savienībā, ļaujot tiem pieņemt uz informāciju balstītus piegādes lēmumus, un vairoties iespēju, ka visā pasaulē plašāk izmanto metāna emisiju mitigācijas risinājumus. Turklāt minētajiem instrumentiem vajadzētu vēl vairāk motivēt trešo valstu uzņēmumus piemērot starptautiskos metāna emisijas mērīšanas un ziņošanas standartus, piemēram, tos, kuri pieņemti OGMP 2.0 satvarā, vai ieviest efektīvus mērīšanas, ziņošanas un mitigācijas pasākumus, un ļaut veikt verifikāciju. ■*
- (72) *Jauniem līgumiem, ko Savienības importētāji noslēdz par jēlnaftas, dabasgāzes vai ogļu piegādi, būtu jāpastiprina tādu metāna emisiju monitoringa, ziņošanas un verifikācijas noteikumu ieviešana trešās valstīs, kuri ir līdzvērtīgi šajā regulā paredzētajiem noteikumiem. Būtu jāievieš noteikumi, kas ļautu trešo valstu piegādātājiem un Savienības importētājiem apliecināt šādu pasākumu līdzvērtību šīs regulas prasībām attiecībā uz Savienībā importēto jēlnaftu, dabasgāzi vai ogleņiem. Lai gan esošajos līgumos šajā nolūkā nevar iekļaut nekādas klauzulas, šādas klauzulas ir iespējams iekļaut jaunajos līgumos vai esošajos līgumos, kas tiek pagarināti, pat klusuciešot. Minētajā sakarā uzņēmumiem būtu noderīgas Komisijas ieteiktās paraugklauzulas.*

(73) *Vajadzētu būt iespējamam metāna emisiju monitoringa, ziņošanas un verifikācijas līdzvērtību panākt ne tikai ar pasākumiem, ko piemēro atsevišķi uzņēmumi, bet arī trešo valstu līmenī, izmantojot pastāvošo tiesisko regulējumu, kas reglamentē šādu monitoringu, ziņošanu un verifikāciju. Tāpēc Komisijai vajadzētu būt pilnvarotai noteikt prasības attiecībā uz pierādījumiem, kas trešām valstīm jāiesniedz minētajā sakarā, aktīvi sadarbojoties ar visām eksportētājām trešām valstīm un pienācīgi ņemot vērā jebkādas atšķirīgus apstākļus, kādi pastāv minētajās trešās valstīs, un Savienības saistības saskaņā ar starptautiskajām tiesībām. Komisijai arī vajadzētu būt pilnvarotai attiecīgā gadījumā konstatēt un atsaukt līdzvērtību attiecībā uz atsevišķām trešām valstīm.*

- (74) *Būtu jāparedz instrumenti, tostarp dialogi par superemisijas notikumiem, lēmumi par monitoringa, ziņošanas un verifikācijas līdzvērtību un sadarbības satvaru pieņemšana, lai tādējādi nodrošinātu, ka tiek pienācīgi īstenoti pienākumi, kuri noteikti importētājiem, kā arī trešās valstīs iedibinātiem ražotājiem vai eksportētājiem, kas Savienībai piegādā jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles. Komisijai vajadzētu būt iespējai ierosināt instrumentus sadarbībai ar trešām valstīm. Uz minēto instrumentu pieņemšanu attiecīgā gadījumā būtu jāattiecina attiecīgie Līgumu noteikumi.*
- (75) *Komisijai nevajadzētu sākt dialogu ar trešām valstīm par superemisijas notikumiem, būtu jāatturas pieņemt lēmumus par līdzvērtību un nevajadzētu ieteikt sākt sarunas par sadarbības satvaru, ja pastāv risks, ka varētu tikt apieti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 29. pantu vai Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 215. pantu pieņemtie ierobežojošie pasākumi attiecībā uz jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu importu.*
- (76) *Kad metāna pārredzamības datubāze, metāna snieguma profili, globālais metāna monitoringa rīks un ātrās reaģēšanas mehānisms būs ieviesti, Komisijai būtu jānosaka metodika jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu ražošanas metāna intensitātes aprēķināšanai. Minēto metodiku vajadzētu darīt publiski pieejamu. Komisijai, pamatojoties uz minēto, būtu jānovērtē maksimālo metāna intensitātes vērtību dažādo līmeņu iespējamā ietekme uz energoapgādes drošību, kā arī uz Savienības ekonomikas konkurētspēju.*

- (77) *Komisija būtu jāpilnvaro noteikt obligātas maksimālās metāna intensitātes vērtības un klases, kas saistītas ar Savienības tirgū laistas jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu ražošanu, pamatojoties uz metodiku, ko izmanto jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu ieguves metāna intensitātes aprēķināšanai, un novērtējumu par maksimālo metāna intensitātes vērtību noteikšanas iespējamo ietekmi. Minētās vērtības būtu jānosaka tādā līmenī, kas veicina globālo metāna emisiju samazināšanu, vienlaikus saglabājot energoapgādes drošību Savienības un valstu līmenī, nodrošinot nediskriminējošu attieksmi un aizsargājot Savienības ekonomikas konkurētspēju.*
- (78) *Lai nodrošinātu šīs regulas saskaņotu īstenošanu un izveidotu vienotu tehnisko satvaru visiem naftas, gāzes un ogļu sektora dalībniekiem, Komisijai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1025/2012¹⁶ būtu jāapsver iespēja pieprasīt attiecīgajām Eiropas standartizācijas organizācijām izstrādāt saskaņotus standartus metāna emisiju mērīšanai un kvantificēšanai naftas, gāzes un ogļu sektorā, NAN apsekojumiem un novadīšanas atmosfērā un sadedzināšanas lāpā aprīkojumam. Minētajiem standartiem būtu jāklūst obligātiem šīs regulas piemērošanas nolūkos, lai nodrošinātu saskaņotu pieeju starp operatoriem, uzņēmumiem un raktuvju operatoriem un tiem, kas iesaistīti atbilstības šai regulai nodrošināšanā, jo īpaši Komisiju, kompetentajām iestādēm un verificētājiem. Ja saskaņotos standartus nevar sniegt vai tie nenodrošina atbilstību šīs regulas prasībām, Komisija būtu jāpilnvaro pieņemt tehniskos priekšrakstus, lai aptvertu nepieciešamās prasības. Līdz dienai, kurā sāk piemērot šādus standartus vai tehniskos priekšrakstus, operatoriem, uzņēmumiem un raktuvju operatoriem būtu jāievēro jaunākā nozares prakse un labākās pieejamās tehnoloģijas.*

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1025/2012 (2012. gada 25. oktobris) par Eiropas standartizāciju, ar ko groza Padomes Direktīvas 89/686/EEK un 93/15/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 94/9/EK, 94/25/EK, 95/16/EK, 97/23/EK, 98/34/EK, 2004/22/EK, 2007/23/EK, 2009/23/EK un 2009/105/EK un ar ko atceļ Padomes Lēmumu 87/95/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1673/2006/EK (OV L 316, 14.11.2012., 12. lpp.).

- (79) Dalībvalstīm būtu jāparedz noteikumi par sodiem, ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, un būtu jāveic visi pasākumi, kas ir nepieciešami, lai nodrošinātu to izpildi. Minētajiem sodiem vajadzētu būt iedarbīgiem, samērīgiem un atturošiem. Vajadzētu būt iespējamam, ka minētie sodi ietver naudas sodus un periodiskus soda maksājumus. Lai minētajiem sodiem būtu būtisks atturošs iespaids, tiem vajadzētu atbilst pārkāpuma veidam, no pārkāpuma gūtajam ekonomiskajam ieguvumam, videi nodarītā kaitējuma veidam un smagumam **un ietekmei uz cilvēka drošību un veselību**. Piemērojot sodus, attiecīgajām iestādēm būtu pienācīgi jāņem vērā attiecīgā pārkāpuma raksturs, smagums un ilgums. Sodi būtu **jāpiemēro nediskriminējošā veidā** un saskaņā ar Savienības, **starptautiskajiem** un valstu tiesību aktiem. Būtu jāievēro piemērojamās procesuālās garantijas un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas principi.
- (80) Konsekvences nolūkā būtu jā sagatavo saraksts ar tādu pārkāpumu veidiem, par kuriem būtu jāpiemēro sodi. Turklāt, lai veicinātu sodu konsekventu piemērošanu visās dalībvalstīs, būtu jānosaka vienoti neizsmeļoši un indikatīvi kritēriji sodu piemērošanai. Sodu atturošais iespaids būtu jāpastiprina, paredzot iespēju publicēt informāciju par dalībvalstu piemērotajiem sodiem, **ar noteikumu, ka gadījumos, kad sodus uzliek fiziskām personām, tiek ievērotas** Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679¹⁷ un (ES) 2018/1725¹⁸.

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

- (81) Tā kā ir ieviesti noteikumi, kas paredz tarifu noteikšanā ņemt vērā regulēto subjektu investīcijas, Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/942¹⁹ būtu jāgroza, lai Eiropas Savienības Energo regulatoru sadarbības aģentūrai (ACER) uzdotu darīt pieejamu indikatoru kopumu un atsauces vērtības, lai būtu iespējams salīdzināt vienības investīciju izmaksas, kas saistītas ar metāna emisiju mērīšanu, *kvantificēšanu, monitoringu, ziņošanu, verifikāciju* un samazināšanu salīdzināmos projektos.

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/942 (2019. gada 5. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Savienības Energo regulatoru sadarbības aģentūru (OV L 158, 14.6.2019., 22. lpp.).

- (82) Lai būtu iespējams noteikt, kādi elementi vajadzīgi, lai pakāpeniski pārtrauktu novadīšanu atmosfērā un sadedzināšanu lāpā koksa ogļraktuvēs, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu, lai šo regulu papildinātu, proti, noteiktu ierobežojumus metāna novadīšanai atmosfērā no koksa ogļraktuvju ventilācijas šahtām. Turklāt, lai vajadzības gadījumā no importētājiem varētu pieprasīt papildu informāciju, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu, lai papildinātu šo regulu, mainot vai papildinot informāciju, kas importētājiem jāsniedz.
- Turklāt, lai noteiktu metodiku tam, kā ražotāja līmenī aprēķināt metāna intensitāti, kas saistīta ar Savienības tirgū laistu jēlnaftu, dabasgāzi un oglēm, kā arī lai noteiktu attiecīgās maksimālās metāna intensitātes vērtības un klases, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu, lai papildinātu šo regulu.*
- Visbeidzot, lai nodrošinātu šīs regulas saskaņotu īstenošanu, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu, lai papildinātu šo regulu, pieņemot saskaņotus standartus un tehniskos priekšrakstus.* Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu²⁰. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

²⁰ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

- (83) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai, būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras Komisijai pieņemt sīki izstrādātus noteikumus saskaņā ar LESD 291. pantu par metāna emisiju ziņošanas veidnēm, ***minimālajām atklāšanas robežām un atklāšanas metodēm, kas pielietojamas atklāšanas ierīcēs, par robežvērtībām, ko piemēro NAN apsekojumu pirmajam posmam, kā arī par procedūru un prasībām, un atsevišķiem lēmumiem attiecībā uz monitoringa, ziņošanas un verificācijas pasākumu līdzvērtību trešās valstīs.*** Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ²¹.
- (84) ***Komisijai būtu jāuzrauga un jāpārskata šīs regulas piemērošana un jāiesniedz ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei. Minētajā ziņojumā jo īpaši būtu jānovērtē šīs regulas efektivitāte un lietderība, panāktais metāna emisiju samazināšanas līmenis un tas, vai ir vajadzīgi papildu vai alternatīvi pasākumi. Minētajā ziņojumā būtu jāņem vērā attiecīgie Savienības tiesību akti saistītās jomās. Atkarībā no minētajā ziņojumā ietvertajiem secinājumiem, kā arī šīs regulas pārskatīšanas ietvaros Komisija var apsvērt iespēju attiecīgā gadījumā iesniegt tiesību aktu priekšlikumus.***

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

(85) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus, proti, paredzēt noteikumus par metāna emisiju precīzu mērīšanu, *kvantificēšanu, monitoringu*, ziņošanu un verifikāciju, kā arī metāna emisiju samazināšanu Savienības enerģētikas sektorā, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet rīcības mēroga un iedarbības dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu, šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. nodaļa
Vispārīgie noteikumi

1. pants
Priekšmets un darbības joma

1. Šajā regulā ir paredzēti noteikumi par metāna emisiju precīzu mērīšanu, ***kvantificēšanu, monitoringu, ziņošanu un verifikāciju*** Savienības enerģētikas sektorā, kā arī par minēto emisiju samazināšanu, tostarp, izmantojot noplūžu atklāšanas un novēršanas apsekojumus, ***nosakot novēršanas pienākumus*** un nosakot ierobežojumus novadīšanai atmosfērā un sadedzināšanai lāpā. Šajā regulā ir paredzēti arī noteikumi par rīkiem, ar ko nodrošina pārredzamību attiecībā uz metāna emisijām **■**.
2. Šo regulu piemēro:
 - a) naftas un fosilās gāzes **■** izpētei un ieguvei un fosilās gāzes savākšanai un pārstrādei;
 - b) ***neaktīviem urbumiem, pagaidu kārtā tamponētiem urbumiem un galīgi tamponētiem un pamestiem urbumiem;***
 - c) ***dabasgāzes pārvadei un sadalei, izņemot uzskaites sistēmas galapatēriņa vietās un tās piegādes cauruļvadu starp sadales tīklu un uzskaites sistēmu daļas, kuras atrodas uz galalietotāju īpašuma,*** kā arī pazemes krātuvēm un darbībām LNG objektos **■**; ***un***
 - d) aktīvām apakšzemes ogļraktuvēm un virszemes ***ogļraktuvēm***, slēgtām ***apakšzemes ogļraktuvēm*** un pamestām apakšzemes ogļraktuvēm.

3. Šo regulu piemēro *arī* metāna emisijām, kas rodas ārpus Savienības, *attiecībā uz Savienības tirgū laistu jēlnaftu, dabasgāzi un oglēm, kā minēts 5. nodaļā.*

2. pants

Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “metāna emisijas” ir visas tiešās emisijas no jebkura komponenta neatkarīgi no tā, vai tās izraisa ■ novadīšana atmosfērā, nepilnīga sadedzināšana lāpā vai ■ noplūdes;
- 2) “komponents” ir jebkura daļa vai elements aprīkojumā, ko izmanto naftas, dabasgāzes vai ogļu iekārtās vai infrastruktūrā un kam ir potenciāls emitēt metānu;
- 3) “operators” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ekspluatē vai kontrolē aktīvu, vai – gadījumos, kad to paredz valsts tiesību akti, – persona, kurai deleģēta ekonomiska vara lemt par aktīva tehnisko funkcionēšanu;
- 4) “aktīvs” ir uzņēmums vai iecirknis, kas var sastāvēt no vairākiem kompleksiem vai objektiem, tostarp pašu ekspluatēti aktīvi un pašu neekspluatēti aktīvi;
- 5) “pašu ekspluatēti aktīvi” ir aktīvi, kuru darbību operators kontrolē;
- 6) “pašu neekspluatēti aktīvi” ir aktīvi, kuru darbību operators pats nekontrolē;
- 7) “objekts” ir kaut kādā veidā savstarpēji saistītu komponentu kopums, kas ir daļa no aktīva;
- 8) “pārvade” ir pārvade, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) .../...²²⁺ 2. panta 17) punktā;

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva ... (... gada ...) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz atjaunīgās gāzes, un dabasgāzes un ūdeņraža iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu (ES) 2023/1791 un atceļ Direktīvu 2009/73/EK (OV ..., ELI ...).

+ OV: lūgums ievietot tekstā numuru dokumentam 2021/0425 (COD).

- 9) *“pārvades sistēmas operators” ir pārvades sistēmas operators, kā definēts Direktīvas (ES) .../...⁺ 2. panta 18) punktā;*
- 10) *“sadale” ir sadale, kā definēts Direktīvas (ES) .../...+ 2. panta 19) punktā;*
- 11) *“sadales sistēmas operators” ir sadales sistēmas operators, kā definēts Direktīvas (ES) .../...+ 2. panta 20) punktā;*
- 12) *“raktuves operators” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ekspluatē vai kontrolē ogļraktuvi, vai – gadījumos, kad to paredz valstu tiesību akti, – persona, kurai deleģēta ekonomiska vara lemt par ogļraktuves tehnisko funkcionēšanu;*
- 13) *“verifikācija” ir darbības, ko verificētājs veic, lai novērtētu atbilstību šai regulai ziņojumiem, ko operatori, uzņēmumi un raktuvju operatori nosūta, ievērojot šo regulu;*
- 14) *“verificētājs” ir juridiska persona, ■ kas veic verifikācijas darbības un ko verifikācijas apliecinājuma izdošanas brīdī ir akreditējusi valsts akreditācijas struktūra saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008, vai, neskarot minētās regulas 5. panta 2. punktu, fiziska persona, kas ir citādi pilnvarota veikt verifikācijas darbības;*

⁺ OV: lūgums ievietot tekstā numuru dokumentam 2021/0425 (COD).

- 15) “avots” ir komponents vai ģeoloģiska struktūra, no kā tīši vai netīši, periodiski vai pastāvīgi atmosfērā izdalās metāns;
- 16) “emisijas faktors” ir koeficients, ar ko kvantificē gāzes emisijas ■ uz aktivitātes vienību un kas ir *vai nu* balstīts uz mērījumu datu parauga, *vai arī aprēķināts, izmantojot citas kvantificēšanas metodes*, un kas vidējots nolūkā noteikt reprezentatīvu emisijas rādītāju konkrētajam aktivitātes līmenim noteiktos darbības apstākļos;
- 17) “vispārējais emisijas faktors” ir katram emisijas avota veidam noteikts standartizēts emisijas faktors, kas atvedināts no inventarizācijas pārskatiem vai datubāzēm, bet jebkurā gadījumā nav verificēts, izmantojot tiešus mērījumus;
- 18) “specifiskais emisijas faktors” ir *emisijas avota veidam noteikts* emisijas faktors, ko iegūst tiešos mērījumos;
- 19) “tiešs mērījums” ir metāna emisiju *mērījums* avota līmenī ar ■ *mērierīci, kas ļauj veikt šādu mērījumu*;

- 20) “kvantificēšana” ir darbības ar mērķi noteikt metāna emisiju daudzumu, izmantojot tiešus mērījumus vai, ja tieši mērījumi nav iespējami, pamatojoties uz citām metodēm, piemēram, simulācijas rīkiem un citiem detalizētiem inženiertehniskiem aprēķiniem, vai šādu metožu kombināciju;
- 21) “objekta līmeņa metāna emisijas” ir visi **objektā** esošie metāna emisiju avoti;
- 22) “objekta līmeņa mērījums” ir ■ mērījums, *kurš dod pilnīgu pārskatu par visām objekta līmeņa metāna emisijām, tostarp – attiecībā uz cauruļvadu tīklu – par emisijām no šāda tīkla segmentiem*, un kurā parasti izmanto sensorus, kas uzstādīti uz mobilas platformas, piemēram, transportlīdzekļa, bezpilota lidaparāta, gaisa kuģa, laivas vai satelīta, vai citu līdzekļu, piemēram, *stacionāru sensoru vai savstarpēji savienotu sensoru tīklu*, izmantošanai;
- 23) “uzņēmums” ir fiziska vai juridiska persona, kas veic vismaz vienu no šādām **darbībām**: ■ ■ naftas un fosilās gāzes ■ izpēte un ieguve, fosilās gāzes savākšana un pārstrāde vai gāzes pārvade, sadale un apakšzemes uzglabāšana, tostarp **saistībā ar LNG**;
- 24) “LNG objekts” ir LNG objekts, kā definēts Direktīvas⁺ ... 2. panta 33) punktā;
- 25) “noplūžu atklāšanas un novēršanas apsekojums” jeb “NAN apsekojums” ir apsekojums nolūkā identificēt **un atklāt** metāna ■ noplūžu avotus un *citas netīšas metāna emisijas un remontēt vai nomainīt attiecīgās komponentus*;
- 26) “1. tipa noplūžu atklāšanas un novēršanas apsekojums” jeb “1. tipa NAN apsekojums” ir noplūžu atklāšanas un novēršanas apsekojums, ko veic saskaņā ar prasībām, kuras 1. tipa NAN apsekojumiem noteiktas 14. panta 2., 7. un 8. punktā un I pielikuma 1. daļā;

⁺ OV: lūgums ievietot tekstā numuru dokumentam 2021/0425 (COD).

- 27) ***“2. tipa noplūžu atklāšanas un novēršanas apsekojums” jeb “2. tipa NAN apsekojums” ir noplūžu atklāšanas un novēršanas apsekojums, ko veic saskaņā ar prasībām, kuras 2. tipa NAN apsekojumiem noteiktas 14. panta 2., 7. un 8. punktā un I pielikuma 1. daļā;***
- 28) ***“ieguves vieta” ir vieta, kur nafta vai dabasgāze tiek iegūta no zemes un kur nenotiek nekāda pārstrāde;***
- 29) ***“pārstrādes vieta” ir vieta, kur naftas un dabasgāzes apstrādei izmanto tādus procesus kā, piemēram, naftas un dabasgāzes atdalīšana no ūdens;***
- 30) ***“apturēšana” ir situācija, kad objekts vai daļa tā komponentu vairs nedarbojas normālos ekspluatācijas apstākļos un ir apturēti un kad ir jāveic pilnīga vai daļēja spiediena samazināšana, pirms var uzsākt remontu vai apkopes darbus;***
- 31) ***“novadīšana atmosfērā” ir nesadegušā metāna tieša novadīšana atmosfērā ;***
- 32) ***“sadedzināšana lāpā” ir atbrīvošanās no metāna, veicot kontrolētu sadedzināšanu minētajam nolūkam īpaši paredzētā ierīcē;***
- 33) ***“sistemātiska sadedzināšana lāpā” ir sadedzināšana lāpā naftas vai fosilās gāzes normālas ieguves gaitā, tāpēc ka nav atbilstošu iekārtu vai piemērotu ģeoloģisku formējumu, lai metānu varētu ievadīt atpakaļ, utilizēt uz vietas objektā vai nosūtīt uz tirgu, un neietver sadedzināšanu lāpā, ko izraisījusi ārkārtas situācija vai darbības traucējums;***
- 34) ***“lāpas tornis” ir ierīce, kas aprīkota ar degli, ko izmanto sadedzināšanai lāpā;***

- 35) “ārkārtas situācija” ir īslaicīga, negaidīta, reta situācija, kad metāna emisijas ir nenovēršamas un nepieciešamas, lai novērstu **tūlītēju** un būtisku negatīvu ietekmi uz cilvēku drošību, veselību vai vidi, un neietver situācijas, kuru iemesls ir šādi notikumi vai kuras ar tiem saistītas:
- a) operators nav uzstādījis piemērotu aprīkojumu ar pietiekamu jaudu paredzamajam vai faktiskajam ieguves plūsmas ātrumam un spiedienam;
 - b) operators nav ierobežojis ieguvi, ja ieguves apjoms pārsniedz attiecīgā aprīkojuma vai savākšanas sistēmas jaudu, izņemot gadījumus, kad ieguves pārsnieguma iemesls ir ārkārtas situācija, darbības traucējums vai neplānots remonts lejasposmā un kad tas ilgst ne ilgāk par astoņām stundām no brīža, kad paziņots par jaudas problēmu lejasposmā;
 - c) plānota tehniskā apkope;
 - d) operatora nolaidība;
 - e) tā paša aprīkojuma atkārtotas atteices, proti, četras vai vairākas atteices iepriekšējo 30 dienu laikā;
- 36) “darbības traucējums” ir pēkšņa, nenovēršama aprīkojuma atteice vai sabojāšanās, ko operators nespēj pienācīgi kontrolēt un kas būtiski traucē darbību, bet nav aprīkojuma atteice vai sabojāšanās, ko pilnībā vai daļēji izraisījusi slikta apkope vai nolaidīga ekspluatācija, vai cits novēršams iemesls;

- 37) *“noārdīšanas un likvidēšanas efektivitāte” ir metāna masas procentuālā daļa, kas tiek noārdīta vai likvidēta pēc sadedzināšanas pārtraukšanas, attiecībā pret lāpas tornī nonākušā metāna daudzumu;*
- 38) *“neaktīvs urbums” ir naftas vai gāzes izpētes vai ieguves urbums vai urbuma laukums piekrastē vai atkrastē, kurā izpētes vai ieguves darbības nav notikušas vismaz vienu gadu, izņemot pagaidu kārtā tamponētus urbumus un galīgi tamponētus un pamestus urbumus;*
- 39) *“pagaidu kārtā tamponēts urbums” ir izpētes vai ieguves naftas vai gāzes urbums vai urbuma laukums piekrastē vai atkrastē, kur ir izvietotas urbuma barjeras, lai pagaidu kārtā izolētu ieguves rezervuāru, un kur urbumam vēl ir nodrošināta pieeja;*

- 40) ***“galīgi tamponēts un pamests urbums” ir izpētes vai ieguves naftas vai gāzes urbums vai urbuma laukums piekrastē vai atkrastē, kurš ir tamponēts un vairs netiks izmantots, kurā ir izbeigtas visas darbības un kurā visas ar urbumu saistītās iekārtas ir aizvāktas saskaņā ar piemērojamajām regulatīvajām prasībām, un attiecībā uz kuru ir pieejama dokumentācija, kā noteikts V pielikuma 1. daļas 3. punktā;***
- 41) “remediācija” ir kontaminēta ūdens un augsnes attīrīšanas process;
- 42) “sanācija” ir process, kura gaitā naftas vai gāzes urbums vai urbuma laukums atgriežas tādos augsnes un veģetācijas apstākļos, kas ir līdzīgi tiem, kādi pastāvēja pirms iztraucējuma;

- 43) “ogļraktuve” ir vieta, kurā notiek vai ir notikusi ogļu ieguve, tostarp zeme, izrakumi, apakšzemes ejas, šahtas un to slīpās ejas, tuneļi un izraktnes, struktūras, celtnes, aprīkojums, mašīnas un instrumenti, kas atrodas virszemē vai apakšzemē un ko izmanto vai kas rodas lignīta, pusbitumenogļu, bitumenogļu vai antracīta ieguvē no to dabiskajām atradnēm zemē, izmantojot jebkādu līdzekļus un jebkādas metodes, un ietver darbus, kuros ogles sagatavo ieguvei;
- 44) “aktīva ogļraktuve” ir ogļraktuve, kuras ieņēmumu lielāko daļu veido lignīta, pusbitumenogļu, bitumenogļu vai antracīta ieguve un uz kuru attiecas vismaz viens no šādiem nosacījumiem:
- a) notiek raktuves apgūšana;
 - b) pēdējo 90 dienu laikā ir iegūtas ogles;
 - c) **darbojas** raktuves ventilācijas ventilatori;
- 45) “apakšzemes ogļraktuve” ir ogļraktuve, kurā ierīko tuneļus līdz ogļu slānim un kurā ogles iegūst ar apakšzemes ogļraktuves aprīkojumu, piemēram, izciršanas kombainiem un nepārtrauktas darbības iegūšanas kombainiem garās un īsās cirtnēs, un transportē uz virszemi;
- 46) “virszemes ogļraktuve” ir ogļraktuve, kurās ogles atrodas tuvu virszemei un ir iegūstamas, atsedzot iežu un augsnes slāņus;
- 47) “ventilācijas šahta” ir vertikāla eja, ko izmanto, lai apakšzemē iesūknētu svaigu gaisu vai no apakšzemes ogļraktuves izvadītu metānu un citas gāzes;
- 48) “degazācijas stacija” ir stacija, kurā savāc metānu no ogļraktuves degazācijas sistēmas;

- 49) “degazācijas sistēma” ir sistēma, kas var aptvert vairākus metāna avotus un kas no ogļu slāņiem vai apkārtējiem iežu slāņiem novada gāzi ar augstu metāna saturu un transportē to uz degazācijas staciju;
- 50) “pēcizstrādes darbības” ir darbības, ko veic pēc ogļu izstrādes un nogādāšanas virszemē, tostarp ogļu pārvietošana, pārstrāde, glabāšana un transportēšana;
- 51) “nepārtraukts mērījums” ir mērījums, kuru nolasa vismaz reizi minūtē;
- 52) “ogļu atradne” ir platība, kurā ir *ievērojama* ogļu *koncentrācija un izstrādājams* daudzums un kura definēta saskaņā ar dalībvalsts izrakteņu atradņu dokumentēšanas metodiku;
- 53) ■ “slēgta ogļraktuve” ir ogļraktuve, *kurā ogļu ieguve ir pārtraukta, kura ir slēgta saskaņā ar piemērojamām licencēšanas prasībām vai citiem noteikumiem, un kuras operatoram, īpašniekam vai licenciātam joprojām ir derīga atļauja, licence vai cits juridisks dokuments, ar ko piešķir atbildību par ogļraktuvi;*
- 54) “pamesta ogļraktuve” ir ogļraktuve, kurā *ogļu ieguve ir pārtraukta, bet kuras* operatoru, īpašnieku vai licenciātu *kā derīgā atļaujā, licencē vai jebkurā citā juridiskā dokumentā, ar ko piešķir atbildību par ogļraktuvi, paredzēto pienākumu subjektu* nav iespējams noskaidrot vai kura nav slēgta atbilstoši regulatīvajām prasībām;
- 55) “*pamestas apakšzemes ogļraktuves alternatīva izmantošana*” ir *apakšzemes raktuves infrastruktūras un ogļraktuves aprīkojuma izmantošana citos nolūkos, nevis ogļu ieguvei;*

- 56) ***“ogļraktuves aprīkojums” ir jebkurš aprīkojums, kas joprojām ir savienots ar metāna nesējslāņiem, piemēram, ventilācijas lūkas un degzācības caurules;***
- 57) ***“koksa ogļraktuve” ir ogļraktuve, kurā vismaz 50 % no izlaides apjoma, kas aprēķināts kā vidējais rādītājs pēdējos trijos pieejamajos gados, ir koksa ogles, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1099/2008²³ B pielikumā;***
- 58) ***“ražotājs” ir uzņēmums, kas, veicot komercdarbību, ražo jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles, iegūstot no zemes licencētā teritorijā, pārstrādājot vai pārvadot pa savienotu infrastruktūru minētajā licencētajā teritorijā;***
- 59) ***“importētājs” ir fiziska vai juridiska persona, kas, veicot komercdarbību, laiž Savienības tirgū trešās valsts izcelsmes jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles, tostarp jebkura Savienībā iedibināta fiziska vai juridiska persona, kas iecelta, lai veiktu 5. nodaļā paredzētās darbības un formalitātes;***
- 60) ***“eksportētājs” ir importētāja līgumiskais partneris katrā līgumā, kas noslēgts par jēlnaftas, dabasgāzes vai ogļu piegādi uz Savienību;***
- 61) ***“metāna snieguma profils” ir metāna pārredzamības datubāzē publicēta individuāla informācija un datu lapas dalībvalstīm, trešām valstīm un attiecīgā gadījumā Savienības ražotājiem vai importētājiem, kā arī trešo valstu ražotājiem vai eksportētājiem, kas, attiecīgi, piegādā uz Savienību jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles vai laiž jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles Savienības tirgū;***

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1099/2008 (2008. gada 22. oktobris) par enerģētikas statistiku (OV L 304, 14.11.2008., 1. lpp.).

- 62) *“superemisijas notikums” ir notikums, kurš notiek Savienībā vai ārpus tās un kurā avots vai cieši saistītu avotu kopums kādā objektā emitē vairāk nekā 100 kg metāna stundā;*
- 63) *“sabalansēšanas process” ir visu statistiski nozīmīgu atšķirību izmeklēšana starp avota līmeņa kvantificēšanu un objekta līmeņa metāna emisiju mērījumiem un to iemeslu izskaidrošana.*

3. pants

Operatoru izmaksas

1. Nosakot vai apstiprinot **■** tarifus vai metodikas, kas jāizmanto pārvades sistēmu operatoriem, sadales sistēmu operatoriem, **LNG** objektu operatoriem vai citiem regulētiem subjektiem, tostarp attiecīgā gadījumā apakšzemes gāzes glabātavu operatoriem, **Direktīvas (ES) 2019/944 57. pantā un Direktīvas (ES) .../...⁺ X nodaļā** paredzētās regulatīvās iestādes ņem vērā, kādas izmaksas tiem radušās un kādas investīcijas tie veikuši, lai izpildītu šajā regulā paredzētos pienākumus, ciktāl tās atbilst efektīva un strukturāli salīdzināma regulēta subjekta izmaksām **un ir pārredzamas**.

Regulatīvās iestādes 2. punktā minētās vienības investīciju izmaksas var izmantot, lai noteiktu to izmaksu sliekšni, kas radušās operatoriem.

⁺ OV: lūgums ievietot tekstā numuru dokumentam 2021/0425 (COD).

2. Reizi trijos gados Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūra (*ACER*) izstrādā un publisko indikatoru kopumu un attiecīgas atsauces vērtības, lai būtu iespējams salīdzināt vienības investīciju izmaksas, kas saistītas ar metāna emisiju, ***tostarp no noplūdēm, novadīšanas atmosfērā vai sadedzināšanas lāpā***, mērīšanu, ***kvantificēšanu, monitoringu***, ziņošanu, ***verifikāciju*** un samazināšanu salīdzināmos projektos.

Šā panta 1. punktā minētās attiecīgās regulatīvās iestādes un attiecīgie regulētie subjekti sniedz ACER visus datus, kas vajadzīgi, lai veiktu šā punkta pirmajā daļā minēto salīdzināšanu.

2. nodaļa

Kompetentās iestādes un neatkarīga verifikācija

4. pants

Kompetentās iestādes

1. Katra dalībvalsts izraugās vienu vai vairākas kompetentās iestādes, kuru uzdevums ir uzraudzīt un panākt šīs regulas piemērošanu.

Dalībvalstis savu kompetento iestāžu nosaukumus un kontaktinformāciju paziņo Komisijai līdz ... [6 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas]. Dalībvalstis bez kavēšanās paziņo Komisijai par visām savu kompetento iestāžu nosaukumu vai kontaktinformācijas izmaiņām.

2. Komisija publisko kompetento iestāžu sarakstu un to regulāri atjaunina ***pēc tam, kad no kādas dalībvalsts ir saņemts paziņojums par jebkādām izmaiņām.***

3. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās iestādes *izveido kontaktpunktu un tām* ir pienācīgas pilnvaras un resursi, lai izpildītu šajā regulā noteiktos uzdevumus.

5. pants

Kompetento iestāžu uzdevumi

1. Kompetentās iestādes, *pildot savus uzdevumus*, veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu atbilstību ■ šai regulai.
2. Operatori, *uzņēmumi*, raktuvju operatori *un importētāji* kompetentajām iestādēm sniedz visu palīdzību, kas vajadzīga, lai kompetentās iestādes spētu izpildīt šajā regulā minētos uzdevumus vai lai tām atvieglotu to izpildi, jo īpaši, uzrāda dokumentāciju vai uzskaiti, nodrošina piekļuvi *objektam un – atkrastē izvietota objekta gadījumā – nodrošina nokļūšanu objektā vai atgriešanos no tā*.
3. Lai nodrošinātu atbilstību šai regulai, kompetentās iestādes sadarbojas savā starpā un ar Komisiju, kā arī *tās var sadarboties* ar trešo valstu iestādēm. Sadarbības veicināšanai Komisija *izveido* kompetento iestāžu tīklu un paredz nepieciešamo kārtību informācijas apmaiņai, *jo īpaši par monitoringu, regulēšanu un atbilstību*, un paraugprakses apmaiņai un lai varētu veikt apspriešanos. *Kompetentajās iestādēs izveidotie kontaktpunkti atbalsta minētās darbības*.
4. Ja saskaņā ar šo regulu ziņojumi ir jāpublisko, kompetentās iestādes tos bez maksas publisko īpašā tīmekļa vietnē un brīvi pieejamā, lejupielādējamā un *mašīnlasāmā* formātā.

Ja informācija netiek izpausta, balstoties uz vienu vai vairākiem Direktīvas 2003/4/EK 4. pantā minētajiem pamatiem *vai, attiecīgā gadījumā, saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par personas datu aizsardzību*, kompetentās iestādes norāda neizpaustās informācijas veidu un neizpaušanas iemeslu.

6. pants

Inspekcijas

1. ***Inspekcijas ietver kārtējās inspekcijas operatoriem un raktuvju operatoriem un ārkārtas inspekcijas operatoriem, uzņēmumiem, raktuvju operatoriem un importētājiem***, kā noteikts šajā ***pantā***.
2. Attiecīgā gadījumā inspekcijas ietver objekta apsekošanu vai revīziju uz vietas, tādās dokumentācijas un uzskaites izpēti, kura apliecina atbilstību šīs regulas prasībām, metāna emisiju atklāšanu un mērījumus un jebkādu turpmāku rīcību, ko veic kompetentās iestādes vai to vārdā, lai pārbaudītu un veicinātu **■** atbilstību šīs regulas prasībām.

Ja inspekcijā konstatēts nopietns šīs regulas pārkāpums, kompetentās iestādes izdod – kā daļu no 5. punktā minētā ziņojuma – rīkojumu par korektīvām darbībām, kas jāveic operatoram, uzņēmumam, raktuves operatoram *vai importētājam, un skaidri nosaka termiņus minētajām darbībām.*

Alternatīvi kompetentās iestādes var nolemt operatoram, uzņēmumam, raktuves operatoram vai importētājam uzdot, lai tie 1 mēneša laikā pēc inspekcijas pabeigšanas dienas iesniegtu attiecīgajai kompetentajai iestādei apstiprināšanai korektīvo darbību kopumu konstatēto nopietno pārkāpumu novēršanai. Minētās darbības iekļauj 5. punktā minētajā ziņojumā.

3. *Pirmo kārtējo inspekciju pabeidz līdz ... [21 mēnesis no šīs regulas spēkā stāšanās dienas]. Pēc pirmās kārtējās inspekcijas kompetentās iestādes, balstoties uz riska novērtējumu, izstrādā kārtējo inspekciju programmas. Kompetentā iestāde var lemt par kārtējo inspekciju tvērumu un biežumu, balstoties uz risku, piemēram, vides riska, tostarp visu metāna emisiju kumulatīvās piesārņotāja ietekmes, cilvēku drošības un veselības risku, novērtējumu saistībā ar katru objektu, kā arī visiem konstatētajiem šīs regulas pārkāpumiem.*

Inspekciju starplaiks nepārsniedz 3 gadus. Ja inspekcijā ir konstatēts nopietns šīs regulas pārkāpums, nākamā inspekcija notiek 10 mēnešu laikā.

4. **Neskarot šā panta 3. punktu**, kompetentās iestādes veic ārkārtas inspekcijas, lai:
- a) 7. pantā minētās pamatotās sūdzības un neatbilstības gadījumus izmeklētu pēc iespējas drīz pēc dienas, kurā kompetentās iestādes uzzinājušas par šādām sūdzībām vai neatbilstību, **un ne vēlāk kā 10 mēnešus pēc minētās dienas**;
 - b) **gadījumos, kad kompetentās iestādes to ir atzinušas par būtisku**, nodrošinātu, ka noplūžu novēršana vai komponentu nomaina notikusi saskaņā ar 14. pantu **un ka ir veikti mītigācijas pasākumi saskaņā ar 18., 22. un 26. pantu**;
 - c) **nodrošinātu atbilstību gadījumos, kad saskaņā ar 14. panta 5. punktu ir piešķirta atkāpe**;
 - d) **gadījumos, kad kompetentās iestādes to ir atzinušas par būtisku, pārbaudītu, vai uzņēmumi un importētāji ievēro šo regulu**.

5. Pēc katras inspekcijas kompetentās iestādes sagatavo ziņojumu, kurā norāda inspekcijas juridisko pamatu, ievērotos procedūras posmus, relevantos konstatējumus un ieteikumus turpmākām **darbībām**, kas jāveic operatoram, uzņēmumam, raktuves operatoram **vai importētājam, tostarp to īstenošanas termiņus**.

Vajadzības gadījumā kompetentās iestādes var sagatavot vienu ziņojumu par vairākām viena un tā paša operatora, uzņēmuma, raktuves operatora vai importētāja aktīvu, objektu vai komponentu inspekcijām, ar noteikumu, ka šādas inspekcijas veic pirms nākamās kārtējās inspekcijas.

Par ziņojumu paziņo attiecīgajam operatoram, **uzņēmumam, raktuves operatoram vai importētājam** un to publisko 2 mēnešu laikā no inspekcijas dienas. Ja inspekcijas pamatā ir sūdzība, kas iesniegta saskaņā ar 7. pantu, kompetentās iestādes informē sūdzības iesniedzēju, tiklīdz ziņojums ir publiski pieejams.

Kompetentās iestādes ziņojumu publisko saskaņā ar Direktīvu 2003/4/EK. Ja informācija **netiek izpausta**, balstoties uz vienu vai vairākiem minētās direktīvas 4. pantā minētajiem pamatiem, kompetentās iestādes ziņojumā norāda neizpaustās informācijas veidu un neizpaušanas iemeslu.

6. ***Ja 5. punktā minētajā ziņojumā secināts, ka operators, uzņēmums, raktuves operators vai importētājs neatbilst šīs regulas prasībām, tas veic visus nepieciešamos pasākumus, lai panāktu savu darbību atbilstību šai regulai. Pasākumus veic bez kavēšanās, kompetento iestāžu noteiktā periodā*** ■ .
7. ***Dalībvalstis var slēgt oficiālus nolīgumus ar attiecīgām Savienības vai citu dalībvalstu iestādēm, struktūrām, aģentūrām vai dienestiem vai, attiecīgā gadījumā, citām piemērotām starpvaldību organizācijām vai publiskām struktūrām, par specializēto zināšanu sniegšanu, lai palīdzētu savām kompetentajām iestādēm veikt uzdevumus, kas tām uzticēti ar šo pantu.***

Šā punkta nolūkos starpvaldību organizāciju vai publisku struktūru neuzskata par piemērotu, ja tās objektivitāti var apdraudēt interešu konflikts.

7. pants

Sūdzības

1. Jebkura fiziska vai juridiska persona **var iesniegt rakstisku sūdzību kompetentajām iestādēm par to, ka** kāds operators, uzņēmums, raktuves operators **vai importētājs, iespējams**, ir pārkāpis šo regulu.
2. Sūdzības ir pienācīgi pamatotas un satur pietiekamus pierādījumus par iespējamo pārkāpumu **■** .
3. Ja izrādās, ka sūdzībai nav tādu pierādījumu, kas ir pietiekams pamats izmeklēšanai, kompetentās iestādes **saprātīgā termiņā, bet ne vēlāk kā 2 mēnešu laikā** no sūdzības saņemšanas informē sūdzības iesniedzēju par iemesliem, kāpēc tās ir pieņēmušas lēmumu izmeklēšanu nesākt.

Šo punktu nepiemēro, ja sūdzības, kas nav pietiekami pamatotas, tiek iesniegtas atkārtoti un šā iemesla dēļ kompetentās iestādes tās uzskata par ļaunprātīgām.

4. Neskarot **3. punktu un** piemērojamos valsts tiesību aktus, kompetentās iestādes pastāvīgi informē sūdzības iesniedzēju par procedūras gaitā veiktajiem pasākumiem un attiecīgā gadījumā informē sūdzības iesniedzēju par piemērotiem alternatīviem tiesiskās aizsardzības veidiem, piemēram, vēršanos valsts tiesās vai jebkuru citu valsts vai starptautisku sūdzību procedūru.
5. Neskarot piemērojamos valsts tiesību aktus un pamatojoties uz salīdzināmām procedūrām, kompetentās iestādes nosaka un publisko indikatīvus periodus, kādos jāpieņem lēmums par sūdzību.

8. pants

Verifikācijas darbības un verifikācijas apliecinājums

1. Verificētāji veic verifikācijas darbības, lai novērtētu emisiju ziņojumu, ko tiem iesnieguši operatori, uzņēmumi, raktuvju operatori *vai importētāji*, atbilstību šīs regulas prasībām. Minētās verifikācijas darbības ietver visu izmantoto datu avotu un metodiku pārskatīšanu, lai novērtētu emisiju ziņojumu uzticamību, ticamību un precizitāti, jo īpaši šādus punktus:
 - a) emisijas faktoru izvēle un izmantošana;
 - b) metodikas, aprēķini, paraugošana vai statistiskie sadalījumi, pēc kuriem nosaka metāna emisijas;
 - c) jebkādi riski, kas saistīti ar neatbilstošu mērīšanu vai ziņošanu;
 - d) visas kvalitātes kontroles vai kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, ko piemēro operatori, uzņēmumi, raktuvju operatori *vai importētāji*.

2. Veicot šā panta 1. punktā minētās verifikācijas darbības, verificētāji izmanto, **attiecīgi**, standartus **un tehniskos priekšrakstus** metāna emisiju **mērīšanai un** kvantificēšanai un mitigācijai, kas noteikti saskaņā ar **32. pantu**.

Līdz dienai, kad **sāk piemērot** minētos **█** standartus **un attiecīgā gadījumā tehniskos priekšrakstus, operatori, uzņēmumi, raktuvju operatori un importētāji, kā tas ir attiecīgi, verifikācijas darbību vajadzībām sniedz informāciju █** verificētājiem **par attiecīgajiem standartiem, tostarp Eiropas vai citiem starptautiskajiem standartiem, vai metodikām, ko tie izmanto.**

Verifikācijas darbības *ietver arī, attiecīgā gadījumā, pieteiktus un nepieteiktus* objektu apsekojumus, lai novērtētu izmantoto datu avotu un metodiku uzticamību, ticamību un precizitāti.

3. *Šajā pantā minētās verifikācijas darbības pieskaņo Eiropas vai citiem starptautiskajiem standartiem un metodikām verificētājiem, lai mazinātu slogu operatoriem, uzņēmumiem, raktuvju operatoriem vai importētājiem, kā arī kompetentajām iestādēm, un tajās pienācīgi ņem vērā verificējamo darbību raksturu un norādes, ko minētajā sakarā sniegusi Komisija.*

4. Ja pēc novērtēšanas verificētājs ar saprātīgu pārliecību secina, ka emisiju ziņojums atbilst šīs regulas prasībām, verificētājs izdod verifikācijas apliecinājumu, ar kuru tas apstiprina emisiju ziņojuma atbilstību un kurā norāda veiktās verifikācijas darbības.

Verificētājs verifikācijas apliecinājumu izdod tikai tad, ja uzticami, ticami un precīzi dati un informācija ļauj ar saprātīgu ticamības pakāpi noteikt metāna emisijas un ja paziņotie dati ir saskanīgi ar aplēstajiem datiem, pilnīgi un konsekventi.

Ja pēc novērtēšanas verificētājs secina, ka emisiju ziņojums neatbilst šīs regulas prasībām, verificētājs par to informē operatoru, uzņēmumu, raktuvju operatoru *vai importētāju* un *sniedz* operatoram, uzņēmumam, raktuves operatoram *vai importētājam pamatojumu, ņemot vērā atzītos standartus. Operators, uzņēmums, raktuves operators vai importētājs bez kavēšanās un verificētāja noteiktajā termiņā* iesniedz verificētājam pārstrādātu emisiju ziņojumu.

5. Operatori, uzņēmumi, raktuvju operatori *un importētāji* sniedz verificētājiem visu palīdzību, kas vajadzīga, lai tie spētu veikt verifikācijas darbības vai lai tiem atvieglotu to veikšanu, jo īpaši nodrošina piekļuvi *objektam* un uzrāda dokumentāciju vai uzskaiti.

9. pants

Verificētāju neatkarība un akreditācija *vai pilnvarošana*

1. Verificētāji ir neatkarīgi no operatoriem, *uzņēmumiem*, raktuvju operatoriem un *importētājiem un* šajā regulā paredzētās verifikācijas darbības veic sabiedrības interesēs. Tāpēc ne verificētājs, ne kāda tā paša tiesību subjekta daļa nav ne operators, *uzņēmums*, raktuves operators *vai importētājs*, ne operatora, *uzņēmuma*, raktuves operatora *vai importētāja* īpašnieks, ne pieder operatoram, *uzņēmumam*, raktuves operatoram *vai importētājam*.

Verificētājiem nav tādu attiecību ar operatoriem, *uzņēmumiem*, raktuvju operatoriem *vai importētājiem*, kas varētu ietekmēt to neatkarību un objektivitāti.

2. Verificētājus, *kas ir juridiskas personas*, akreditē valsts akreditācijas struktūra saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008.

Ja šajā regulā nav paredzēti konkrēti noteikumi par verificētāju akreditāciju, piemēro Regulu (EK) Nr. 765/2008.

3. *Dalībvalstis var nolemt šīs regulas vajadzībām pilnvarot par verificētājiem fiziskas personas. Minētos verificētājus pilnvaro valsts iestāde, kas nav valsts akreditācijas struktūra, kura iecelta, ievērojot Regulas (EK) Nr. 765/2008 4. panta 1. punktu.*

4. *Ja dalībvalsts nolemj piemērot 3. punktu, tā nodrošina, ka attiecīgā valsts iestāde atbilst šīs regulas prasībām, un sniedz Komisijai un pārējām dalībvalstīm visus dokumentāros pierādījumus, kas vajadzīgi, lai verificētu to verificētāju kompetenci, kurus pilnvaro, kā paredzēts minētajā punktā.*

10. pants

Informācijas izmantošana un apmaiņa

1. *Pildot savus uzdevumus un īstenojot šajā regulā paredzētās pilnvaras, Komisija, kompetentās iestādes un verificētāji ņem vērā informāciju, ko publiskojusi Starptautiskā metāna emisiju observatorija (IMEO), Naftas un gāzes sektora metāna emisiju partnerības (OGMP), vai citu attiecīgu starptautiski pieejamu informāciju, jo īpaši informāciju attiecībā uz* ■ *:*
- a) metāna emisiju datu agregēšana saskaņā ar piemērotām statistikas metodēm;
 - b) to metodiku un statistikas procesu verifikāciju *un validāciju*, kurus nozare izmanto metāna emisiju datu kvantificēšanai;
 - c) datu agregēšanas un analīzes metodiku izstrādi saskaņā ar labu zinātnisko un statistisko praksi, lai nodrošinātu augstāku metāna emisiju aplēšu precizitātes līmeni ar pienācīgu nenoteiktības raksturojumu;

- d) agregētu ■ paziņoto datu publicēšanu saskaņā ar konkurences un konfidencialitātes prasībām, iedalot pa pamatavotiem un pa ziņošanas līmeņiem un klasificējot pēc pašu ekspluatētiem un pašu neekspluatētiem aktīviem, **ja tie pieejami**;
- e) ziņošanu par konstatētām nozīmīgām nesakritībām starp datu avotiem, **tādējādi palīdzot izstrādāt pamatīgākas zinātniskās metodikas**;
- f) **ziņošanu par superemisijas notikumiem, kas identificēti ar agrīnas atklāšanas un brīdināšanas sistēmas palīdzību.**

2. Komisija **iesniedz IMEO savā ieskatā būtiskus publiski pieejamus** metāna emisiju datus, ko Komisijai nosūtījušas kompetentās iestādes saskaņā ar šo regulu.

■

3. nodaļa

Metāna emisijas naftas un gāzes nozarēs

11. pants

Darbības joma

Šo nodaļu piemēro darbībām, kas minētas **1. panta 2. punkta** a), b) un c) apakšpunktā.

12. pants

Monitorings un ziņošana

1. Līdz **...**[12 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] **...** operatori kompetentajām iestādēm iesniedz ziņojumu, kurā par visiem avotiem norādīta *kvantificēšanas* avota līmeņa metāna emisijām, kas aprēķinātas, izmantojot *vismaz* vispārējos **...** emisijas faktorus. *Minētajā ziņojumā var iekļaut avota līmeņa metāna emisiju kvantificēšanu saskaņā ar 2. punktā noteiktajām prasībām attiecībā uz dažiem vai visiem avotiem.*
2. *Savienībā iedibināti operatori un uzņēmumi tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā aktīvs atrodas, iesniedz ziņojumu, kurā iekļauta avota līmeņa metāna emisiju kvantificēšana:*
 - a) *attiecībā uz pašu ekspluatētajiem aktīviem – līdz ... [18 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas]; un*
 - b) *attiecībā uz pašu neekspluatētajiem aktīviem – līdz ... [30 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas], ja par minētajiem aktīviem nav ziņots saskaņā ar a) apakšpunktu.*

*Ja tiešais mērījums nav iespējams, ziņošana ietver uz avota līmeņa kvantificēšanu vai paraugošanu balsītu **...** specifisku emisijas faktoru izmantošanu.*

3. **Savienībā iedibināti operatori un uzņēmumi** iesniedz **tās dalībvalsts** kompetentajām iestādēm, **kurā aktīvs atrodas**, ziņojumu, kas ietver avota līmeņa metāna emisiju kvantificēšanu, kuru papildina objekta līmeņa metāna emisiju mērījumi, tādējādi ļaujot novērtēt pa objektiem agregētās avota līmeņa aplēses un veikt salīdzinājumu ar tām:
- a) attiecībā uz pašu ekspluatētajiem aktīviem – līdz ... [30 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] un pēc tam katru gadu līdz 31. maijam; un
 - b) attiecībā uz pašu neekspluatētajiem aktīviem – līdz ... [48 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] un pēc tam katru gadu līdz 31. maijam, ja par minētajiem aktīviem nav ziņots saskaņā ar a) apakšpunktu.

Pirms ziņojuma iesniegšanas kompetentajām iestādēm **operatori un** uzņēmumi nodrošina, ka ziņojumu novērtē verificētājs un ka tajā ir iekļauts verificācijas apliecinājums, kas izdots saskaņā ar 8. pantu.

4. Šajā pantā paredzētie ziņojumi aptver pēdējo pieejamo kalendāro gadu un ietver vismaz šādu informāciju:

- a) emisijas avotu tips un atrašanās vieta;
- b) detalizēti dati par katru ■ emisijas avota tipu, ***paziņoti metāna tonnās un CO₂ ekvivalenta tonnās, izmantojot globālās sasilšanas potenciālus, kā definēts Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) sestajā izvērtējuma ziņojumā;***
- c) detalizēta informācija par kvantificēšanas metodikām ■ ;
- d) visas metāna emisijas pašu ekspluatētajos aktīvos;
- e) īpašumtiesību daļa un metāna emisijas no pašu neekspluatētajiem aktīviem, kas reizinātas ar īpašumtiesību daļu;
- f) to subjektu saraksts, kuri kontrolē pašu neekspluatēto aktīvu darbību.

Komisija ar īstenošanas aktiem nosaka ***šajā pantā*** paredzēto ziņojumu veidni, ***ņemot vērā jau esošos nacionālos inventarizācijas ziņojumus un jaunākos OGMP tehnisko norādījumu dokumentus un ziņojumu veidnes***. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar konsultēšanās procedūru, kas minēta 35. panta 2. punktā.

Līdz attiecīgo īstenošanas aktu pieņemšanai operatori un uzņēmumi izmanto attiecīgi OGMP 2.0 tehnisko norādījumu dokumentus un ziņojumu veidnes attiecībā uz augšposma un vidusposma, un lejasposma darbībām.

5. *Šajā pantā minētos mērījumus un kvantificēšanu veic attiecīgi saskaņā ar standartiem un tehniskajiem priekšrakstiem, kas noteikti saskaņā ar 32. pantu. Līdz minēto standartu vai tehnisko priekšrakstu piemērošanas sākuma dienai operatori un uzņēmumi ievēro jaunāko nozares praksi un metāna emisiju mērīšanai un kvantificēšanai izmanto labākās pieejamās tehnoloģijas. Šajā sakarā Savienībā iedibināti operatori un uzņēmumi šādiem mērķiem var izmantot jaunākos OGMP 2.0 tehnisko norādījumu dokumentus, kas apstiprināti līdz ... [šīs regulas spēkā stāšanās diena].*

Operatori un uzņēmumi sniedz kompetentajām iestādēm un verificētājiem informāciju par izmantotajiem standartiem, tostarp Eiropas vai citiem starptautiskajiem standartiem, vai metodikām.

6. *Savienībā iedibināti operatori un uzņēmumi salīdzina metāna emisiju avota līmeņa kvantificēšanu un objekta līmeņa metāna emisiju mērījumus. Ja pastāv statistiski būtiskas nesakritības starp metāna emisiju avota līmeņa kvantificēšanu un objekta līmeņa metāna emisiju mērījumu, operatori un uzņēmumi:*

- a) *bez kavēšanās paziņo kompetentajām iestādēm pirms pārskata perioda beigām;*
- b) *pēc iespējas ātrāk veic sabalansēšanas procesu un ne vēlāk kā nākamajā pārskata periodā informē kompetento iestādi par minētā sabalansēšanas procesa rezultātiem, vajadzības gadījumā iekļaujot visus pierādījumus un apliecinātos dokumentus.*

Sabalansēšanas procesā aplūko iespējamās neatbilstību iemeslus, tostarp vismaz tehnoloģiju un metožu, ko izmanto metāna emisiju avota līmeņa kvantificēšanai un objekta līmeņa mērīšanai, precizitāti un piemēroftību, vai rezultātu datu nenoteiktību, ko rada izvēlētais metodes, tehnoloģijas vai rezultātu ekstrapolācija.

Sabalansēšanas procesa vajadzībām operatori un uzņēmumi apsver papildu avota līmeņa kvantificēšanu vai objekta līmeņa mērījumus, lai sniegtu nepieciešamos pierādījumus, kas izskaidrotu neatbilstību iemeslus. Pamatojoties uz sabalansēšanas procesa rezultātiem, operatori un uzņēmumi veic turpmākas skaitliskas korekcijas avota līmeņa kvantificēšanā vai attiecīgā gadījumā objekta līmeņa mērījumos.

Ja kompetentās iestādes uzskata, ka informācija, ko operators vai uzņēmums sniedzis, ievērojot pirmās daļas b) apakšpunktu, pienācīgi neizskaidro neatbilstību iemeslus, kompetentās iestādes var pieprasīt operatoram vai uzņēmumam sniegt papildu informāciju vai veikt papildu rīcību.

7. Ja saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2016/943²⁴ informācija ir konfidenciāla, attiecīgie operatori vai uzņēmumi ziņojumā norāda neizpaustās informācijas veidu un neizpaušanas iemeslu.

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/943 (2016. gada 8. jūnijs) par zinātības un darījumdarbības neizpaužamas informācijas (komercnoslēpumu) aizsardzību pret nelikumīgu iegūšanu, izmantošanu un izpaušanu (OV L 157, 15.6.2016., 1.lpp.).

8. Kompetentās iestādes šajā pantā minētos ziņojumus saskaņā ar 5. panta 4. punktu dara pieejamus sabiedrībai un Komisijai 3 mēnešu laikā no brīža, kad tos iesnieguši attiecīgie operatori vai uzņēmumi.

13. pants

Vispārējs mitigācijas pienākums

Operatori veic visus **atbilstīgos mitigācijas** pasākumus, lai savās darbībās novērstu un līdz minimumam samazinātu metāna emisijas.

14. pants

Noplūžu atklāšana un novēršana

1. Līdz ... [**9 mēneši** no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] **attiecībā uz esošiem objektiem un 6 mēnešu laikā no darbības sākšanas dienas attiecībā uz jauniem objektiem** operatori iesniedz kompetentajām iestādēm noplūžu atklāšanas un novēršanas programmu (“NAN programma”).

NAN programmā sīki apraksta NAN apsekojumus **un darbības, tostarp konkrētus termiņus**, kas jāveic saskaņā ar šo pantu, **I pielikuma 1. daļu un, attiecīgā gadījumā, attiecīgiem standartiem un tehniskiem priekšrakstiem, kas noteikti saskaņā ar 32. pantu. Ja NAN programmā tiek veiktas kādas izmaiņas, operatori pēc iespējas drīz iesniedz kompetentajām iestādēm atjauninātu NAN programmu.**

Līdz dienai, kurā sāk piemērot saskaņā ar 32. pantu noteiktos standartus vai tehniskos priekšrakstus, operatori ievēro jaunāko nozares praksi un NAN apsekojumiem izmanto labākās tehnoloģijas, kas ir komerciāli pieejamas. Operatori sniedz kompetentajām iestādēm un verificētājiem informāciju par izmantotajiem standartiem, tostarp starptautiskajiem standartiem, vai metodikām.

Kompetentās iestādes var pieprasīt, lai operators NAN programmu groza, ņemot vērā šīs regulas prasības.

2. *Operatori sāk pirmo 2. tipa NAN apsekojumu attiecībā uz visiem to atbildībā esošajiem komponentiem saskaņā ar NAN programmu iespējami drīz no ... [šīs regulas spēkā stāšanās dienā].*

Jebkurā gadījumā operatori veic pirmo 2. tipa NAN apsekojumu attiecībā uz esošiem objektiem līdz ... [12 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas]. Neskarot I pielikuma 1. daļā noteikto biežumu, 2. tipa NAN apsekojumus, kas veikti laikposmā no ... [24 mēneši pirms šīs regulas spēkā stāšanās dienas] līdz ... [šīs regulas spēkā stāšanās dienā], operatori var uzskatīt par pirmo 2. tipa NAN apsekojumu.

Deviņu mēnešu laikā no jaunu objektu darbības sākuma dienas operatori veic pirmo 2. tipa NAN apsekojumu attiecībā uz visiem ■ to atbildībā esošiem komponentiem saskaņā ar NAN programmu.

■

Pēc tam, kad ir veikts pirmais 2. tipa NAN apsekojums, operatori veic 1. tipa un 2. tipa NAN apsekojumus ar šādu biežumu:

- a) virszemes un pazemes komponentiem, izņemot sadales un pārvades tīklus, – saskaņā ar I pielikuma 1. daļas 1. punktā noteikto minimālo biežumu;*
- b) sadales un pārvades tīklu komponentiem – saskaņā ar I pielikuma 1. daļas 2. punktā noteikto minimālo biežumu;*
- c) visiem atkrastes komponentiem – saskaņā ar I pielikuma 1. daļas 3. punktā noteikto minimālo biežumu;*
- d) visiem pārējiem komponentiem – saskaņā ar I pielikuma 1. daļas 4. punktā noteikto minimālo biežumu.*

- 3. Neskarot pienākumu veikt 2. tipa NAN apsekojumus saskaņā ar šo pantu, ja tiek prasīts 1. tipa NAN apsekojums, operatori var izvēlēties veikt 2. tipa NAN apsekojumu, nevis 1. tipa NAN apsekojumu.**

4. *NAN apsekojumu ietvaros operatori var izmantot modernas atklāšanas tehnoloģijas ar noteikumu, ka:*

a) *kompetentās iestādes apstiprina to izmantošanu NAN programmas kontekstā;*

b) *mērījumus veic katra atsevišķa potenciālā emisijas avota līmenī; un*

c) *modernās atklāšanas tehnoloģijas atbilst 7. un 8. punktā noteiktajām prasībām un ir saskaņā ar I pielikuma 2. daļā noteiktajām prasībām.*

5. *Atkāpjoties no šā panta 2. punkta ceturrtās daļas, ja operatori, kas iegūst vai pārstrādā naftu vai dabasgāzi, sniedz pierādījumus, pamatojoties uz piecu iepriekšējo gadu mērījumiem, ko operatori paziņojuši saskaņā ar 12. pantu un verificētājs novērtējis, ka noplūdes ir mazāk nekā 1 % no visiem to komponentiem un apakškomponentiem katrā objektā un ka ar minētajām noplūdēm saistītās agregētās metāna emisijas veido mazāk kā 0,08 % no gāzes kopējā apjoma vai 0,015 % no kopējās pārstrādātās vai iegūtās naftas masas, komponentiem objektos, kur nav konstatētas noplūdes, var piemērot atšķirīgu NAN apsekojumu biežumu, ja to apstiprina kompetentās iestādes un ar noteikumu, ka:*

a) *visiem komponentiem pārstrādes vietās 1. tipa NAN apsekojumus veic vismaz reizi 12 mēnešos;*

b) *vismaz 25 % no visiem komponentiem pārstrādes vietās 2. tipa NAN apsekojumus veic reizi 12 mēnešos tā, ka visi komponenti tiek pārbaudīti vismaz reizi 48 mēnešos;*

- c) visiem komponentiem ieguves vietās 1. tipa NAN apsekojumus veic vismaz reizi 36 mēnešos;
- d) visiem komponentiem ieguves vietās 2. tipa NAN apsekojumus veic vismaz reizi 60 mēnešos.

Ja pēc tam, kad ir veikti NAN apsekojumi saskaņā ar šā punkta pirmo daļu, 1 % vai vairāk no visiem komponentiem un apakškomponentiem katrā objektā ir noplūde vai ja ar minētajām noplūdēm saistītās agregētās metāna emisijas veido vairāk nekā 0,08 % no kopējā gāzes apjoma vai 0,015 % no kopējās pārstrādātās vai iegūtās jēlnaftas masas, uz attiecīgo operatoru minētajā objektā attiecas 2. punktā paredzētie pienākumi.

Kompetentā iestāde paziņo Komisijai atkāpes, kas piešķirtas, ievērojot šo punktu, un veic ārkārtas inspekcijas, kā minēts 6. panta 4. punktā.

6. *NAN apsekojumus veic ar atklāšanas ierīcēm, kas šādi ļauj konstatēt noplūdes katram komponentu veidam:*
- a) *virszemes komponentiem un komponentiem virs jūras līmeņa – līmenī, kas ir cik iespējams tuvu katram atsevišķam potenciālajam emisijas avotam;*
 - b) *pazemes komponentiem – saskares punktā starp zemi un atmosfēru kā pirmo posmu un, ja tiek atklāta noplūde, kā noteikts saskaņā ar 7. punktu pieņemtajā īstenošanas aktā, cik iespējams tuvu emisijas avotam kā otro posmu;*
 - c) *izmantojot labākās atklāšanas metodes, kas ir komerciāli pieejamas atkrastes komponentiem zem jūras līmeņa vai zem jūras gultnes.*

7. *Līdz ... [12 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] Komisija īstenošanas aktā norāda:*

- a) minimālās atklāšanas robežas un atklāšanas metodes, kas jāpielieto dažādām atklāšanas ierīcēm, kuras izmanto, lai panāktu atbilstību prasībām, kas visiem komponentiem paredzētas 8. punktā;*
- b) NAN apsekojumu pirmajā posmā piemērojamās robežvērtības, kas jāizmanto, lai panāktu atbilstību 8. punktā noteiktajām prasībām pazemes komponentiem.*

Minētās minimālās atklāšanas robežas, metodes un robežvērtības pamatojas uz labākajām pieejamajām tehnoloģijām un labākajām pieejamajām atklāšanas metodēm, ņemot vērā dažādos komponentu veidus un NAN apsekojumus. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 35. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Līdz minētā īstenošanas akta pieņemšanai, lai panāktu atbilstību 8. punktā noteiktajām prasībām, operatori izmanto labākās pieejamās tehnoloģijas un labākās pieejamās atklāšanas metodes saskaņā ar ražotāja ekspluatācijas un tehniskās apkopes specifikācijām.

8. Operatori remontē vai nomaina visus komponentus, par kuriem konstatēts, ka tie emitē metānu šādos līmeņos vai virs tiem, standarta temperatūrā un spiedienā un izmantojot atklāšanas ierīces saskaņā ar ražotāja ekspluatācijas un tehniskās apkopes specifikācijām:
- a) 1. tipa NAN apsekojumos: 7000 metāna daļas uz miljonu tilpumā vai 17 grami metāna stundā;
 - b) 2. tipa NAN apsekojumos:

- i) 500 metāna daļas uz miljonu tilpumā vai 1 grams metāna stundā – virszemes komponentiem un atkrastes komponentiem virs jūras līmeņa;*
- ii) 1000 metāna daļas uz miljonu tilpumā vai 5 gramu metāna stundā – pazemes komponentu NAN apsekojumu otrajam posmam;*
- iii) 7000 metāna daļas uz miljonu tilpumā vai 17 gramu metāna stundā – atkrastes komponentiem zem jūras līmeņa vai zem jūras gultnes.*

9. Šā panta 8. punktā minēto komponentu remontu vai nomaiņu veic uzreiz pēc atklāšanas. *Ja remontu nav iespējams veikt uzreiz pēc atklāšanas, to mēģina veikt pēc iespējas drīz un ne vēlāk kā 5 dienas pēc atklāšanas, un to pabeidz 30 dienu laikā pēc atklāšanas.*

*Ja operators var apliecināt, ka **remonts vai nomaiņa neizdosies vai nebūs iespējami 5 dienu laikā pirmajam mēģinājumam, vai ja operators paredz, ka pilnīgs remonts nebūs iespējams 30 dienu laikā** drošības, administratīvu vai tehnisku apsvērumu dēļ, operators paziņo kompetentajām iestādēm un sniedz tām pierādījumus par to kopā ar novēšanas un monitoringa grafikiem, kas ietver vismaz II pielikumā izklāstītos elementus, ne vēlāk kā 12 dienas no atklāšanas dienas.*

Minētie novēršanas un monitoringa grafiki ietver visus nepieciešamos pierādījumus, kas pamato jebkādu atlikšanu. Tie nodrošina, ka ietekme uz vidi tiek samazināta līdz minimumam, vienlaikus ievērojot attiecīgos drošības, administratīvos un tehniskos apsvērumus. Kompetentās iestādes var pieprasīt, lai operators izdara izmaiņas novēršanas un monitoringa grafikos, ņemot vērā šīs regulas prasības. Jebkurā gadījumā remontu vai nomaiņu veic pēc iespējas ātrāk.

Operatori par prioritāti nosaka lielāku noplūžu novēršanu.

Šajā punktā minētā remonta vai nomaiņas veikšanai izmanto labākas tehnoloģijas, kas ir komerciāli pieejamas un kas nodrošina ilgtermiņa aizsardzību pret turpmākām noplūdēm.

Šajā punktā minētie drošības, administratīvie un tehniskie apsvērumi ir tikai šādi :

- a) personāla un citu personu drošība atklātās noplūdes tuvumā;*
- b) jebkāda negatīva ietekme uz vidi, ja operators var apliecināt, ka minētā ietekme būs lielāka nekā labums no vides viedokļa, piemēram, ja remonta rezultātā vispārējais metāna emisiju līmenis būs augstāks nekā remonta neveikšanas gadījumā;*
- c) komponenta piekļūstamība, tostarp plānota tehniskā apkope, atļauju piešķiršanas procesa prasības vai nepieciešamā administratīvā atļauja;*
- d) komponenta remontam nepieciešamo maiņas daļu vai maiņas komponentu nepieejamība; un*
- e) gāzes piegādes stāvokļa būtiska pasliktināšanās, kas varētu izraisīt krīzes līmeni, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/1938 11. panta 1. punktā²⁵.*

²⁵ *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1938 (2017. gada 25. oktobris) par gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 994/2010 (OVL 280, 28.10.2017., 1. lpp.).*

- 10.** Ja piemēro vienu vai vairākus no 9. punkta sestās daļas a) līdz e) punktā paredzētajiem nosacījumiem un pirms remonta vai nomaiņas ir vajadzīga apturēšana, operatori **24 stundu** laikā pēc noplūdes atklāšanas noplūdi samazina līdz minimumam un novērš vai nu līdz nākamās plānotās apturēšanas beigām, vai gada laikā, atkarībā no tā, kas ir agrāk, **izņemot gadījumus, kad var pamatoti uzskatīt, ka agrāka remonta veikšana varētu radīt situāciju, kad remonta darbību laikā atmosfērā novadītā metāna daudzums, visticamāk, ievērojami pārsniegtu metāna daudzumu, kas noplūstu, ja remonts netiktu veikts, vai, kad var pamatoti uzskatīt, ka agrāka remonta veikšana radīs piegādes drošības problēmas mazās savienotās sistēmās, kā definēts Direktīvā (ES) 2019/944.**

Operators bez kavēšanās iesniedz kompetentajām iestādēm visus vajadzīgos pierādījumus, kas pamato šādu lēmumu par remonta atlikšanu.

Lēmumam par remonta atlikšanu drošības, administratīvu un tehnisku apsvērumu dēļ ir vajadzīgs kompetento iestāžu apstiprinājums, un tas ir jāiekļauj novēršanas un monitoringa grafikos. Kompetentās iestādes var pieprasīt, lai attiecīgais operators izdara izmaiņas novēršanas un monitoringa grafikos, ņemot vērā šīs regulas prasības.

- 11.** *Operatori bez kavēšanās izveido, pastāvīgi atjaunina un dara kompetentajām iestādēm pilnīgi pieejamu uzskaiti par visiem lēmumiem par remonta atlikšanu saskaņā ar šo pantu, tostarp visus vajadzīgos pierādījumus, kas pamato katru lēmumu, un attiecīgos novēršanas un monitoringa grafikus.*

12. Neatkarīgi no 2. punkta operatori apseko komponentus:

- a) par kuriem iepriekšējā NAN apsekojumā ticis konstatēts, ka tie emitē **metānu tādā līmenī, kas ir vienāds ar vai lielāks par 8. punktā noteiktajām robežvērtībām standarta temperatūrā un spiedienā – nekavējoties** pēc remonta, kas veikts saskaņā ar 9. punktu, un ne vēlāk kā 45 dienas pēc tam, lai pārlicinātos, ka remonts ir izdevies; **un**
- b) par kuriem konstatēts, ka tie emitē **metānu tādā līmenī, kas ir zemāks par 8. punktā noteiktajām robežvērtībām standarta temperatūrā un spiedienā** – ne vēlāk kā 3 mēnešus no emisiju atklāšanas dienas, lai **vismaz vienu reizi** noskaidrotu, vai metāna zudumu apjoms nav mainījies **un vai nav vajadzīgs remonts**.

Ja tiek konstatēts augstāks drošuma vai metāna zudumu risks, kompetentās iestādes var ieteikt attiecīgo komponentu NAN apsekojumus veikt biežāk.

13. Neskarot ziņošanas pienākumus saskaņā ar 14. punktu, operatori visas konstatētās noplūdes neatkarīgi no to lieluma uzskaita un **regulāri** apseko, **un** nodrošina, ka tās tiek novērstas saskaņā ar 9. punktu.

Operatori uzskaiti glabā vismaz 10 gadus un pēc kompetento iestāžu pieprasījuma tām šo informāciju sniedz.

14. ***Katru gadu*** operatori tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā atrodas attiecīgie aktīvi, ***iesniedz visus novēršanas un monitoringa grafikus un ziņojumu, kurā apkopo visu iepriekšējā gada laikā pabeigto NAN apsekojumu rezultātus.***

Kompetentās iestādes var pieprasīt, lai operatori ziņojumu vai novēršanas un monitoringa ***grafikus*** groza, ņemot vērā šīs regulas prasības.

15. Jebkuru no šajā pantā minētajiem uzdevumiem operatori var deleģēt. Deleģētie uzdevumi neskar operatoru atbildību un neietekmē kompetento iestāžu veiktās uzraudzības efektivitāti.
16. Dalībvalstis nodrošina, ka NAN pakalpojumu sniedzējiem ***un operatoriem*** saistībā ar NAN apsekojumiem ir pieejamas sertifikācijas, akreditācijas vai līdzvērtīgas kvalifikācijas shēmas, tostarp piemērotas mācību programmas.
17. ***Neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/56/EK²⁶ un 2013/30/ES²⁷, kompetentās iestādes var nolemt atbrīvot no šajā pantā paredzētajām prasībām atkrastes naftas un gāzes komponentus, kuri atrodas to teritorijā ūdens dziļumā, kas pārsniedz 700 metrus, ja attiecīgais operators var sniegt pārliecinošus pierādījumus, ka šo komponentu iespējamo metāna emisiju ietekme uz klimatu, visticamāk, būs nenozīmīga.***

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/56/EK (2008. gada 17. jūnijs), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (Jūras stratēģijas pamatdirektīva) (OV L 164, 25.6.2008., 19. lpp.).

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/30/ES (2013. gada 12. jūnijs) par to darbību drošumu, kas saistītas ar naftas un gāzes nozares darbībām jūrā, un ar kuru groza Direktīvu 2004/35/EK (OV L 178, 28.6.2013., 66. lpp.).

15. pants

Ierobežojumi novadīšanai atmosfērā un sadedzināšanai lāpā

1. Novadīšana atmosfērā ir aizliegta, izņemot šajā pantā paredzētajos apstākļos. Sistemātiska sadedzināšana lāpā ir aizliegta.
2. Novadīšana atmosfērā **vai sadedzināšana lāpā** ir atļauta vienīgi ■ ārkārtas situācijā vai darbības traucējuma gadījumā.
3. **Neskarot 2. punktu, novadīšana atmosfērā vai sadedzināšana lāpā ir atļauta**, ja no tās nav iespējams izvairīties un tā ir katrā ziņā nepieciešama ■, turklāt uz to attiecas 16. pantā noteiktie ziņošanas pienākumi.

Uzskata, ka no novadīšanas atmosfērā un sadedzināšanas lāpā nav iespējams izvairīties un tā ir katrā ziņā nepieciešama šādās konkrētās situācijās, ja, **attiecīgi**, novadīšanu atmosfērā **vai sadedzināšanu lāpā** nav iespējams pilnībā izskaust **vai tā ir nepieciešama drošības iemeslu dēļ**:

- a) **pneimatisku ierīču, kompresoru, atmosfēras spiediena uzglabāšanas tvertņu, paraugošanas ierīču un mērierīču un sausas gāzes blīvju vai citu novadīšanai atmosfērā paredzētu** komponentu normālas darbības laikā ar noteikumu, ka šāds aprīkojums atbilst ■ standartiem **vai tehniskajiem priekšrakstiem, kas noteikti saskaņā ar 32. pantu**, un ■ tiek pienācīgi apkopts ■, lai līdz minimumam samazinātu metāna zudumus; ■
- b) lai atmosfēras spiedienā atsūknētu vai citādi iztīrītu šķidrums aizsprostojumu urbumā;
- c) glabāšanas tvertnes vai citas zemspiediena tvertnes līmeņa mērīšanas vai paraugošanas laikā **ar noteikumu, ka tvertne atbilst standartiem vai tehniskajiem priekšrakstiem, kas noteikti saskaņā ar 32. pantu**;

- d) šķidrumu pārsūkņēšanas no glabāšanas tvertnes vai citas zemspiediena tvertnes uz transportlīdzekli laikā **ar noteikumu, ka tvertne atbilst standartiem vai tehniskajiem priekšrakstiem, kas noteikti saskaņā ar 32. pantu;**
- e) remonta, tehniskās apkopes, **testēšanas procedūru un dezekspluatācijas** laikā, tostarp remonta un tehniskās apkopes nolūkā veiktas aprīkojuma atgaisošanas un dekompresijas laikā; ■
- f) kolonnas galvas testēšanas laikā;
- g) paplašināšanās tipa blīvējošās ierīces (pakera) hermētiskuma testēšanas laikā;
- h) ekspluatācijas testēšanas laikā, kas ilgst mazāk nekā 24 stundas;
- i) ja metāns neatbilst savākšanas cauruļvada specifikācijām, ar noteikumu, ka operators analizē metāna paraugus divreiz nedēļā, lai noteiktu, vai ir panākta atbilstība specifikācijām, un novirza metānu savākšanas cauruļvadā, tiklīdz tā ir panākta;
- j) laikā, kad cauruļvadi, aprīkojums vai kompleksi tiek nodoti ekspluatācijā, taču tikai tik ilgi, cik nepieciešams, lai cauruļvadu vai aprīkojumu iztīrītu no tajā nokļuvušiem piemaisījumiem;
- k) kad ■ cauruļvads tiek no iekšienes tīrīts ar skrāpi, atgaisots remonta nolūkā, **dezekspluatēts** vai caurpūsts remonta vai apkopes nolūkā, un tikai tādā gadījumā, ja gāzi nevar uztvert vai pārvirzīt uz neskartu cauruļvada daļu.

4. Ja novadīšana atmosfērā ir atļauta, ievērojot 2. un 3. punktu, operatori to dara tikai tad, ja sadedzināšana lāpā nav tehniski iespējama, **jo trūkst uzliesmojamības vai spējas noturēt liesmu**, ja tā var apdraudēt ekspluatācijas vai personāla drošību **vai ja tā radītu sliktāku ietekmi uz vidi emisiju ziņā**. Šādā situācijā 16. pantā noteikto ziņošanas pienākumu ietvaros operatori **paziņo** kompetentajām iestādēm **un sniedz tām pierādījumu**, kas pamato nepieciešamību izmantot novadīšanu atmosfērā, nevis sadedzināšanu lāpā.
5. **Aprīkojumu, kas novada atmosfērā, aizstāj ar neemitējošām alternatīvām, ja tādas ir komerciāli pieejamas un ja tās atbilst novadīšanai atmosfērā paredzētu komponentu standartiem vai tehniskajiem priekšrakstiem, kas noteikti saskaņā ar 32. pantu.**
6. **Papildus 2. un 3. punktā paredzētajiem nosacījumiem sadedzināšana lāpā ir atļauta tikai tad, ja metānu ievadīt atpakaļ, utilizēt uz vietas, uzkrāt vēlākai izmantošanai vai nosūtīt uz tirgu nav iespējams citu, nevis ekonomisku apsvērumu dēļ.** Šādā situācijā 16. pantā noteikto ziņošanas pienākumu ietvaros operatori kompetentajām iestādēm apliecina, ka ir nepieciešams metānu sadedzināt lāpā, nevis ievadīt atpakaļ, utilizēt uz vietas, **uzkrāt vēlākai izmantošanai** vai nosūtīt uz tirgu.
7. **Ja objekts tiek būvēts, mainīts vai atjaunots pilnībā, operatori uzstāda un izmanto tikai komerciāli pieejamas nulles emisijas pneimatiskas ierīces, kompresorus, atmosfēras spiediena uzglabāšanas tvertnes, paraugošanas ierīces un mērierīces un sausas gāzes blīves. Ja objekts tiek mainīts vai atjaunots daļēji, operatori attiecīgajā daļā uzstāda un izmanto tikai komerciāli pieejamas nulles emisijas pneimatiskas ierīces, kompresorus, atmosfēras spiediena uzglabāšanas tvertnes, paraugošanas ierīces un mērierīces un sausas gāzes blīves.**

8. *Operatori panāk atbilstību šim pantam bez kavēšanās un jebkurā gadījumā ne vēlāk kā ... [18 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] attiecībā uz esošiem objektiem un ne vēlāk kā 12 mēnešus no darbības sākšanas dienas attiecībā uz jauniem objektiem. Ja operatori nespēj panākt atbilstību šim pantam ārkārtas aizkavēšanās dēļ, kam par iemeslu ir nepieciešamība saņemt atļauju vai citu administratīvu apstiprinājumu no attiecīgajām iestādēm vai tas, ka nav pieejams novadīšanas atmosfērā vai sadedzināšanas lāpā aprīkojums, tie iesniedz kompetentajām iestādēm sīku īstenošanas grafiku. Minētajā grafikā iekļauj pietiekamus pierādījumus par šajā punktā noteikto nosacījumu izpildi. Kompetentās iestādes var pieprasīt veikt izmaiņas minētajā grafikā.*

16. pants

Ziņošana par novadīšanas atmosfērā notikumiem un sadedzināšanas lāpā notikumiem

1. Operatori paziņo kompetentajām iestādēm par novadīšanas atmosfērā notikumiem un sadedzināšanas lāpā notikumiem:
- a) ko izraisījusi ārkārtas situācija *vai* darbības traucējums; *vai*
 - b) kas kopumā ilgst 8 stundas vai vairāk 24 stundu periodā kopš viena atsevišķa notikuma.

Pirmajā daļā minēto paziņojumu sniedz nekavējoties pēc notikuma un ne vēlāk kā 48 stundu laikā no notikuma sākuma vai no brīža, kad operators par to uzzinājis, saskaņā ar III pielikumā izklāstītajiem elementiem.

Atkāpjoties no pirmās daļas, *par kontrolētu sadedzināšanu lāpā, kas notiek apturēšanas laikā, ziņo gada ziņojumā.*

2. *Operatori iesniedz kompetentajām iestādēm šā panta 1. punktā un 15. pantā minētos gada ziņojumus par visiem novadīšanas atmosfērā notikumiem un sadedzināšanas lāpā notikumiem saskaņā ar III pielikumā izklāstītajiem elementiem un kā daļu no attiecīgā ziņojuma, kas minēts 12. pantā.*

17. pants

Noārdīšanas *un* likvidēšanas *efektivitātes* prasības

1. Ja *objekts* tiek būvēts, mainīts vai atjaunots *pilnībā vai daļēji* vai ja tiek uzstādīti jauni lāpas torņi vai citas sadedzināšanas ierīces, operatori uzstāda tikai tādus lāpas torņus vai sadedzināšanas ierīces, kuras ir aprīkotas ar automātisku iedegli vai nepārtrauktas darbības iedegli un ■ projektēti nodrošina *vismaz 99 %* noārdīšanas *un* likvidēšanas *efektivitātes* līmeni.
2. Operatori līdz ... [**18** mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] nodrošina, ka visi lāpas torņi vai citas sadedzināšanas ierīces atbilst 1. punkta prasībām ■ .
3. Operatori ■ *ik pēc 15 dienām* inspicē lāpas torņus *vai citas sadedzināšanas ierīces* saskaņā ar IV pielikumu, *izņemot tad, ja tos neizmanto regulāri. Ja lāpas torņus vai citas sadedzināšanas ierīces neizmanto regulāri, operatori tos pārbauda pirms katras izmantošanas reizes.*

Kā alternatīvu regulārām inspekcijām un ja to apstiprina kompetentās iestādes, operatori var izmantot attālināta vai automatizēta monitoringa sistēmas, kā precizēts saskaņā ar IV pielikuma 1) un 2) punktu.

Ja tiek atklāti pārkāpumi, operatori izmeklē pārkāpuma cēloni un novērš to 6 stundu laikā vai – bargu laikapstākļu vai citu ekstremālu apstākļu gadījumā – 6 stundu laikā pēc tam, kad apstākļi atkal normalizējušies.

4. *Ja izmanto automātiskus iedegļus vai nepārtrauktas darbības iedegļus, operatori izmanto liesmas uzraudzības ierīci galvenās lāpas liesmas vai iedegļa liesmas nepārtrauktai monitorēšanai, lai nodrošinātu, ka novadīšana atmosfērā nenotiek liesmas nodzišanas dēļ.*

18. pants

Neaktīvi urbumi, *pagaidu kārtā tamponēti urbumi un galīgi tamponēti un pamesti urbumi*

1. Līdz ... [12 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] dalībvalstis izveido un publisko inventarizācijas sarakstu par visiem to teritorijā vai jurisdikcijā esošiem neaktīviem *urbumiem, pagaidu kārtā tamponētiem urbumiem un galīgi tamponētiem un pamestiem* urbumiem, *kuri ir uzskaitīti vai par kuru atrašanās vietu ir pieejama informācija vai pierādījumi, vai kuru atrašanās vietu var noteikt ar visiem saprātīgiem centieniem*. Minētajā inventarizācijas sarakstā ietver vismaz V pielikuma *1. daļā* izklāstītos elementus.

Dalībvalstis uztur un pastāvīgi atjaunina minēto inventarizācijas sarakstu, tostarp veicot visus saprātīgus centienus noteikt visu apzināto to teritorijā vai jurisdikcijā esošo neaktīvo urbumu, pagaidu kārtā tamponēto urbumu un galīgi tamponēto un pamesto urbumu atrašanās vietu un tos dokumentēt, balstoties uz stingru novērtēšanu, kurā ņem vērā jaunākos zinātniskos konstatējumus un labākās pieejamās metodes.

2. *Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalstis, kuras Komisijai paziņo pierādījumus par to, ka to teritorijā vai jurisdikcijā kopumā ir 40 000 vai vairāk uzskaitītu neaktīvu urbumu, pagaidu kārtā tamponētu urbumu un galīgi tamponētu un pamestu urbumu, var pieņemt plānu 1. punktā minētā inventarizācijas saraksta pabeigšanai un, attiecīgi, metāna emisiju kvantificēšanai vai pierādīšanai, ka metāna emisiju nav, attiecībā uz minētajiem urbumiem, iekļaujot tajā vismaz V pielikuma 1. daļā izklāstītos elementus, un publiskot to ar noteikumu, ka:*

- a) *līdz ... [12 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] inventarizācijas sarakstā ir iekļauti vismaz 20 % no minētajiem urbumiem, piešķirot prioritāti neaktīviem urbumiem un pagaidu kārtā tamponētiem urbumiem;*
- b) *līdz ... [24 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] inventarizācijas sarakstā ir iekļauti vismaz 40 % no minētajiem urbumiem;*
- c) *ik pēc 12 mēnešiem pēc ... [24 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] inventarizācijas sarakstā ir iekļauti vismaz vēl 15 % no minētajiem urbumiem;*
- d) *līdz ... [72 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] inventarizācijas sarakstā ir iekļauti visi urbumi.*

Minēto plānu apstiprina kompetentās iestādes.

3. *Neskarot 4. punktu, ziņojumus, kas satur informāciju par metāna emisiju kvantificēšanu un, ja ir spiediena monitoringa aprīkojums, informāciju par spiediena monitoringu attiecībā uz visiem neaktīvajiem urbumiem un pagaidu kārtā tamponētiem urbumiem, iesniedz kompetentajām iestādēm līdz ... [21 mēnesis no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] un pēc tam katru gadu līdz 31. maijam.*

Minētie ziņojumi ietver metāna emisiju gaisā un ūdenī kvantificēšanu un, attiecīgā gadījumā, informāciju par spiediena monitoringu, izmantojot standartus vai tehniskos priekšrakstus, kas noteikti saskaņā ar 32. pantu. Līdz minēto standartu vai tehnisko priekšrakstu piemērošanas sākuma dienai operatori un dalībvalstis, kā tas ir attiecīgi, ievēro jaunāko nozares praksi un metāna emisiju mērīšanai un kvantificēšanai izmanto labākās pieejamās tehnoloģijas.

Ja operatori vai dalībvalstis ziņo par metāna emisijām saskaņā ar starptautiskiem vai reģionāliem nolīgumiem, kuros Savienība vai attiecīgā dalībvalsts ir puse, šajā punktā minētajos ziņojumos var iekļaut informāciju, kas paziņota saskaņā ar šādiem nolīgumiem.

Ziņojumus par neaktīviem urbumiem un pagaidu kārtā tamponētiem urbumiem, kas atrodas dalībvalstīs, kurās kopumā ir 40 000 vai vairāk neaktīvu urbumu, pagaidu kārtā tamponētu urbumu un galīgi tamponētu un pamestu urbumu, iesniedz 12 mēnešu laikā no katra urbuma iekļaušanas inventarizācijas sarakstā un pēc tam katru gadu līdz 31. maijam.

4. *Ja kompetentajām iestādēm tiek sniegta metāna emisiju kvantificēšanas un – ja ir spiediena monitoringa aprīkojums – spiediena monitoringa dati, kas apliecina, ka pēdējo 5 gadu laikā nav bijušas metāna emisijas no pagaidu kārtā tamponēta piekrastes urbuma, minētajam urbumam 3. punktu vairs nepiemēro.*

Ja kompetentajām iestādēm tiek sniegta metāna emisiju kvantificēšanas un – ja ir spiediena monitoringa aprīkojums – spiediena monitoringa dati, kas apliecina, ka pēdējo 3 gadu laikā nav bijušas metāna emisijas no atkrastes neaktīva urbuma vai atkrastes pagaidu kārtā tamponēta urbuma, minētajam urbumam 3. punktu vairs nepiemēro.

5. *Ja kompetentajām iestādēm tiek sniegti ticami pierādījumi par būtiskiem metāna emisiju daudzumiem atkrastes neaktīvā urbumā vai pagaidu kārtā tamponētā urbumā pēc 4. punktā minētā laikposma, vai galīgi tamponētā un pamestā urbumā, un ja minētos pierādījumus ir apstiprinājusi neatkarīga trešā persona, kompetentās iestādes lemj par to, ka minētajam urbumam piemēro tos pienākumus, kuri šajā pantā noteikti attiecībā uz pagaidu kārtā tamponētiem urbumiem.*

6. *Ja metāna emisijas tiek atklātas neaktīvos urbumos, pagaidu kārtā tamponētos urbumos vai galīgi tamponētos un pamestos urbumos, dalībvalstis vai puse, kas ir atbildīga, ievērojot 8. punktu, veic visus vajadzīgos pasākumus, kas tām ir pieejami, lai attiecīgi remediētu, sanētu un galīgi tamponētu minēto urbumu, ja tas ir tehniski iespējams un ņemot vērā nepieciešamo darbu ietekmi uz vidi saistītās metāna emisiju samazināšanas ziņā.*

7. Pirms šā panta 3. punktā minēto ziņojumu iesniegšanas kompetentajām iestādēm tos novērtē verificētājs, un tajos iekļauj verifikācijas apliecinājumu, kas izdots saskaņā ar 8. pantu.
8. Dalībvalstis **nodrošina**, ka operatori pilda 3.–7. **punktā un 9.** punktā noteiktos pienākumus. **Ja operators, īpašnieks, licenciāts vai puse**, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir **citādi** atbildīga par urbumu, **sniedz kompetentajai iestādei atbilstošus un ticamus pierādījumus, lai apliecinātu, ka tam nav atbilstošu finanšu līdzekļu, lai izpildītu minētos pienākumus, vai ja atbildīgo pusi nevar identificēt**, atbildīga par minētajiem pienākumiem ir **dalībvalsts**.
9. **Līdz ... [24 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] dalībvalstis vai puse, kas ir atbildīga, ievērojot 8. punktu, izstrādā mitigācijas plānu, kura nolūks ir neaktīvo urbumu un pagaidu kārtā tamponēto urbumu remediācija, sanācija un galīga tamponāža, ietverot vismaz V pielikuma 2. daļā izklāstītos elementus, un īsteno to 12 mēnešu laikā no 3. punktā minētā pirmā ziņojuma iesniegšanas.**

Atkāpjoties no pirmās daļas, ja dalībvalsts vai puse, kas ir atbildīga, ievērojot 8. punktu, var apliecināt, ka minēto mitigācijas plānu nav iespējams īstenot minētajā termiņā drošības, administratīvu vai tehnisku apsvērumu dēļ, tās var atlikt tā īstenošanu. Mitigācijas plānā iekļauj visus vajadzīgos pierādījumus, kas pamato šādu lēmumu. Šādos gadījumos īstenošanu veic, cik drīz vien iespējams, nodrošinot, ka mitigācijas darbību beigu datums attiecībā uz katru urbumu nepārsniedz 3 gadus no 3. punktā minētā pirmā ziņojuma iesniegšanas.

Kompetentās iestādes var pieprasīt, lai atbildīgā puse groza mitigācijas plānu, ņemot vērā šīs regulas prasības.

Dalībvalstis vai puse, kas ir atbildīga, ievērojot 8. punktu, regulāri atjaunina mitigācijas plānu saskaņā ar 1. punktā minēto inventarizācijas sarakstu un 3. punktā minētajiem ziņojumiem un visām izmaiņām vai jaunu informāciju, kas no tiem izriet, un balstoties uz stingru novērtēšanu, kurā ņem vērā jaunākos zinātniskos konstatējumus un labākās pieejamās metodes.

Mitigācijas plānos izmanto *1. punktā minēto inventarizācijas sarakstu un 3. punktā minētos ziņojumus*, lai prioritārā secībā sarindotu darbības, tostarp šādas:

- a) urbumu remediācija, sanācija un galīga tamponāža;
- b) *attiecīgi*, saistīto pievedceļu *vai apkārtējās zemūdens grunts* sanācija;
- c) urbumu un iepriekšējo darbību ietekmētās zemes, ūdens, *jūras gultnes* un dzīvotnes atjaunošana;
- d) *monitorings*, lai *saskaņā ar šo pantu* pārlicinātos, ka tamponēti urbumi *nav* metāna emisiju avots.

10. Kompetentās iestādes ziņojumus un mitigācijas plānus, kas minēti šajā pantā, pārskata un dara pieejamus sabiedrībai un Komisijai ■ saskaņā ar 5. panta 4. punktu 3 mēnešu laikā no brīža, kad mitigācijas plānus iesniedzis operators vai tos pabeigusi dalībvalsts.

11. Neskarot Direktīvas 2008/56/EK un 2013/30/ES, kompetentās iestādes var nolemt atbrīvot no šā panta 3. vai 9. punktā paredzētajām prasībām atkrastes naftas un gāzes urbumus, kuri atrodas ūdens dziļumā, kas pārsniedz 700 metrus, ja var sniegt pārlicinošus pierādījumus, ka minēto urbumu iespējamo metāna emisiju ietekme uz klimatu, visticamāk, būs nenozīmīga.

12. *Neskarot Direktīvas 2008/56/EK un 2013/30/ES un ja to apstiprina kompetentās iestādes, atkrastes pagaidu kārtā tamponētos urbumus un galīgi tamponētos un pamestos urbumus, kuri atrodas ūdens dziļumā no 200 līdz 700 metriem, var atbrīvot no šā panta 3. vai 9. punktā paredzētajām prasībām, ja operators var apliecināt, ka minēto urbumu iespējamo metāna emisiju ietekme uz klimatu, visticamāk, būs nenozīmīga, atsaucoties uz ietekmes uz vidi novērtējumu, ko veic pirms urbšanas vai pēc negadījumiem ekspluatācijas laikā.*

4. nodaļa

Metāna emisijas ogļu nozarē

I iedaļa

Monitorings un ziņošana aktīvās ogļraktuvēs

19. pants

Darbības joma

1. Šī iedaļa attiecas uz aktīvām apakšzemes un virszemes ogļraktuvēm.
2. Metāna emisijas, kas rodas no aktīvām apakšzemes ogļraktuvēm, ietver šādas emisijas:
 - a) metāna emisijas no visām raktuves operatora izmantotajām ventilācijas šahtām;
 - b) metāna emisijas no degazācijas stacijām un metāna degazācijas sistēmas neatkarīgi no tā, vai tās rada tīša vai netīša novadīšana atmosfērā vai nepilnīga sadedzināšana lāpā;

- c) metāna emisijas, kas rodas pēcizstrādes darbībās **un ogļraktuves teritorijā**.
3. Metāna emisijas, kas rodas no aktīvām virszemes ogļraktuvēm, ietver šādas emisijas:
- a) metāna emisijas, kas ogļraktuvē rodas izstrādes procesā;
 - b) metāna emisijas, kas rodas pēcizstrādes darbībās **un ogļraktuves teritorijā**.

20. pants

Monitorings un ziņošana

1. Attiecībā uz apakšzemes ogļraktuvēm raktuvju operatori nepārtraukti veic **avota līmeņa tiešos** mērījumus un kvantificēšanu pie visām izplūdes ventilācijas šahtām. **Raktuvju operatori ziņo kompetentajām iestādēm metāna emisiju datus par katru ventilācijas šahtu gadā (kilotonnās metāna), izmantojot aprīkojumu un metodiku, kas nodrošina mērījumu precizitāti ar pielaidi 0,5 kilotonnas metāna gadā vai 5 % no ziņotā daudzuma atkarībā no tā, kura vērtība ir mazāka.**
2. Degazācijas staciju operatori nepārtraukti veic atmosfērā novadītā un lāpā sadedzinātā metāna **kopējās izdalīšanās avota līmeņa tiešos** mērījumus **un kvantificēšanu** neatkarīgi no tā, kādi ir šādas novadīšanas atmosfērā un sadedzināšanas lāpā iemesli.

3. Virszemes ogļraktuvēs raktuvju operatori izmanto atradnei specifiskus ogļraktuvju metāna emisijas faktorus, lai kvantificētu izstrādes darbībās radušās metāna emisijas. Raktuvju operatori minētos emisijas faktorus nosaka reizi ceturksnī saskaņā ar attiecīgiem zinātniskiem standartiem un ņemot vērā metāna emisijas no apkārtējiem slāņiem.
4. Šā panta 1., 2. un 3. punktā minētos mērījumus un kvantificēšanu veic saskaņā ar ***piemērojamiem standartiem vai tehniskajiem priekšrakstiem, kas noteikti saskaņā ar 32. pantu. Līdz minēto standartu vai tehnisko priekšrakstu piemērošanas sākuma dienai raktuvju operatori ievēro jaunāko nozares praksi un metāna emisiju mērīšanai un kvantificēšanai izmanto labākās pieejamās tehnoloģijas. Raktuvju operatori sniedz kompetentajām iestādēm un verificētājiem informāciju par izmantotajiem standartiem, tostarp starptautiskajiem standartiem, vai metodikām.***

Attiecībā uz 1. un 2. punktā minētajiem nepārtrauktajiem ***avota līmeņa tiešajiem*** mērījumiem ***un kvantificēšanu***, ja daļa mēraparātu kādu laiku nedarbojas, mērījumus, kas izdarīti laikā, kad tie darbojas, var izmantot, lai proporcionāli aplēstu datus par periodu, kurā tie nedarbojas.

Aparāts, ar ko veic 1. un 2. punktā minētos nepārtrauktos ***avota līmeņa tiešos*** mērījumus ***un kvantificēšanu***, funkcionē vismaz 90 % no perioda, kurā to izmanto ***metāna emisiju*** monitoringam, neieskaitot dīkstāvi, kuras laikā tas tiek pārkalibrēts ***un remontēts***.

5. *Attiecīgā gadījumā raktuvju* operatori ogļu pēcizstrādes metāna emisijas aplēš, izmantojot ogļu pēcizstrādes emisijas faktorus, kurus atjaunina katru gadu, pamatojoties uz atradnei specifiskiem ogļu paraugiem un saskaņā ar pienācīgiem zinātniskiem standartiem.

6. Līdz ■ ... [12 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] un pēc tam katru gadu līdz **31. maijam** raktuvju operatori un degazācijas staciju operatori iesniedz kompetentajām iestādēm ziņojumu, kurā ietverti gada dati par avota līmeņa metāna emisijām saskaņā ar šo pantu.

Minētais ziņojums aptver pēdējo pieejamo kalendāro gadu un ietver elementus, kas noteikti VI pielikuma 1. daļā attiecībā uz aktīvām apakšzemes ogļraktuvēm, VI pielikuma 2. daļā attiecībā uz aktīvām virszemes ogļraktuvēm un VI pielikuma 3. daļā attiecībā uz degazācijas stacijām.

Pirms ziņojumu iesniegšanas kompetentajām iestādēm raktuvju operatori un degazācijas *staciju* operatori nodrošina, ka šajā punktā minētos ziņojumus novērtē verificētājs un ka tajos ir iekļauts verificācijas apliecinājums, kas izdots saskaņā ar 8. pantu.

7. Kompetentās iestādes šajā pantā minētos ziņojumus saskaņā ar 5. panta 4. punktu dara pieejamus sabiedrībai un Komisijai 3 mēnešu laikā no brīža, kad tos iesnieguši raktuvju operatori.

II iedaļa

To metāna emisiju mitigācija, kuras rodas no aktīvām apakšzemes ogļraktuvēm

21. pants

Darbības joma

Šī iedaļa attiecas uz metāna emisijām no aktīvām apakšzemes ogļraktuvēm, kas minētas 19. panta 2. punktā.

22. pants

Mitigācijas pasākumi

1. No 2025. gada 1. janvāra ir aizliegta metāna **sadedzināšana lāpā ar projektētu noārdīšanas un likvidēšanas efektivitātes līmeni zem 99 % un metāna novadīšana atmosfērā** no degzācījas **sistēmām**, izņemot ārkārtas situācijās vai darbības traucējuma gadījumos vai gadījumos, kad tā ir nenovēršama un katrā ziņā nepieciešama apkopei, **un izņemot novadīšanu atmosfērā saskaņā ar 2. punktu**. Šādos gadījumos degzācījas staciju operatori novadīšanu atmosfērā veic tikai tad, ja sadedzināšana lāpā nav tehniski iespējama vai var apdraudēt ekspluatācijas vai personāla drošību. Šādā situācijā 23. pantā noteikto ziņošanas pienākumu ietvaros degzācījas staciju operatori kompetentajām iestādēm apliecina nepieciešamību veikt novadīšanu atmosfērā, nevis sadedzināšanu lāpā.

2. ***No 2027. gada 1. janvāra ir aizliegta metāna novadīšana atmosfērā pa ventilācijas šahtām ogļraktuvēs, kas emitē vairāk nekā piecas tonnas metāna uz kilotonnu izstrādāto ogļu, izņemot koksa ogļraktuves, tas neattiecas uz ārkārtas gadījumiem.***

No 2031. gada 1. janvāra ir aizliegta ***metāna novadīšana atmosfērā pa ventilācijas šahtām ogļraktuvēs, kas emitē vairāk nekā trīs tonnas metāna uz kilotonnu izstrādāto ogļu, izņemot koksa ogļraktuves, tas neattiecas uz ārkārtas gadījumiem.***

Minētās robežvērtības piemēro par katru gadu, katru raktuvi un katru operatoru, ja viens subjekts ekspluatē vairākas ogļraktuves.

Saskaņā ar šo punktu veiktie pasākumi neizraisa darba ņēmēju drošības pasliktināšanos.

3. Līdz ... [3 gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] Komisija pieņem deleģēto aktu saskaņā ar 34. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot ierobežojumus metāna novadīšanai no koksa ogļraktuvju ventilācijas šahtām.
4. ***Neskarot Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 107. un 108. pantu, dalībvalstis var izmantot stimulu sistēmu metāna emisiju samazināšanai, kas balstīta uz maksām, nodevām vai sodiem, kā minēts 33. pantā, lai nodrošinātu, ka esošo ogļraktuvju operatori pilda šā panta 1. un 2. punktā paredzētos pienākumus.***

23. pants

Ziņošana par novadīšanas atmosfērā un sadedzināšanas lāpā notikumiem

1. No 2025. gada 1. janvāra degazācijas staciju operatori paziņo kompetentajām iestādēm par visiem novadīšanas atmosfērā **notikumiem** un sadedzināšanas lāpā notikumiem **ar projektētu noārdīšanas un likvidēšanas efektivitātes līmeni zem 99 %**:
 - a) ko izraisījusi ārkārtas situācija vai darbības traucējums;
 - b) kas nenovēršami rodas degazācijas sistēmas apkopes laikā.

Minēto paziņojumu sniedz saskaņā ar VII pielikumu nekavējoties pēc notikuma un ne vēlāk kā 48 stundu laikā no notikuma sākuma vai no brīža, kad operators par to uzzinājis.

2. **Kompetentās iestādes ik gadus saskaņā ar 5. panta 4. punktu informāciju, kas tām iesniegta, ievērojot šo pantu, dara pieejamu sabiedrībai un Komisijai.**

III iedaļa

Metāna emisijas no slēgtām **apakšzemes ogļraktuvēm** un pamestām apakšzemes ogļraktuvēm

24. pants

Darbības joma

Šī iedaļa attiecas uz šādām metāna emisijām no ■ slēgtām apakšzemes ogļraktuvēm **un pamestām apakšzemes ogļraktuvēm**, kurās ogļu ieguve ir pārtraukta **pēc ... [70 gadi pirms šīs regulas spēkā stāšanās dienas]**:

- a) metāna emisijas no visām ventilācijas šahtām, kas turpina emitēt metānu;
- b) metāna emisijas no ogļraktuves aprīkojuma, kura izmantošana ir pārtraukta;
- c) metāna emisijas no citiem precīzi noteiktiem punktveida emisiju avotiem, kā norādīts VIII pielikuma 1. daļā.

25. pants

Monitorings un ziņošana

1. Līdz ■ ... [12 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] ■ dalībvalstis izveido un publisko inventarizācijas sarakstu ar visām to teritorijā vai jurisdikcijā esošajām slēgtajām **apakšzemes ogļraktuvēm** un pamestajām **apakšzemes ogļraktuvēm**, **kurās darbības pārtrauktas pēc ... [70 gadi pirms šīs regulas spēkā stāšanās dienas]**, ievērojot VIII pielikuma 1. daļā izklāstīto metodiku un iekļaujot vismaz minētajā pielikumā norādītos elementus.

2. *No ... [21 mēnesis no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] metāna emisijas mēra visās slēgtajās apakšzemes ogļraktuvēs un pamestajās apakšzemes ogļraktuvēs, kurās darbības pārtrauktas pēc ... [70 gadi pirms šīs regulas spēkā stāšanās dienas].*

Mērīšanas ierīci uzstāda visiem VIII pielikuma 1. daļas 1.5. punktā uzskaitītajiem elementiem, kuri, pamatojoties uz šā panta 1. punktā minēto inventarizācijas sarakstu, gadā emitē vairāk nekā 0,5 tonnas metāna. Minētā mērīšanas ierīce veic avota līmeņa tiešos mērījumus vai avota līmeņa kvantificēšanu saskaņā ar piemērojamajiem standartiem vai tehniskajiem priekšrakstiem, kas noteikti saskaņā ar 32. pantu, vismaz stundas griezumā un pietiekami kvalitatīvi, lai varētu veikt reprezentatīvas aplēses par gada metāna emisijām no visiem VIII pielikuma 1. daļas 1.5. punktā uzskaitītajiem elementiem, par kuriem konstatēts, ka tie emitē metānu. Līdz minēto standartu vai tehnisko priekšrakstu piemērošanas sākuma dienai raktuvju operatori ievēro jaunāko nozares praksi un metāna emisiju mērīšanai un kvantificēšanai izmanto labākās pieejamās tehnoloģijas. Raktuvju operatori sniedz kompetentajām iestādēm un verificētājiem informāciju par izmantotajiem standartiem, tostarp Eiropas vai citiem starptautiskajiem standartiem, tehniskajiem priekšrakstiem vai metodikām.

Mērīšanas ierīce funkcionē vairāk nekā 90 % no perioda, kurā to izmanto metāna emisiju monitoringam, neieskaitot dīkstāvi, kuras laikā tā tiek pārkalibrēta un remontēta.

3. *Ja VIII pielikuma 1. daļas 1.5. punktā uzskaitītā elementa novērotās metāna emisijas gadā ir mazāka par 1 tonnu metāna 6 gadus pēc kārtas applūdinātu apakšzemes ogļraktuvju gadījumā vai 12 gadus pēc kārtas neapplūdinātu apakšzemes ogļraktuvju gadījumā, par minēto konkrēto elementu neveic turpmāku monitoringu un ziņošanu.*

4. *Pēc atbildīgās puses lūguma kompetentās iestādes var atbrīvot slēgtas apakšzemes ogļraktuves un pamestas apakšzemes ogļraktuves no šā panta 2. un 3. punkta un VIII pielikuma 1. daļas 1.5. punkta prasībām, ja atbildīgā puse apliecina, ka minētās raktuves ir bijušas pilnībā applūdinātas vismaz 10 pirms lūguma datuma.*

Minētajam lūgumam pievieno atbildīgās puses ziņojumu. Minētais ziņojums apliecina, ka hidroģeoloģiskie apstākļi stabilizējas, kā arī, ka no attiecīgās ogļraktuves nav būtiska metāna emisiju daudzuma. Kompetentās iestādes minēto ziņojumu publisko saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

5. *Ja kompetentās iestādes saņem ticamus pierādījumus par būtisku metāna emisiju daudzumu no slēgtas apakšzemes ogļraktuves vai pamestas apakšzemes ogļraktuves, kā minēts 4. punktā, uz minēto ogļraktuvi attiecas 2. un 3. punktā paredzētie pienākumi.*

6. Ziņojumus ar aplēsēm par gada avota līmeņa metāna emisiju datiem kompetentajām iestādēm iesniedz līdz ... [24 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] un pēc tam katru gadu līdz **31. maijam**.

Minētie ziņojumi aptver pēdējo pieejamo kalendāro gadu un ietver VIII pielikuma 2. daļā noteiktos elementus.

Pirms šajā punktā minēto ziņojumu iesniegšanas kompetentajām iestādēm verificētājs tos novērtē. Tajos iekļauj verifikācijas apliecinājumu, kas izdots saskaņā ar 8. pantu.

7. Par **šā panta 2. līdz 6. punkta prasību** izpildi attiecībā uz slēgtām **apakšzemes** ogļraktuvēm ir atbildīgi raktuvju operatori **vai dalībvalstis**. Par **šā panta 2. līdz 6. punkta prasību** izpildi attiecībā uz pamestām **apakšzemes** ogļraktuvēm ir atbildīgas dalībvalstis. **Pamestu apakšzemes ogļraktuvju alternatīvas izmantošanas gadījumā 26. panta 3. punktā minētais atļaujas turētājs ir atbildīgs par šā panta 2., 3. un 6. punktā minēto prasību izpildi.**
8. Kompetentās iestādes šajā pantā minētos ziņojumus saskaņā ar 5. panta 4. punktu dara pieejamus sabiedrībai un Komisijai 3 mēnešu laikā no brīža, kad tos iesniegusi atbildīgā puse.

26. pants

Mitigācijas pasākumi

1. Pamatojoties uz 25. pantā minēto inventarizācijas sarakstu, dalībvalstis izstrādā un īsteno mitigācijas plānu nolūkā novērst metāna emisijas no *slēgtām apakšzemes ogļraktuvēm un pamestām apakšzemes ogļraktuvēm, kurās darbības tika pārtrauktas pēc ... [70 gadi pirms šīs regulas spēkā stāšanās dienas]*.

Minēto mitigācijas plānu iesniedz kompetentajām iestādēm līdz ... [30 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas]. Tajā iekļauj *galvenos atskaites punktus tā īstenošanai un vismaz VIII pielikuma 3. daļā izklāstītos elementus.*

2. No 2030. gada 1. janvāra ir aizliegta novadīšana atmosfērā un sadedzināšana lāpā no 25. panta 2. punktā minētajiem elementiem, izņemot gadījumus, kad metāna utilizācija vai metāna emisiju samazināšana nav tehniski iespējama vai apdraudētu vides, *cilvēku, tostarp personāla, drošību, vai veselību*. Šādā situācijā 25. pantā noteikto ziņošanas pienākumu ietvaros raktuvju operatori vai dalībvalstis apliecina, ka ir nepieciešams metānu novadīt atmosfērā vai sadedzināt lāpā, nevis utilizēt vai samazināt tā emisijas.
3. *Pamestu apakšzemes ogļraktuvju alternatīva izmantošana ir atļauta saskaņā ar atļauju piešķiršanas procedūru, kas pielāgota konkrētam pamesto apakšzemes ogļraktuvju alternatīvas izmantošanas veidam. Pieteikuma iesniedzējs kompetentajām iestādēm iesniedz sīki izstrādātu pasākumu plānu metāna emisiju novēršanai. Atļaujas turētājs pilda 25. pantā un šajā pantā noteiktos monitoringa, ziņošanas un mitigācijas pienākumus.*

4. *Neskarot piemērojamos nozarspecifiskos Savienības tiesību aktus, slēgtām apakšzemes ogļraktuvēm ir atļauta esošā mitigācijas paraugprakse metāna emisiju samazināšanai.*

5. nodaļa

Savienības *tīrgū laistas jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu* metāna emisijas

27. pants

Importētājiem piemērojamās prasības

1. Līdz ■ ... [9 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] un pēc tam katru gadu līdz 31. *maijam* importētāji ■ tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, *kurā tie ir iedibināti*, sniedz IX pielikumā noteikto informāciju. *Ja importētāji minēto informāciju nesniedz pilnībā vai daļēji, tie sniedz minētajām kompetentajām iestādēm pienācīgu pamatojumu šādai nesniegšanai, un izklāsta darbības, ko tie ir veikuši, lai iegūtu minēto informāciju.*

Komisija *ir* pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 34. pantu, lai *grozītu* šo regulu, *mainot* informāciju, kas importētājiem jāsniedz.

2. Līdz ■ ... [12 mēneši no regulas spēkā stāšanās dienas] un pēc tam katru gadu līdz 31. *augustam* dalībvalstis iesniedz Komisijai importētāju sniegto informāciju.

Komisija minēto informāciju dara pieejamu saskaņā ar 30. pantu.

■

28. pants

Monitoringa, ziņošanas un verifikācijas pasākumu līdzvērtība

- 1. No 2027. gada 1. janvāra importētāji apliecina un saskaņā ar 27. panta 1. punktu ziņo tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā tie ir iedibināti, ka līgumi, kas noslēgti vai atjaunoti ... [šīs regulas spēkā stāšanās diena] vai pēc tam, par ārpus Savienības ražotas jēlnaftas, dabasgāzes vai ogļu piegādi aptver tikai jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles, uz kurām attiecas ražotāja līmenī piemēroti monitoringa, ziņošanas un verifikācijas pasākumi, kas ir līdzvērtīgi šajā regulā noteiktajiem pasākumiem.*
- 2. Attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti pirms ... [šīs regulas spēkā stāšanās diena] par ārpus Savienības ražotas jēlnaftas, dabasgāzes vai ogļu piegādi, importētāji īsteno visus saprātīgus centienus, lai pieprasītu, ka uz jēlnaftu, dabasgāzi vai oglēm attiecas ražotāja līmenī piemēroti monitoringa, ziņošanas un verifikācijas pasākumi, kas ir līdzvērtīgi tiem, kas noteikti šajā regulā. Minētie centieni var ietvert minēto līgumu grozīšanu.*

No 2027. gada 1. janvāra importētāji katru gadu informē tās dalībvalsts kompetentās iestādes, kurā tie ir iedibināti, par šādu centienu rezultātiem kā daļu no informācijas, kas jāsniedz, ievērojot 27. panta 1. punktu, un neinformēšanas gadījumā sniedz kompetentajām iestādēm pienācīgu pamatojumu šādai neinformēšanai un izklāsta darbības, ko tie veikuši minēto centienu ietvaros.

3. *Komisija izdod ieteikumus, kuros ietvertas fakultatīvas paraugklauzulas saistībā ar informāciju, kas jāsniedz 1. un 2. punkta nolūkā, un kuras importētājiem, kuri Savienības tirgū laiž jēlnaftu, dabasgāzi un ogles, jāizmanto, grozot vai atjaunojot esošos līgumus vai parakstot jaunus līgumus par jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu piegādi.*
4. *Dalībvalstu kompetentās iestādes saskaņā ar Savienības tiesību aktiem aizsargā no importētājiem saskaņā ar šo pantu saņemtās informācijas konfidencialitāti. Kompetentās iestādes sniedz minēto informāciju Komisijai, kas aizsargā šādas informācijas konfidencialitāti saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.*
5. *Šā panta nolūkā monitoringa, ziņošanas un verifikācijas pasākumus uzskata par līdzvērtīgiem šajā regulā noteiktajiem pasākumiem šādos gadījumos:*
- a) *uz jēlnaftu, dabasgāzi un oglēm attiecas neatkarīgas trešās personas veikta verifikācija, kas ir līdzvērtīga 8. un 9. pantā noteiktajai verifikācijai, un ražotājs, kas ir iedibināts trešā valstī, piemēro:*
- i) *attiecībā uz jēlnaftu un dabasgāzi – monitoringa un ziņošanas pasākumus, kas nodrošina metāna emisiju kvantificēšanu ■ un kas ir līdzvērtīgi 12. pantā noteiktajiem pasākumiem, vai monitoringu un ziņošanu OGMP 2.0 satvara 5. līmenī;*
- ii) *attiecībā uz oglēm – monitoringa un ziņošanas pasākumus, kas līdzvērtīgi ■ 20. pantā noteiktajiem pasākumiem ; vai*

b) trešā valsts ir ieviesusi un attiecībā uz ražotājiem un eksportētājiem, kas ir iedibināti minētajā trešā valstī un piegādā jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles Savienības tirgum, piemēro monitoringa, ziņošanas un verificācijas tiesisko regulējumu, kas ir vismaz līdzvērtīgs Savienībā piemērotajam regulējumam; jo īpaši trešā valsts ir apliecinājusi, ka minētās monitoringa un ziņošanas prasības nodrošina vismaz avota un objekta līmeņa kvantificēšanu un regulāru ziņošanu, kas ir līdzvērtīga 12. pantā noteiktajam attiecībā uz jēlnaftu un dabasgāzi un 20. pantā noteiktajam attiecībā uz oglēm, un ka ir ieviesta efektīva verificācija, ko veic neatkarīga trešā persona un kas ir līdzvērtīga 8. un 9. pantā noteiktajai, kā arī efektīva uzraudzība un izpilde.

6. Šā panta 5. punkta b) apakšpunkta nolūkā Komisija ar īstenošanas aktu nosaka procedūru un prasības attiecībā uz pierādījumiem, kas trešai valstij jāsniedz līdzvērtības konstatēšanai. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 35. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru.

Līdzvērtības konstatēšanas procedūru var sākt pēc trešās valsts lūguma vai to var sākt Komisija.

Komisija aktīvi sadarbojas ar visām trešām valstīm, kuras eksportē jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles uz Savienības tirgu, lai panāktu to piekrišanu šādas procedūras sākšanai, ņemot vērā no minētajām trešām valstīm importēto daudzumu un to potenciālu to metāna emisiju samazināšanai.

Komisija ar īstenošanas aktiem attiecībā uz katru attiecīgo trešo valsti konstatē līdzvērtību tikai tad, ja trešā valsts atbilst visiem šā panta 5. punkta b) apakšpunktā izklāstītajiem nosacījumiem un ir sniegti visi vajadzīgie pierādījumi. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar šīs regulas 35. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru. Komisija atturas no šādu īstenošanas aktu pieņemšanas, ja to pieņemšana apietu ierobežojošos pasākumus, kas pieņemti saskaņā ar LESD 215. pantu un ierobežo jēlnaftas, dabasgāzes vai ogļu importu.

Komisija jebkurā laikā ar īstenošanas aktu var atsaukt līdzvērtību, ja trešā valsts vismaz 12 mēnešu laikposmā juridiski vai praksē vairs neatbilst šā panta 5. punkta b) apakšpunktā izklāstītajiem nosacījumiem. Minēto īstenošanas aktu pieņem saskaņā ar 35. panta 3. punktā minēto pārbaudes procedūru. Pirms minētā īstenošanas akta pieņemšanas Komisija informē trešo valsti par savām bažām un dod tai iespēju paust viedokli.

Sagatavojot šajā punktā minētos īstenošanas aktus, Komisija informē ar Naftas un naftas produktu koordinācijas grupu, kas izveidota ar Padomes Direktīvu 2009/119/EK²⁸, Gāzes koordinācijas grupu, kas izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1938²⁹, un Komisijas izveidoto Elektroenerģijas jautājumu koordinācijas grupu, kā arī citas attiecīgās ieinteresētās personas. Minētie īstenošanas akti stājas spēkā ne agrāk kā 30 kalendārās dienas pēc to pieņemšanas dienas.

²⁸ *Padomes Direktīva 2009/119/EK (2009. gada 14. septembris), ar ko dalībvalstīm uzliek pienākumu uzturēt jēlnaftas un/vai naftas produktu obligātas rezerves (OV L 265, 9.10.2009., 9. lpp.).*

²⁹ *Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1938 (2017. gada 25. oktobris) par gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 994/2010 (OV L 280, 28.10.2017., 1. lpp.).*

7. *Importētāji ir atbrīvoti no 1. un 2. punktā noteiktajiem ziņošanas pienākumiem, ja tie importē jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles no trešās valsts, attiecībā uz kuru saskaņā ar 6. punktu ir konstatēta līdzvērtība.*

8. *No ... [šīs regulas spēkā stāšanās diena] attiecīgā gadījumā un ievērojot piemērojamās procedūras, Komisija ierosina un cenšas Savienību iesaistīt sadarbības satvaros ar trešām valstīm, no kurām Savienība importē jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles, lai palīdzētu tām izveidot monitoringa, ziņošanas un verificācijas sistēmu, kas ir līdzvērtīga šajā regulā noteiktajai. Komisija neiesaka iesaistīties šādos sadarbības satvaros, ja ar minētajiem satvariem tiktu apieti ierobežojošie pasākumi, kas pieņemti saskaņā ar LESD 215. pantu attiecībā uz jēlnaftas, dabasgāzes vai ogļu importu.*

29. pants

Jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu ražošanas metāna intensitāte

1. *Līdz ... [4 gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] un pēc tam katru gadu attiecībā uz piegādes līgumiem, kas noslēgti vai atjaunoti ... [šīs regulas spēkā stāšanās diena] vai pēc tam, Savienības ražotāji un, ievērojot 27. panta 1. punktu, importētāji ziņo tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā tie ir iedibināti, par jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu, ko tie laiduši Savienības tirgū, ražošanas metāna intensitāti, kas aprēķināta izmantojot metodiku, kura izklāstīta, ievērojot šā panta 4. punktu.*

Attiecībā uz piegādes līgumiem, kas noslēgti pirms ... [šīs regulas spēkā stāšanās diena], Savienības ražotāji un, ievērojot 27. panta 1. punktu, importētāji īsteno visus saprātīgus centienus, lai tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā tie ir iedibināti, ziņotu par Savienības tirgū to laistās jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu ražošanas metāna intensitāti, kas aprēķināta, izmantojot metodiku, kura izklāstīta, ievērojot šā panta 4. punktu. No ... [4 gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] Savienības ražotāji un importētāji, kas Savienības tirgū laiž jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles, katru gadu ziņo tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā tie ir iedibināti, par šādu centienu rezultātiem.

2. *Līdz ... [6 gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] un pēc tam katru gadu Savienības ražotāji un importētāji, kas Savienības tirgū laiž jēlnaftu, dabasgāzi un ogles saskaņā ar piegādes līgumiem, kas noslēgti vai atjaunoti pēc ... [6 gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas], apliecina tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā tie ir iedibināti, ka Savienības tirgū to laistās jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu ražošanas metāna intensitāte, kas aprēķināta, izmantojot metodiku, kura izklāstīta, ievērojot ar 4. punktu, ir zemāka par maksimālajām metāna intensitātes vērtībām, kas noteiktas saskaņā ar 6. punktu, lai veicinātu globālo metāna emisiju samazināšanu minētajiem produktiem.*

3. *Dalībvalstu kompetentās iestādes saskaņā ar Savienības tiesību aktiem aizsargā no Savienības ražotājiem un importētājiem saskaņā ar šo pantu saņemtās informācijas konfidencialitāti. Kompetentās iestādes sniedz minēto informāciju Komisijai, kas aizsargā šādas informācijas konfidencialitāti saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.*
4. *Līdz ... [3 gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] Komisija pieņem deleģēto aktu saskaņā ar 34. pantu, lai papildinātu šo regulu, izklāstot metodiku Savienības tirgū laistas jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu ražošanas metāna intensitātes aprēķināšanai ražotāja līmenī. Minētajā metodikā ņem vērā dažādus ražošanas procesus un objekta apstākļus, kā arī esošās starptautiskās metodikas un paraugpraksi metāna intensitātes aprēķināšanai. Minētā metodika ir nediskriminējoša un bāstīta uz pārredzamiem un objektīviem kritērijiem. Sagatavojot šādus deleģētos aktus, Komisija informē Naftas un naftas produktu koordinācijas grupu, Gāzes koordinācijas grupu, Elektroenerģijas jautājumu koordinācijas grupu un citas attiecīgās ieinteresētās personas.*

5. *Līdz ... [5 gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] Komisija novērtē iespējamo ietekmi, ko ražotāja līmenī rada dažādi maksimālo metāna intensitātes vērtību līmeņi, kuri saistīti ar Savienības tirgū laistas jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu ražošanu, un iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Minētajā ziņojumā iekļauj novērtējumu par globālo metāna emisiju iespējamo samazināšanu, par ietekmi uz energoapgādes drošību Savienības un valstu līmenī un uz Savienības ekonomikas konkurētspēju, kā arī par iespējamiem tirgus kropļojumiem globālā un reģionālā mērogā. Minētajā ziņojumā iekļauj arī tirgus novērtējumu par pašreizējo un turpmāko piegāžu Savienībai līdz 2049. gadam metāna intensitāti, izmantojot gan ilgtermiņa līgumus, gan tūlītējus pirkumus. Minētajā novērtējumā analizē situāciju katrā dalībvalstī, ņemot vērā līgumsaistības, kuras uzņēmās pirms ... [šīs regulas spēkā stāšanās diena], energoinfrastruktūras jaudas un iespējamus ierobežojumus.*

6. *Pamatojoties uz 5. punktā minēto novērtējumu un objektīviem kritērijiem, Komisija pieņem deleģētos aktus saskaņā ar 34. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot maksimālās metāna intensitātes vērtības ražotāja līmenī, kas saistītas ar Savienības tirgū laistu jēlnaftu, dabasgāzi un oglēm. Minētie deleģētie akti atbilst Savienības tirgū laistas jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu ražošanas metāna intensitātes aprēķināšanas metodikai, kas izklāstīta saskaņā ar šo pantu. Minētajos deleģētajos aktos nosaka arī dažādas metāna intensitātes klases jēlnaftai, dabasgāzei un oglēm. Minētās maksimālās metāna intensitātes vērtības jēlnaftai, dabasgāzei un oglēm nosaka atsevišķi, aptverot vislabākā snieguma klasi vai klases. Minētajās maksimālajās metāna intensitātes vērtībās un metāna intensitātes klasēs ņem vērā dažādos avotus, ražošanas procesus un objekta apstākļus, un tās nosaka tādā līmenī, kas veicina globālo metāna emisiju samazināšanu attiecībā uz Savienības tirgū laistu jēlnaftu, dabasgāzi un oglēm, vienlaikus saglabājot energoapgādes drošību Savienības un valstu līmenī, nodrošinot Savienības tirgū laistas jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu apjoma līdzsvarotu sadali, kā arī nediskriminējošu attieksmi un aizsargājot Savienības ekonomikas konkurētspēju.*

30. pants

Metāna pārredzamības datubāze *un metāna snieguma profili*

1. Līdz [18 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] Komisija izveido un uztur metāna pārredzamības datubāzi, *kas ietver attiecīgu informāciju par dalībvalstīm un trešām valstīm, uzņēmumiem, importētājiem un Savienības tirgū laistas jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu apjomiem*, jo īpaši informāciju, kas tai iesniegta, ievērojot 12. panta 8. punktu, 18. panta 10. punktu, 20. panta 7. punktu, 23. panta 2. punktu, 25. panta 8. punktu, *27. panta 2. punktu, 28. panta 4. punktu un 29. panta 3. punktu.*
2. Papildus 1. punktā minētajai informācijai datubāzē iekļauj *vismaz* šādu informāciju:
 - a) to trešo valstu saraksts, kurās ražo *jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles* un no kurām tās eksportē uz Savienību;
 - b) *šāda informācija* attiecībā uz katru a) apakšpunktā minēto *dalībvalsti vai trešo valsti*:
 - i) vai tā ir ieviesusi obligātus regulatīvos pasākumus attiecībā uz enerģētikas sektora metāna emisijām, kuri aptver šajā regulā izklāstītos pasākumus attiecībā uz enerģētikas sektora metāna emisiju mērīšanu, ziņošanu, verifikāciju un mitigāciju, *jo īpaši ierobežojumus attiecībā uz novadīšanu atmosfērā un sadedzināšanu lāpā;*
 - ii) vai tā ir parakstījusi Parīzes nolīgumu, kas pieņemts saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām (UNFCCC), *un vai tā ir pievienojusies globālajam metāna emisiju samazināšanas solījumam;*

- iii) *attiecīgā gadījumā – vai tā iesniedz nacionālos inventarizācijas ziņojumus saskaņā ar UNFCCC prasībām;*
- iv) *attiecīgā gadījumā – vai nacionālie inventarizācijas ziņojumi, kas iesniegti saskaņā ar UNFCCC, ietver 3. detalizācijas pakāpes ziņošanu par metāna emisijām enerģētikas sektorā un nosaka 3. detalizācijas pakāpē ziņoto metāna emisiju kategorijas;*
- v) *attiecīgā gadījumā – metāna emisiju apjoms enerģētikas sektorā, kas norādīts saskaņā ar UNFCCC iesniegtajos nacionālajos inventarizācijas ziņojumos, un tas, vai minētie dati ir neatkarīgi verificēti;*
- vi) *ja pieejams, elektroniskās saites uz nacionālajiem datu avotiem ar informāciju par metāna emisijām enerģētikas sektorā;*
- c) *attiecībā uz katru dalībvalsti – to importētāju saraksts, kuri Savienības tirgū laiž jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles;*
- d) *šāda informācija attiecībā uz katru a) apakšpunktā minēto trešo valsti:*
 - i) *attiecīgā gadījumā – saraksts ar jēlnaftas, dabasgāzes vai ogļu ražotājiem vai eksportētājiem uz Savienību un tas, vai tie ir daļa no jebkādam globālām metāna emisiju samazināšanas iniciatīvām, piemēram, OGMP un iniciatīvas “nekāda sistemātiska sadedzināšana lāpā” (Zero Routine Flaring Initiative);*
 - ii) *indikatīvas vērtības, ar ko aplēs metāna emisijas, kas saistītas ar jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu transportēšanu.*

█ *Metāna pārredzamības datubāzi izmanto kā informācijas rīku, kam jābūt publiski pieejamam* █ *bez maksas* █ .

Metāna pārredzamības datubāzē norāda, kur neatkarīgas trešās personas ir verificējušas iesniegtās informācijas kvalitāti un uzticamību.

3. *Līdz ... [24 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] Komisija, pamatojoties uz metāna pārredzamības datubāzē pieejamo informāciju, publicē to dalībvalstu un attiecīgā gadījumā Savienības ražotāju vai importētāju metāna snieguma profilus, kuri laiž Savienības tirgū jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles, kā arī trešo valstu, no kurām Savienība importē jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles, un trešo valstu ražotāju vai eksportētāju, kuri tās piegādā uz Savienību, metāna snieguma profilus.*
4. *Metāna snieguma profilus, kas publicēti saskaņā ar 3. punktu, atjaunina katru gadu, un tajos attiecīgā gadījumā iekļauj vismaz šādus elementus:*
- a) *metāna emisijas, kas saistītas ar Savienības tirgū laistu jēlnaftu, dabasgāzi un oglēm, un datu kvalitātes novērtējums par ziņotajām metāna emisijām, tostarp attiecīgā gadījumā OGMP 2.0 ziņošanas līmenis;*
 - b) *novērtējums par īstenotajiem centieniem monitorēt, ziņot un samazināt metāna emisijas, ko veikuši Savienības ražotāji vai importētāji, kā arī trešo valstu ražotāji vai eksportētāji, kas Savienības tirgū laiž jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles, tostarp attiecīgā gadījumā pa reģioniem;*
 - c) *analīze par superemisijas notikumiem, kas notikuši dalībvalstīs vai trešās valstīs, no kurām Savienība importē jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles, un to, kā minētie notikumi tika risināti.*

5. ***Metāna snieguma profilus, kas publicēti saskaņā ar 3. punktu, dara publiski pieejamus tiešsaistē bez maksas.***
6. Šo pantu piemēro, neskarot Direktīvu (ES) 2016/943.

31. pants

Globālais metāna monitoringa rīks ***un ātrās reaģēšanas mehānisms***

1. Līdz ... [divi gadi no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] Komisija izveido globālo metāna monitoringa rīku, kura pamatā ir satelītdati un dati, ko nodrošina vairāki sertificēti datu sniedzēji un dienesti, tostarp ar Regulu (ES) 2021/696 izveidotās Savienības kosmosa programmas komponents *Copernicus*. ***Minētajā nolūkā Komisija var izmantot esošos starptautiskos rīkus vai satvarus, ja tādi ir pieejami.***

Globālo metāna monitoringa rīku dara publiski pieejamu, un tas regulāri sniedz jaunāko informāciju vismaz par tādu notikumu gadījumiem, mērogu un atrašanās vietu, kuri rada lielas metāna emisijas ***Savienībā vai ārpus tās.***

2. ***Līdz ... [18 mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] Komisija izveido ātrās reaģēšanas mehānismu, lai atklātu un novērstu superemisijas notikumus.***

Komisija nekavējoties paziņo par visiem atklātajiem superemisijas notikumiem attiecīgi dalībvalstij vai trešai valstij, kuras jurisdikcijā notikums ir noticis. Ja iespējams, Komisija arī paziņo ražotājam, kas saistīts ar metāna emisiju avotu vai saistītu avotu kopumu. Minētajā paziņojumā iekļauj lūgumu nekavējoties sniegt papildu informāciju par superemisijas notikumu un korektīvajiem pasākumiem, kas veikti vai plānoti veikt, lai mazinātu ietekmi vai apturētu notikumu, tostarp termiņu, kurā minētie pasākumi jāveic. Komisija īsteno visu vajadzīgo saziņu, lai iegūtu un verificētu informāciju, kas saņemta saistībā ar notikumu, tostarp attiecīgā gadījumā sadarbībā ar kompetentām starptautiskām organizācijām. Minētajā nolūkā Komisija var izmantot esošos starptautiskos rīkus vai satvarus, ja tādi ir pieejami.

3. *Komisija ierosina Savienības vārdā izveidot divpusējus dialogus ar trešām valstīm, no kurām Savienība importē jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles, ar mērķi izveidot informācijas apmaiņas satvaru un agrīnas atklāšanas un brīdināšanas sistēmu, lai atklātu un viens otru brīdinātu par superemisijas notikumu gadījumiem un korektīviem pasākumiem, kas veikti vai jāveic, lai novērstu vai apturētu šādus notikumus. Minēto dialogu mērķis ir arī apzināt veidus, kā paātrināt metāna emisiju samazināšanu enerģētikas sektorā, un vajadzības gadījumā tie var piedāvāt paraugprakses apmaiņu un ieteikumus, kā izveidot monitoringa, ziņošanas, verifikācijas un samazināšanas pasākumus, kas ir līdzvērtīgi šajā regulā noteiktajiem pasākumiem.*

Komisija neierosina izveidot divpusējus dialogus ar trešām valstīm, ja tas apietu ierobežojošos pasākumus, kas pieņemti saskaņā ar LESD 215. pantu attiecībā uz jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu importu.

4. *Pamatojoties uz monitoringu, kas veikts saistībā ar 2. un 3. punktā minētajiem dialogiem, Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi par superemisijas notikumu paziņojumiem un korektīvo pasākumu īstenošanu Savienībā un trešās valstīs, no kurām Savienība importē jēlnaftu, dabasgāzi vai ogles, un par jebkādu iespējamu ietekmi uz energoapgādes drošību Savienības un valstu līmenī.*
5. Šo pantu *piemēro, neskarot* Direktīvu (ES) 2016/943.

6. nodaļa

Nobeiguma noteikumi

32. pants

Standarti un tehniskie priekšraksti

1. *Komisija saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1025/2012 10. panta 1.–5. punktu lūdz vienai vai vairākām Eiropas standartizācijas organizācijām izstrādāt saskaņotus standartus attiecībā uz šādiem elementiem:*
 - a) *metāna emisiju mērīšana un kvantificēšana, kā minēts 12. panta 5. punktā;*
 - b) *NAN apsekojumi, kā minēts 14. panta 1. punktā;*
 - c) *aprīkojums, kā minēts 15. panta 3. punktā;*
 - d) *metāna emisiju kvantificēšana, kā minēts 18. panta 3. punktā; un*
 - e) *metāna emisiju mērīšana un kvantificēšana, kā minēts 20. panta 4. punktā un 25. panta 2. punktā;*

Pēc Eiropas standartizācijas organizācijas standarta projekta saņemšanas Komisija novērtē tā atbilstību attiecīgajam standartizācijas lūgumam, šai regulai un citiem piemērojamiem Savienības tiesību aktiem.

Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 34. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot šajā punktā minētos obligātos standartus vai to daļas.

2. Ja saskaņā ar šā panta 1. punktu nav pieņemts deleģētais akts, Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 34. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot obligātus tehniskos priekšrakstus vai to daļas, attiecībā uz šādiem elementiem:

- a) metāna emisiju mērīšana un kvantificēšana, kā minēts 12. panta 5. punktā;*
- b) NAN apsekojumi, kā minēts 14. panta 1. punktā;*
- c) aprīkojums, kā minēts 15. panta 3. punktā;*
- d) metāna emisiju kvantificēšana, kā minēts 18. panta 3. punktā; un*
- e) metāna emisiju mērīšana un kvantificēšana, kā minēts 20. panta 4. punktā un 25. panta 2. punktā;*

Komisija var pieņemt minētos deleģētos aktus tikai tad, ja tā ir izdevusi standartizācijas lūgumu vienai vai vairākām Eiropas standartizācijas organizācijām un ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:

- a) lūgums nav akceptēts;*
- b) lūgtie standarti nav iesniegti noteiktajā termiņā;*

- c) *Eiropas standartizācijas organizāciju izstrādātie standarti neatbilst lūgumam; vai*
- d) *Eiropas standartizācijas organizācijas izstrādātie standarti tiek uzskatīti par nepietiekamiem, lai pilnībā vai daļēji aptvertu šīs regulas prasības.*

33. pants

Sodi

1. Dalībvalstis paredz noteikumus par sodiem, ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to piemērošanu.

Paredzētie sodi ir iedarbīgi, samērīgi un atturoši, un *inter alia* tie ir **vismaz**:

- a) naudas sodi, kas ir samērīgi ar kaitējumu videi **un ietekmi uz cilvēku drošību un sabiedrības veselību** un ko nosaka tādā līmenī, kas:
 - i) **vismaz** efektīvi atņem atbildīgajām personām ekonomiskos ieguvumus, kas izriet no pārkāpuma; un
 - ii) pakāpeniski palielinās par atkārtotiem nopietniem pārkāpumiem;
- b) periodiski soda maksājumi, lai piespiestu operatorus, **uzņēmumus, raktuvju operatorus vai importētājus** attiecīgi izbeigt pārkāpumu, izpildīt lēmumu, ar ko tiem uzdots veikt novēršanas vai korektīvus pasākumus, sniegt informāciju vai pakļauties inspekcijai.

Dalībvalstis minētos noteikumus un pasākumus līdz ... [**12** mēneši no šīs regulas spēkā stāšanās dienas] dara zināmus Komisijai un nekavējoties paziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas tos ietekmē.

2. *Dalībvalstis saskaņā ar valsts tiesību aktiem nodrošina, ka kompetentās iestādes ir pilnvarotas piemērot vismaz šādus administratīvos sodus un administratīvos pasākumus par 12. panta, 14. panta 14. punkta, 16. panta 2. punkta, 20. panta, 23. panta 1. punkta, 27. panta 1. punkta, 28. panta 1. un 2. punkta un 29. panta 1. un 2. punkta pārkāpumiem ar noteikumu, ka tie neapdraud energoapgādes drošību:*

- a) pieņemt lēmumu, ar kuru personai prasa pārkāpumu izbeigt;*
- b) izdot rīkojumu konfiscēt pārkāpumu rezultātā gūto peļņu vai novērstos zaudējumus, ciktāl tos iespējams noteikt;*
- c) izdot publiskus brīdinājumus vai paziņojumus;*
- d) pieņemt lēmumu, ar kuru piemēro periodiskus soda maksājumus;*
- e) pieņemt lēmumu, ar kuru piemēro administratīvos naudas sodus.*

Juridisko personu gadījumā e) apakšpunktā minēto administratīvo naudas sodu apmērs nepārsniedz 20 % no gada apgrozījuma iepriekšējā saimnieciskajā gadā. Fizisko personu gadījumā minēto naudas sodu apmērs nepārsniedz 20 % no gada ienākumiem iepriekšējā kalendārajā gadā.

3. *Ja dalībvalsts tiesību sistēmā nav paredzēti administratīvi naudas sodi, valsts kompetentās tiesas pēc kompetento iestāžu lūguma var uzlikt naudas sodus. Minētie naudas sodi ir iedarbīgi, un to ietekme ir līdzvērtīga administratīvo iestāžu uzliktajiem administratīvajiem naudas sodiem.*
4. *Īstenojot savas pilnvaras saskaņā ar šo pantu, kompetentās iestādes cieši sadarbojas, lai nodrošinātu, ka to pilnvaras tiek īstenotas un ka administratīvie sodi un administratīvie pasākumi, ko tās piemēro, tiek efektīvi un konsekventi izstrādāti un piemēroti visā Savienībā.*
5. Sodus piemēro vismaz par šādiem pārkāpumiem:
- a) operatori, **uzņēmumi**, raktuvju operatori **vai importētāji** nesniedz kompetentajām iestādēm vai verificētājiem palīdzību, kas vajadzīga to uzdevumu izpildei saskaņā ar šo regulu;
 - b) operatori vai raktuvju operatori neveic 6. panta 5. un 6. punktā minētajos inspekcijas ziņojumos noteiktās darbības;
 - c) operatori **vai** raktuvju operatori neiesniedz metāna emisiju ziņojumus, kā prasīts **12. pantā, 18. panta 3. punktā, 20. pantā un 25. panta 6. punktā**, tostarp verificācijas apliecinājumu, ko izdevis neatkarīgs verificētājs saskaņā ar **8. panta 4. punktu**;

- d) operatori **neiesniedz NAN programmu saskaņā ar 14. panta 1. punktu vai** neveic NAN apsekojumu saskaņā ar **14. panta 2., 5. un 6. punktu;**
- e) operatori neremontē vai nenomaina komponentus, pastāvīgi neapseko komponentus un neregistrē noplūdes saskaņā ar **14. panta 8.–13. punktu;**
- f) operatori neiesniedz ziņojumu saskaņā ar **14. panta 14. punktu;**
- g) operatori vai raktuvju operatori metānu novada atmosfērā vai sadedzina lāpā, tostarp sistemātiski sadedzina, izņemot situācijās, kas paredzētas **15. panta 2. un 3. punktā, 22. panta 1. un 2. punktā un 26. panta 2. punktā;**
- h) operatori vai raktuvju operatori nespēj apliecināt, ka ir nepieciešams metānu novadīt atmosfērā, nevis sadedzināt lāpā, un nespēj apliecināt, ka ir nepieciešams metānu sadedzināt lāpā, nevis to ievadīt atpakaļ, utilizēt uz vietas, uzkrāt vēlākai izmantošanai vai nosūtīt uz tirgu, ja runa ir par operatoriem, vai utilizēt vai mitigēt, ja runa ir par raktuvju operatoriem, saskaņā ar **15. panta 4. un 6. punktu, 22. panta 1. un 2. punktu un 26. panta 2. punktu;**
- i) **operatori nenomaina vai neizmanto novadīšanas aprīkojumu saskaņā ar 15. panta 5. un 7. punktu;**

- j) operatori vai raktuvju operatori nepaziņo vai neziņo par novadīšanas atmosfērā notikumiem un sadedzināšanas lāpā notikumiem saskaņā ar attiecīgi **16. pantu, 23. panta 1. punktu** vai 26. pantu **■** ;
 - k) tiek izmantoti lāpas torņi vai sadedzināšanas ierīces, kas neatbilst **17., 22. un 23. panta** prasībām;
 - l) **atbildīgā puse nepiemēro mitigācijas pasākumus saskaņā ar 18. panta 6. un 9. punktu;**
 - m) importētāji nesniedz informāciju, kas prasīta saskaņā ar **27. panta 1. punktu** un IX pielikumu.
 - n) **importētāji nesniedz informāciju, kas prasīta saskaņā ar 28. panta 1. un 2. punktu;**
 - o) **Savienības ražotāji vai importētāji nesniedz informāciju, kas prasīta saskaņā ar 29. panta 1. un 2. punktu;**
 - p) **Savienības ražotāji vai importētāji neievēro maksimālās metāna intensitātes vērtības, kas noteiktas saskaņā ar 29. panta 6. punktu pieņemtajos deleģētajos aktos.**
6. ***Ja ir izpildīti 15. panta 8. punktā izklāstītie nosacījumi, dalībvalstis apsver iespēju samazināt vai nepiemērot sodus operatoriem par īstenošanas periodu, ko valsts iestādes uzskata par nepieciešamu.***

7. Dalībvalstis pēc vajadzības ņem vērā vismaz šādus indikatīvus kritērijus sodu piemērošanai:
- a) pārkāpuma ilgums vai ietekme laikā, kā arī pārkāpuma raksturs un smagums;
 - b) visas darbības, ko operators, uzņēmums, raktuves operators vai **importētājs** veicis, lai laikus mazinātu vai izlabotu kaitējumu;
 - c) to, vai pārkāpums izdarīts tīši vai nolaidības dēļ;
 - d) jebkādi iepriekšēji **vai atkārtoti** pārkāpumi, ko izdarījis operators, uzņēmums, raktuves operators vai **importētājs**;
 - e) ekonomiskie ieguvumi vai zaudējumi, ko operators, uzņēmums, raktuves operators vai importētājs tieši vai netieši guvis vai novērsis pārkāpuma dēļ, ja ir pieejami attiecīgie dati;
 - f) operatora, uzņēmuma, raktuves operatora vai **importētāja** lielums;
 - g) tas, cik lielā mērā notikusi sadarbība ar **iestādēm**;
 - h) tas, kā par pārkāpumu uzzinājušas **iestādes**, jo īpaši tas, vai **operators, uzņēmums, raktuves operators vai importētājs** ir laikus ziņojis par pārkāpumu, un, ja jā, tad kādā mērā;
 - i) jebkurš cits vainu pastiprinošs vai mīkstinošs faktors, kas attiecas uz lietas apstākļiem, **tostarp trešo personu darbības**.

8. Dalībvalstis katru gadu publicē informāciju par saskaņā ar šo regulu piemēroto sodu veidu un apmēru ■, pārkāpumiem un operatoriem, **uzņēmumiem, raktuvju operatoriem vai importētājiem**, kuriem sodi piemēroti.

Attiecīgā gadījumā par šādu informāciju ziņo saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) .../...³⁰⁺ 22. pantu.

34. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt ■ 22. panta 3. punktā, 27. panta 1. punktā, **29. panta 4. un 6. punktā un 32. pantā** minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz **piecu gadu** laikposmu no ■ [šīs regulas spēkā stāšanās diena], **ko automātiski pagarina uz tāda paša ilguma laikposmiem.**

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) .../... (... gada ...), ar ko paredz noteikumus par vides krimināltiesisko aizsardzību un ar ko aizstāj Direktīvas 2008/99/EK un 2009/123/EK (OV ..., ELI ...).

⁺ OV: lūgums ievietot numuru tekstā un aizpildīt attiecīgo zemsvītras piezīmi dokumentam 2021/0422 (COD).

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt **22. panta 3. punktā, 27. panta 1. punktā, 29. panta 4. un 6. punktā un 32. pantā** minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar **22. panta 3. punktu, 27. panta 1. punktu, 29. panta 4. un 6. punktu vai 32. pantu** pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

35. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz Enerģētikas savienības komiteja, kas izveidota ar Regulas (ES) 2018/1999 44. pantu. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 4. pantu.
3. ***Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.***

36. pants

Komisijas veikta uzraudzība, pārskatīšana un ziņojumi

1. Komisija ***uzrauga un pārskata*** šīs regulas ***piemērošanu un līdz 2028. gada 1. janvārim un pēc tam reizi piecos gados iesniedz ziņojumu*** Eiropas Parlamentam un Padomei.
2. ***Panta 1. punktā minētajā pirmajā ziņojumā jo īpaši pārskata šādus aspektus:***
 - a) ***šīs regulas efektivitāte un lietderība, nosakot pārredzamus un precīzus mērīšanas, ziņošanas un verifikācijas noteikumus un samazinot metāna emisijas, kas saistītas ar Savienības tirgū laistas jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu ražošanu;***

- b) ja iespējams, šīs regulas rezultātā sasniegtais tādu metāna emisiju samazināšanas līmenis, kas saistīts ar Savienības tirgū laistas jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu ražošanu;*
- c) tas, vai ir vajadzīgi papildu vai alternatīvi pasākumi nolūkā veicināt un paātrināt metāna emisiju samazināšanu Savienības tirgū laistas jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu vērtības ķēdē, lai atbalsstītu Savienības mērķrādītāju līdz 2050. gadam panākt siltumnīcefekta gāzu neto nulles emisiju līmeni un tās saistības saskaņā ar Parīzes nolīgumu.*

Minētajā pārskatīšanā ņem vērā attiecīgos Savienības tiesību aktus saistītās jomās.

Komisija attiecīgā gadījumā iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei leģislatīva akta priekšlikumu kopā ar savu ziņojumu, ņemot vērā attiecīgos Savienības tiesību aktus saistītās jomās.

3. Šā panta nolūkā Komisija var pieprasīt informāciju no dalībvalstīm un kompetentajām iestādēm un jo īpaši ņem vērā informāciju, ko dalībvalstis sniegušas savos integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, to atjauninājumos un nacionālajos enerģētikas un klimata progresā ziņojumos saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999.

37. pants

Grozījums Regulā (ES) 2019/942

Regulas (ES) 2019/942 15. pantam pievieno šādu punktu:

“8. Reizi trijos gados *ACER pēc apspriešanās ar dalībvalstīm* izstrādā un publisko indikatoru kopumu un attiecīgas atsaucēs vērtības, lai būtu iespējams salīdzināt vienības investīciju izmaksas, kas saistītas ar metāna emisiju mērīšanu, *kvantificēšanu, monitoringu, ziņošanu, verifikāciju* un samazināšanu, *tostarp novadīšanu atmosfērā un sadedzināšanu lāpā*, attiecībā uz salīdzināmiem projektiem. Tā izdod ieteikumus par vienības investīciju izmaksu indikatoriem un atsaucēs vērtībām, lai izpildītu pienākumus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) .../...*, kā paredzēts minētās regulas 3. pantā **■** .

* Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) .../... (... gada ...) par metāna emisiju samazināšanu enerģētikas sektorā un ar ko groza Regulu (ES) 2019/942 (ECLI...) +.”

+ OV: lūgums ievietot tekstā šīs regulas numuru un zemspītras piezīmē – šīs regulas numuru, pieņemšanas datumu un OV atsauci (2021/0423 (COD)).

38. pants
Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

...

Eiropas Parlamenta vārdā –

priekšsēdētāja

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs / priekšsēdētāja

I PIELIKUMS

NOPLŪŽU ATKLĀŠANAS UN NOVĒRŠANAS APSEKOJUMI, KĀ MINĒTS 14. PANTĀ

1. daļa

NAN apsekojumu biežums

- 1. Attiecībā uz visiem virszemes un pazemes komponentiem, izņemot sadales un pārvades tīklus, NAN apsekojumus veic šādā minimālajā biežumā:**

<i>NAN apsekojuma tips</i>	<i>Komponenta veids</i>	<i>Biežums</i>
1. tipa NAN apsekojums	Kompresoru stacija	4 mēneši
	Pazemes krātuve	
	LNG objekts	
	Regulēšanas un mērīšanas stacija	
	Vārstu stacija	9 mēneši
2. tipa NAN apsekojums	Kompresoru stacija	8 mēneši
	Pazemes krātuve	
	LNG objekts	
	Regulēšanas un mērīšanas stacija	
	Vārstu stacija	18 mēneši

<i>NAN apsekojuma tips</i>	<i>Materiāla veids</i>	<i>Biežums</i>
<i>1. tipa NAN apsekojums</i>	<i>Bitumena loksnes Pelēkais čuguns</i>	<i>3 mēneši</i>
	<i>Azbests Elastīgais čuguns</i>	<i>6 mēneši</i>
	<i>Neaizsargāts tērauds Varš</i>	<i>9 mēneši</i>
	<i>Polietilēns PVH Aizsargāts tērauds</i>	<i>15 mēneši</i>
<i>2. tipa NAN apsekojums</i>	<i>Bitumena loksnes Pelēkais čuguns</i>	<i>6 mēneši</i>
	<i>Azbests Elastīgais čuguns</i>	<i>12 mēneši</i>
	<i>Neaizsargāts tērauds Polietilēns PVH Varš</i>	<i>18 mēneši</i>
	<i>Aizsargāts tērauds</i>	<i>30 mēneši</i>

Ja materiāla veidu nevar noteikt, izmanto vislielāko biežumu attiecīgajam NAN apsekojuma tipam.

2. *Attiecībā uz visiem sadales un pārvades tīklu komponentiem NAN apsekojumus veic šādā minimālajā biežumā:*

<i>NAN apsekojuma tips</i>	<i>Komponenta veids</i>	<i>Biežums</i>
<i>1. tipa NAN apsekojums (projektētais spiediens > 16 bāri)</i>	<i>Kompresoru stacija Regulēšanas un mērīšanas stacija</i>	<i>4 mēneši</i>
	<i>Vārstu stacija</i>	<i>9 mēneši</i>
<i>2. tipa NAN apsekojums (projektētais spiediens > 16 bāri)</i>	<i>Kompresoru stacija Regulēšanas un mērīšanas stacija</i>	<i>8 mēneši</i>
	<i>Vārstu stacija</i>	<i>18 mēneši</i>
<i>2. tipa NAN apsekojums (projektētais spiediens ≤ 16 bāri)</i>	<i>Regulēšanas un mērīšanas stacija</i>	<i>9 mēneši</i>
	<i>Vārstu stacija</i>	<i>21 mēneši</i>

<i>NAN apsekojuma tips</i>	<i>Materiāla veids</i>	<i>Apsekojuma biežums</i>
<i>1. tipa NAN apsekojums (projektētais spiediens > 16 bāri)</i>	<i>Pelēkais čuguns</i>	<i>3 mēneši</i>
	<i>Bitumena loksnes</i>	
	<i>Azbests</i>	<i>6 mēneši</i>
	<i>Elastīgais čuguns</i>	
	<i>Neaizsargāts tērauds</i>	<i>12 mēneši</i>
	<i>Varš</i>	
	<i>Polietilēns</i>	<i>24 mēneši</i>
	<i>PVH</i>	
	<i>Aizsargāts tērauds</i>	
<i>2. tipa NAN apsekojums (projektētais spiediens > 16 bāri)</i>	<i>Pelēkais čuguns</i>	<i>6 mēneši</i>
	<i>Bitumena loksnes</i>	
	<i>Azbests</i>	<i>12 mēneši</i>
	<i>Elastīgais čuguns</i>	
	<i>Neaizsargāts tērauds</i>	<i>24 mēneši</i>
	<i>Varš</i>	
	<i>Polietilēns</i>	<i>36 mēneši</i>
	<i>PVH</i>	
	<i>Aizsargāts tērauds</i>	
<i>2. tipa NAN apsekojums (projektētais spiediens ≤ 16 bāri)</i>	<i>Pelēkais čuguns</i>	<i>6 mēneši</i>
	<i>Bitumena loksnes</i>	
	<i>Azbests</i>	<i>12 mēneši</i>
	<i>Elastīgais čuguns</i>	

	<i>Neaizsargāts tērauds</i> <i>Varš</i>	<i>24 mēneši</i>
	<i>Polietilēns</i> <i>PVH</i> <i>Aizsargāts tērauds</i>	<i>36 mēneši</i>

Ja materiāla veidu nevar noteikt, izmanto vislielāko biežumu attiecīgajam NAN apsekojuma tipam.

NAN apsekojumus var veikt, izmantojot divpakāpju pieeju: vispirms no attāluma un, tikai ja tiek atklāta noplūde, izmantojot otru atklāšanu pēc iespējas tuvāk avotam.

Attiecībā uz pazemes un zem jūras līmeņa aizsargātiem tērauda cauruļvadiem, kuru projektētais spiediens pārsniedz 16 bārus, operatori veic arī profilaktisku uz risku balstītu cauruļvadu integritātes pārvaldību, lai novērstu jebkādu noplūdi saskaņā ar attiecīgajiem Eiropas standartiem vai valsts tiesību aktiem par cauruļvadu integritātes pārvaldību. Profilaktiska cauruļvadu integritātes pārvaldība ietver sistēmā transportētās gāzes plūsmas, šķidrums sastāva, spiediena un temperatūras pastāvīgu monitoringu, lai nodrošinātu, ka minētie parametri atbilst piemērojamajām cauruļvadu integritātes specifikācijām, kā arī lai lokalizētu iespējamo metāna emisiju avotu un aplēstu tās. Ņemot vērā minētās profilaktiskās cauruļvadu integritātes pārvaldības rezultātus, kompetentā iestāde var apstiprināt dažādu biežumu līdz 36 mēnešiem 1. tipa NAN apsekojumam un līdz 48 mēnešiem 2. tipa NAN apsekojumam.

3. *Visiem atkrastes komponentiem NAN apsekojumus veic šādā minimālajā biežumā:*

<i>NAN apsekojuma tips</i>	<i>Komponenta veids</i>	<i>Biežums</i>
<i>1. tipa NAN apsekojums</i>	<i>Atkrastes komponenti virs jūras līmeņa</i>	<i>12 mēneši</i>
	<i>Atkrastes komponenti zem jūras līmeņa</i>	<i>24 mēneši</i>
	<i>Atkrastes komponenti zem jūras gultnes</i>	<i>36 mēneši</i>
<i>2. tipa NAN apsekojums</i>	<i>Atkrastes komponenti virs jūras līmeņa</i>	<i>24 mēneši</i>

4. *Attiecībā uz visiem pārējiem komponentiem 1. tipa NAN apsekojumus veic ik pēc 6 mēnešiem un 2. tipa NAN apsekojumus veic ik pēc 12 mēnešiem.*

2. daļa

Informācijas prasības attiecībā uz ierīcēm, ko izmanto NAN apsekojumos

Kā daļu no NAN programmas, kas minēta 14. panta 1. punktā, operatoriem ir jāsniedz šāda informācija:

1. informācija par ierīces ražotāju;
2. informācija par ierīču noplūžu atklāšanas spēju, uzticamību un ierobežojumiem, tostarp, bet ne tikai, par spēju identificēt konkrētas noplūdes vai vietas, atklāšanas robežām un jebkādiem lietošanas ierobežojumiem, kā arī pamatojoši dati;
3. apraksts par to, kur, kad un kā ierīces tiks izmantotas.

II PIELIKUMS

Noplūžu atklāšanas novēršanas un monitoringa grafiki, kā minēts 14. pantā

Novēršanas grafiks

Novēršanas grafikā ir vismaz šādi elementi:

- 1) visu pārbaudīto komponentu inventarizācijas saraksts un identifikācija;***
- 2) inspekcijas rezultāti, proti, vai ir konstatēta metāna zudums, un, ja ir, tad zuduma apjoms;***
- 3) attiecībā uz komponentiem, kuru emisijas, kā konstatēts NAN apsekojumā, atbilst 14. panta 8. punktā noteiktajām robežvērtībām vai tās pārsniedz, – norāde par to, vai NAN apsekojuma laikā noplūde ir novērsta vai ir veikta attiecīga nomaiņa, un, ja nē, tad kāpēc, ņemot vērā elementus, kas var attaisnot novēlotu novēršanu vai nomaiņu, kā minēts 14. panta 9. punktā, un plānotais novēršanas grafiks, kurā norādīts plānotais novēršanas vai nomaiņas datums;***
- 4) attiecībā uz komponentiem, par kuriem iepriekšējā NAN apsekojumā konstatēts, ka to emisijas ir mazākas par 14. panta 8. punktā noteiktajām robežvērtībām, bet pēc tam vēlākā NAN monitoringā, kura mērķis ir pārlicināties, vai metāna zuduma apjoms nav mainījies, ir konstatēts, ka tas emitē atbilstoši šādām robežvērtībām vai vairāk par tām, – norāde, vai noplūde tika novērsta vai nomaiņa veikta nekavējoties un, ja nē, tad kāpēc, ņemot vērā elementus, kas var attaisnot novēlotu novēršanu vai nomaiņu, kā minēts 14. panta 8. punktā, un plānotais novēršanas grafiks, kurā norādīts plānotais novēršanas vai nomaiņas datums.***

Pēc minētā novēršanas grafika sagatavo pēcnovēršanas monitoringa grafiku, kurā norāda, kad novēršana vai nomaiņa faktiski veikta.

Monitoringa grafiks

Monitoringa grafikā ir vismaz šādi elementi:

- 1) visu pārbaudīto komponentu inventarizācijas saraksts un identifikācija;*
- 2) inspekcijas rezultāti, proti, vai ir konstatēta metāna zudums, un, ja ir, tad zuduma apjoms;*
- 3) attiecībā uz komponentiem, par kuriem iepriekšējā NAN apsekojumā konstatēts, ka to emisijas atbilst 14. panta 8. punktā noteiktajām robežvērtībām vai pārsniedz tās, – informācija par veikto novēršanu vai nomaiņu un pēcnovēršanas monitoringa rezultātiem, lai pārbaudītu, vai novēršana vai nomaiņa ir bijusi veiksmīga;*
- 4) attiecībā uz komponentiem, par kuriem iepriekšējā NAN apsekojumā konstatēts, ka to emisijas ir mazākas par 14. panta 8. punktā noteiktajām robežvērtībām – , kādi rezultāti iegūti monitoringā, ko veic pēc NAN, lai noskaidrotu, vai metāna zuduma apjoms ir mainījies, un kādi ir ieteikumi, pamatojoties uz minētajiem rezultātiem.*

III PIELIKUMS

*Ziņošana par novadīšanas atmosfērā notikumiem un sadedzināšanas lāpā notikumiem, kā minēts
16. pantā*

Operatori kompetentajām iestādēm paziņo vismaz šādu informāciju par novadīšanas atmosfērā notikumiem un sadedzināšanas lāpā notikumiem:

- 1) operatora nosaukums;*
- 2) atrašanās vieta, aktīva nosaukums un veids;*
- 3) iesaistītais aprīkojums;*
- 4) datums(-i) un laiks(-i), kad notikums tika konstatēts vai sākts un izbeigts;*
- 5) atmosfērā novadītā vai lāpā sadedzinātā metāna apjoma kvantificēšana;*
- 6) noārdīšanas un likvidēšanas efektivitāte pēc lāpas torņa vai citas izmantotās sadedzināšanas ierīces projektētā līmeņa un tipa;*
- 7) notikuma cēlonis un raksturs;*
- 8) pasākumi, kas veikti, lai ierobežotu notikuma ilgumu un apmēru;*
- 9) korektīvi pasākumi, kas veikti, lai novērstu šādu notikumu cēloni un atkārtosanos;*
- 10) saskaņā ar 17. pantu veikto lāpas torņu vai citu sadedzināšanas ierīču un attiecīgā gadījumā attālinātā vai automatizētā monitoringa sistēmu inspekciju – kas jāveic reizi divās nedēļās, jo īpaši, ja ir konstatēts pārkāpums, – rezultāti;*
- 11) attiecīgā gadījumā – lēmums nomainīt novadīšanas atmosfērā aprīkojumu un nomaiņas grafiks.*

IV PIELIKUMS

Lāpas torņu un citu sadedzināšanas ierīču inspekcijas

Lāpas torņu vai citu sadedzināšanas ierīču inspekcijas ietver visaptverošu audiovizuālo un olfaktorisko pārbaudi, tostarp lāpas torņu vai citu sadedzināšanas ierīču ārēju vizuālu inspekciju, klausīšanos, vai nav radies paaugstināts spiediens vai šķidruma noplūdes, un ostīšanu, lai konstatētu neparastu un spēcīgu smaku.

Ziņojumā iekļauj šādus novērojumus:

- 1) ja lāpas torņi vai citas sadedzināšanas ierīces ir aizdegas: vai degšana uzskatāma par pienācīgu vai nepienācīgu;***
- 2) ja lāpas torņi vai citas sadedzināšanas ierīces nav aizdegas: vai no neaizdegas lāpas noplūst vai nenoplūst gāze; ja lāpas tornis vai cita sadedzināšanas ierīce ir aprīkota ar attālināta vai automatizēta monitoringa sistēmu, metāna emisijas aprēķina, pamatojoties uz plūsmas ātrumu un nesadedzināto metānu, ja ir gāzes noplūde.***

Piemērojot 1. punktu, nepienācīga degšana ir degšana ar redzamām emisijām, kas kopumā pārsniedz 5 minūtes jebkurās 2 secīgās stundās, vai – lāpas torņa vai citas sadedzināšanas ierīces, kas aprīkota ar attālināta vai automatizēta monitoringa sistēmu, gadījumā – degšana ar redzamām emisijām, kas kopumā pārsniedz 5 minūtes jebkurās 2 secīgās stundās, kuras reģistrētas reāllaikā.

V PIELIKUMS

Neaktīvu urbumu, pagaidu kārtā tamponētu urbumu un galīgi tamponētu un pamestu urbumu inventarizācijas saraksti un mitigācijas plāni, kā minēts 18. pantā

1. daļa

- 1. Neaktīvu urbumu, pagaidu kārtā tamponētu urbumu un galīgi tamponētu un pamestu urbumu inventarizācijas sarakstos iekļauj vismaz šādus elementus:***
 - a) attiecīgi operatora, īpašnieka vai licenciāta nosaukums un adrese;***
 - b) urbuma vai urbuma laukuma nosaukums, veids un atrašanās vieta, norādot, vai tas ir neaktīvs urbums, pagaidu kārtā tamponēts urbums vai galīgi tamponēts un pamests urbums;***
 - c) ja iespējams, karte, kurā redzamas urbuma vai urbuma laukuma robežas;***
 - d) veiktās metāna emisiju gaisā un ūdenī kvantificēšanas rezultāti.***

2. *Neaktīvu urbumu, pagaidu kārtā tamponētu urbumu un galīgi tamponētu un pamestu urbumu inventarizācijas sarakstos var iekļaut šādus elementus:*

- a) sākotnējās urbšanas un pēdējās darbības datumu;*
- b) orientācija (vertikāla, horizontāla un slīpa);*
- c) kopējais urbuma dziļums;*
- d) vai urbšanas procesā ir notikuši būtiski notikumi, piemēram, grūdieni ("kicks");*
- e) vai urbums ir saskāries ar gāzi, kas satur ievērojamus daudzumus sēra savienojumu (skārņā gāze) vai mikrodaudzumus sēra savienojumu (saldā gāze);*
- f) pieejamie seismiskie dati par urbumu 1000 m augšējā trajektorijā ar 1000 metru rādiusu;*
- g) jaunākais urbuma integritātes novērtēšanas ziņojums;*
- h) vai urbums ir izpētes vai ieguves urbums;*

- i) vai urbums ir saskāries ar seklām gāzes kabatām, seklām gāzes zonām vai zuduma cirkulācijas zonām;*
- j) vai urbums atrodas krastā (norādīt, vai pilsētā, lauku apvidū vai citur) vai atklātā jūrā (norādīt ūdens dziļumu);*
- k) atkrastes urbumu gadījumā – informācija par visiem apstākļiem jūras gultnē, kas varētu veicināt metāna migrāciju cauri vertikālajam ūdens slānim;*
- l) informācija par urbuma dzīves cikla statusu (aktīvs, neaktīvs, aizslēgts urbums, pārtraukta virsmas ekspluatācija u. c.);*
- m) vai urbuma pārsegs, kas saistīts ar urbumu, kura ekspluatācija ir pārtraukta, ir novadīts.*

3. Attiecībā uz galīgi tamponētiem un pamestiem urbumiem inventarizācijas sarakstos iekļauj arī šādus elementus:

- a) pēdējie zināmie metāna emisiju gaisā un ūdenī mērījumu vai kvantificēšanas rezultāti, ja tādi ir;*
- b) informācija, kas liecina, ka attiecīgā kompetentā iestāde ir apliecinājusi, ka attiecīgais urbums vai urbuma laukums atbilst 2. panta 40. punktā noteiktajiem kritērijiem;*

- c) *dokumentācija, kas ir pietiekama, lai apliecinātu, ka no urbuma vai urbuma laukuma nav metāna emisiju, tostarp uz emisijas faktoriem balstīta vai uz paraugiem balstīta kvantificēšana vai ticami pierādījumi par galīgo apakšzemes izolāciju saskaņā ar standartu ISO 16530–1:2017:*
- i) *attiecībā uz visiem urbumiem, kas galīgi tamponēti vai pamesti ... [30 gadi pirms šīs regulas spēkā stāšanās dienas] un pēc tam;*
 - ii) *ja pieejams, attiecībā uz visiem urbumiem, kas galīgi tamponēti un pamesti pirms ... [30 gadi pirms šīs regulas spēkā stāšanās dienas].*

2. daļa

Neaktīvu urbumu un pagaidu kārtā tamponētu urbumu mitigācijas plānos iekļauj vismaz šādus elementus:

- 1) *katra neaktīvā urbuma un pagaidu kārtā tamponētā urbuma risināšanas grafiks, tostarp veicamās darbības;*
- 2) *attiecīgā gadījumā neaktīvā urbuma vai pagaidu kārtā tamponētā urbuma operatora, īpašnieka vai licenciāta nosaukums un adrese;*
- 3) *neaktīvo urbumu un pagaidu kārtā tamponēto urbumu remediācijas, sanācijas vai galīgās tamponāžas plānotais beigu datums.*

VI PIELIKUMS

20. pantā minētie ziņojumi attiecībā uz aktīvajām ogļraktuvēm

1. daļa

Ziņojumos attiecībā uz aktīvajām apakšzemes ogļraktuvēm iekļauj vismaz šādus elementus:

- 1) raktuves operatora nosaukums un adrese;**
- 2) ogļraktuves adrese;**
- 3) katra ogļraktuvē iegūtā ogļu veida apjoms (tonnās);**
- 4) par visām ogļraktuvē izmantotajām ventilācijas šahtām:**
 - a) nosaukums (ja tāds ir);**
 - b) izmantošanas periods, ja tas atšķiras no pārskata perioda;**
 - c) koordinātas;**
 - d) mērķis (ieplūde, izplūde);**
 - e) metāna emisiju mērīšanai un kvantificēšanai izmantotās mērīšanas ierīces tehniskās specifikācijas un ražotāja norādītie optimālie ekspluatācijas apstākļi;**

- f) proporcionālais laiks, kad darbojās nepārtrauktas darbības mērīšanas ierīce;*
- g) atsauce uz piemērojamiem standartiem vai tehniskajiem priekšrakstiem:*
- metāna mērīšanas ierīces parauga ņemšanas vietas noteikšanai;*
 - caurplūduma mērīšanai;*
 - metāna koncentrācijas mērīšanai;*
- h) metāna emisijas, ko reģistrējusi nepārtrauktas darbības mērīšanas ierīce (tonnās);*
- i) metāna emisijas, kas reģistrētas, izmantojot ikmēneša paraugu ņemšanu (tonnās/stundā), t. sk. informācija par:*
- parauga ņemšanas datumu;*
 - parauga ņemšanas paņēmieni;*
 - atmosfērisko apstākļu (spiediena, temperatūras, mitruma) rādījumiem, kas nolasīti pienācīgā attālumā, lai atspoguļotu apstākļus, kādos darbojas nepārtrauktas darbības mērīšanas ierīce;*
- j) ja ogļraktuve ir savienota ar citu ogļraktuvi ar jebkādiem līdzekļiem, kas pieļauj gaisa plūsmu starp ogļraktuvēm, minētās ogļraktuves nosaukums;*

- 5) *pēcizstrādes emisijas faktori un to aprēķināšanā izmantotās metodes apraksts;*
- 6) *pēcizstrādes emisijas (tonnās).*

2. daļa

Ziņojumos attiecībā uz aktīvajām virszemes ogļraktuvēm iekļauj vismaz šādus elementus:

- 1) *raktuves operatora nosaukums un adrese;*
- 2) *ogļraktuves adrese;*
- 3) *katra ogļraktuvē iegūtā ogļu veida apjoms (tonnās);*
- 4) *visu ogļraktuvē izmantoto atradņu karte, norādot šo atradņu robežas;*
- 5) *par katru ogļu atradni:*
 - a) *nosaukums (ja tāds ir);*
 - b) *izmantošanas periods, ja tas atšķiras no pārskata perioda;*
 - c) *izklāsts, kāda eksperimentāla metode izmantota, lai noteiktu izstrādes darbību izraisītās metāna emisijas, tostarp kāda metodika izvēlēta, lai uzskaitītu metāna emisijas no apkārtējiem slāņiem;*
- 6) *pēcizstrādes emisijas faktori un to aprēķināšanai izmantotās metodes apraksts;*
- 7) *pēcizstrādes emisijas.*

3. daļa

Ziņojumos attiecībā uz degazācijas stacijām iekļauj vismaz šādus elementus:

- 1) raktuves operatora nosaukums un adrese:**
- 2) par katru raktuvi – raktuves vai raktuvju degazācijas sistēmas transportētā metāna daudzums (tonnās);**
- 3) atmosfērā novadītā metāna daudzums (tonnās);**
- 4) lāpā sadedzinātā metāna daudzums (tonnās);**
- 5) noārdīšanas un likvidēšanas efektivitāte pēc lāpas torņa vai citas sadedzināšanas ierīces projektētā līmeņa un tipa;**
- 6) uzvertā metāna izmantošana.**

VII PIELIKUMS

Ziņošana par novadīšanas atmosfērā notikumiem un sadedzināšanas lāpā notikumiem degazācijas stacijās, kā minēts 23. pantā

Degazācijas staciju operatori kompetentajām iestādēm ziņo vismaz šādus elementus par novadīšanas atmosfērā notikumiem un sadedzināšanas lāpā notikumiem:

- 1) degazācijas stacijas operatora nosaukums un adrese;***
- 2) laiks, kad notikums konstatēts;***
- 3) notikuma cēlonis;***
- 4) attiecīgā gadījumā pamatojums tam, kāpēc veikta novadīšana atmosfērā, nevis sadedzināšana lāpā;***
- 5) atmosfērā novadītā vai lāpā sadedzinātā metāna daudzums tonnās vai aplēse, ja to nav iespējams kvantificēt.***

VIII PIELIKUMS

Šīs regulas 24., 25. un 26. pantā minētie slēgto apakšzemes ogļraktuvju un pamesto apakšzemes ogļraktuvju inventarizācijas saraksti, ziņojumi un mitigācijas plāni

1. daļa

1. Attiecībā uz katru objektu 24. un 25. pantā minētajā slēgto apakšzemes ogļraktuvju un pamesto apakšzemes ogļraktuvju inventarizācijas sarakstā iekļauj vismaz šādus elementus:

- 1.1. attiecīgi operatora, īpašnieka vai licenciāta nosaukums un adrese;*
- 1.2. objekta adrese;*
- 1.3. karte, kurā redzamas ogļraktuves robežas;*
- 1.4. ogļraktuvju galeriju shēmas un to statuss;*
- 1.5. rezultāti, ko dod metāna tiešā mērīšana vai kvantificēšana avota līmenī šādos punktveida emisiju avotos:*
 - a) visas šahtas, kas tika izmantotas ogļraktuves aktīvajā fāzē, t. sk.:*
 - i) šahtas koordinātas;*
 - ii) šahtas nosaukums (ja tāds ir);*
 - iii) šahtas noblīvējuma statuss un metode, ja tā ir zināma;*

- b) neizmantotas ventilācijas caurules;*
- c) neizmantotie degazācijas urbumi;*
- d) citi reģistrētie potenciālie punktveida emisijas avoti.*

2. 1.5. punktā minētos mērījumus veic saskaņā ar šādiem principiem:

2.1. mērījumus veic atmosfēras spiedienā, kas ļauj noteikt iespējamās metāna noplūdes, un saskaņā ar attiecīgiem zinātniskiem standartiem;

2.2. mērījumus veic, izmantojot aprīkojumu, kura precizitāte ir vismaz 0,5 tonnas gadā;

2.3. mērījumus papildina ar šādu informāciju:

- a) mērījuma datums;*
- b) atmosfēras spiediens;*
- c) tehniskie dati par mērījumos izmantoto ierīci;*

2.4. lai izvairītos no dubultas uzskaites, ventilācijas šahtas, ko vēsturiski izmantojušas divas vai vairākas ogļraktuves, attiecina tikai uz vienu ogļraktuvi.

2. daļa

Ziņojumā, kas minēts 25. panta 6. punktā, ietver šādus elementus:

- 1. attiecīgi operatora, īpašnieka vai licenciāta nosaukums un adrese;*
- 2. objekta adrese;*
- 3. metāna emisijas no visiem 1. daļā minētajiem punktveida emisijas avotiem, tostarp:*
 - a) punktveida emisijas avota tips;*
 - b) metāna emisiju aplēšanai izmantotās mērīšanas ierīces un metodes tehniskā informācija, t. sk. tās jutīgums;*
 - c) proporcionālais laiks, kad darbojās mērīšanas ierīce;*
 - d) metāna koncentrācija, ko reģistrējusi mērīšanas ierīce;*
 - e) metāna emisiju aplēses no punktveida emisijas avota.*

3. daļa

1. *26. panta 1. punktā minētajā mitigācijas plānā iekļauj vismaz šādus elementus:*
 - 1.1. *visu 1. daļā minēto punktveida emisijas avotu saraksts;*
 - 1.2. *metāna emisiju mitigācijas tehniskā iespējamība objekta līmenī, pamatojoties uz punktveida emisijas avotiem;*
 - 1.3. *metāna emisiju mitigācijas grafiks katrā objektā;*
 - 1.4. *pamestu ogļraktuvju metāna savākšanas projektu efektivitātes novērtējums, ja tie tiek īstenoti.*
2. *Mitigācijas plānā var iekļaut pārskatu par mitigācijas praksi, ko izmanto metāna emisiju samazināšanai, piemēram, ģeotermālu un siltumenerģijas uzkrāšanas projektu izstrādi applūdinātās ogļraktuvēs, hidroenerģijas izmantošanu neapplūdinātās ogļraktuvēs, metāna uztveršanu, veicot gāzu atdalīšanu, drošumam būtisku gāzu atdalīšanas ierīču izmantošanu, raktuvju gāzes izmantošanu kā enerģijas resursu vai raktuvju ūdens uzkrāšanu un citus iespējamus izmantošanas veidus.*

IX PIELIKUMS

Informācija, kas importētājiem jāsniedz saskaņā ar 27. panta 1. punktu, 28. panta 1., 2. un 3. punktu un 29. panta 1. punktu

Importētāji sniedz šādu informāciju:

- 1) eksportētāja nosaukums un adrese un, ja ražotājs ir cits, ražotāja nosaukums un adrese;**
- 2) eksportējošās trešās valstis un reģioni, kas klasificēti Savienības statistiski teritoriālo vienību klasifikācijas (NUTS) 1. līmenī un kur produkti tika ražoti, un valstis un reģioni, kas klasificēti NUTS 1. līmenī un caur kuriem produkti tika transportēti pirms to laišanas Savienības tirgū;**
- 3) attiecībā uz jēlnaftu un dabasgāzi – informācija par to, vai attiecīgi ražotājs vai eksportētājs veic mērījumus un kvantificēšanu avota un objekta līmenī, par to, vai uz šiem datiem attiecas neatkarīgas trešās personas veikta verifikācija, par to, vai par metāna emisijām tiek ziņots neatkarīgi vai kā daļa no saistībām paziņot nacionālos siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskatus saskaņā ar UNFCCC prasībām un vai tie atbilst UNFCCC ziņošanas prasībām vai OGMP 2.0 standartiem; jaunākā metāna emisiju ziņojuma kopija, tostarp, ja pieejams, 12. panta 4. punktā minētā informācija, ja tā ir sniegta šādā ziņojumā. un par katru metāna emisijas veidu – ziņojumā izmantotā kvantificēšanas metode (piemēram, UNFCCC pakāpes vai OGMP 2.0. līmeņi);**

- 4) *attiecībā uz jēlnaftu un dabasgāzi — informācija par to, vai attiecīgi ražotājs vai eksportētājs piemēro regulatīvus vai brīvprātīgus pasākumus, lai kontrolētu savas metāna emisijas, tostarp tādus pasākumus kā NAN apsekojumi vai pasākumi, lai kontrolētu un ierobežotu novadīšanas atmosfērā notikumus un sadedzināšanas lāpā notikumus, tostarp minēto pasākumu apraksts kopā ar, ja tādi ir pieejami, attiecīgajiem NAN apsekojumu un novadīšanas atmosfērā notikumu un sadedzināšanas lāpā notikumu ziņojumiem par pēdējo pieejamo kalendāro gadu;*
- 5) *attiecībā uz oglēm — informācija par to, vai attiecīgi ražotājs vai eksportētājs veic avota līmeņa metāna emisiju mērīšanu un kvantificēšanu, vai minētās metāna emisijas ir aprēķinātas un kvantificētas saskaņā ar VI pielikumu, vai uz minētajiem datiem attiecas neatkarīgas trešās personas veikta verifikācija, vai par metāna emisijām tiek ziņots neatkarīgi vai kā daļa no saistībām paziņot nacionālos siltumnīcefekta gāzu inventarizācijas pārskatus saskaņā ar UNFCCC prasībām un vai tie atbilst UNFCCC ziņošanas prasībām vai atbilst Eiropas vai citam starptautiskam metāna emisiju monitoringa, ziņošanas un verifikācijas standartam; jaunākā metāna emisiju ziņojuma kopija, tostarp 20. panta 6. punktā minētā informācija, ja tāda ir pieejama. un par katru metāna emisijas veidu – ziņojumā izmantotā kvantificēšanas metode (piemēram, UNFCCC pakāpes);*

- 6) *attiecībā uz oglēm – vai ražotājs vai eksportētājs piemēro regulatīvus vai brīvprātīgus pasākumus, lai kontrolētu savas metāna emisijas, tostarp pasākumus, lai kontrolētu un ierobežotu novadīšanas atmosfērā notikumus un sadedzināšanas lāpā notikumus; un, ja pieejams, atmosfērā novadītā un lāpā sadedzinātā metāna apjomi, kas aprēķināti katrai ogļraktuvei vismaz pēdējā kalendārajā gadā, un esošie mitigācijas plāni katrai ogļraktuvei, pievienojot minēto pasākumu aprakstu, tostarp, ja tādi ir pieejami, ziņojumi par novadīšanas atmosfērā notikumiem un sadedzināšanas lāpā notikumiem par pēdējo pieejamo kalendāro gadu;*
- 7) *tās struktūras nosaukums, kas veikusi 3) un 5) punktā minēto ziņojumu neatkarīgu trešās personas verifikāciju, ja tāda ir;*
- 8) *informācija saskaņā ar attiecīgi 28. panta 1. vai 2. punktu, kas apliecina, ka jēlnaftai, dabasgāzei vai oglēm ražotāja līmenī tiek piemēroti monitoringa, ziņošanas un verifikācijas pasākumi, kas ir līdzvērtīgi tiem, kuri šajā regulā noteikti līgumiem, kas noslēgti vai atjaunoti ... [šīs regulas spēkā stāšanās diena] vai pēc tam, un informācija par centieniem nodrošināt, ka jēlnaftai, dabasgāzei vai oglēm, kas piegādātas saskaņā ar līgumiem, kuri noslēgti pirms ... [šīs regulas spēkā stāšanās diena], ražotāja līmenī tiek piemēroti monitoringa, ziņošanas un verifikācijas pasākumi, kas ir līdzvērtīgi šajā regulā noteiktajiem pasākumiem;*

- 9) *informācija par to, vai piegādes līgumos ir izmantotas 28. panta 3. punktā minētās paraugklauzulas, norādot, kuras paraugklauzulas;*
- 10) *29. panta 1. punktā minētā informācija par metāna intensitāti jēlnaftas, dabasgāzes un ogļu ražošanā, ko Savienības tirgū laiž saskaņā ar attiecīgajiem piegādes līgumiem.*